

C:\Users\Plazma\Desktop\308\Hrabal\_Bohumil-Sbirka\_povidek.pdb

PDB Name: Hrabal Bohumil - Povídky  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 25.8.2003  
Modification Date: 25.8.2003  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

Bohumil Hrabal  
Povídky

-----  
Diamantové očko

Cestující položil botku na stupátko vagónu, když jej kdosi chytil za rameno. Otočil se a na perónu stál postarší muž.  
"Pane, jedete prosím na Prahu?" optal se.

"Do Prahy," řekl cestující.

"Tak tedy, prosím vás, vezměte s sebou moji dcerku Vendulku. Na nádraží v Praze bude na ni čekat zřízenec," pravil ten otec a dal do ruky cestujícího dlaň asi šestnáctileté dívky.

A výpravčí pískal a konduktérka pomohla dívce na otevřený platón vagónu a pak dlaní dávala znamení, že vlak je připraven k odjezdu. A výpravčí zvedl výpravku.

Otec běžel podle vagónu a připomínal: "Vendulko, držíme ti palce! A jak to bude, hned pošli telegram, slyšíš?"

"Tatínku, slyším," volala dívka, "hned pošlu telegram!"

A když vlak minul odjezdové návěstidlo, cestující otevřel dveře a průvanem odvedl dívku na chodbu. Držel ji pořád za ruku a byl bezradný.

Z kupátka zazníval hovor: "Fakt, to ještě za svobodna mi šla koupit košile, ale nekoupila, protože nevěděla číslo. Ve dveřích si najednou vzpomněla a přes celej krám volá, 'Když ho škrtnu, tak mám ruku vždycky takhle!' a prodáváč vzal centimetr a změřil obvod těch rukou a povídá 'Číslo čtyřicet!' A ta košilka, jak se rače přesvědčit, ta košile mi padne jak ulitá..."

Odsunuly se dveře a z kupátka vyběhl holohlavý cestující a křičel smíchem. "Zabít, to je málo!" křičel a pěstí bušil do dřevěné stěny vagónu. Když se vyřádl, vrátil se do kupátka, kde ten samý hlas pokračoval: "A já si zase povídám, když mi udělala radost na Mikuláše tou košilkou, překvapím ji na vánoce kloboučkem. A tak jdu do modes robes a povídám, 'Chtěl bych ten apartní klobouček, co máte za voknem!' A modes robes povídá, 'Jaké číslo, prosím?' A já jsem nevěděl, ale vzpomenu si a povídám, 'Když jsme se jednou hádali, tak jsem svý snoubence dal lepáčka takhle shora a dodnes si pamatuju její hlavinku!' A modes robes nosila tak dlouho klobouky a tak dlouho mi je strkala pod dlaň, až povídám 'To je von!' A dal jsem ho pod stromeček a pasoval snoubence jak zadek na nočník."

A z kupátka vyběhl plešatý cestující, tiskl si kapesník k ústům a hekal, odstrčil dívku a visel chvíli z okýnka jak ručník přes troubu, potom znovu zabubnoval pěstí na ostění vagónu a prohlásil, "Toho chlapa zabít, to je málo!" a oťel si oči a vrátil se do kupátka.

Cestující, který držel pořád dívku za ruku, se rozhodl a vstoupil za plešatým.

"Pánové," řekla dívka, když vešla, "já se jmenuju Vendulka Kříštová a jedu do Prahy!" a napřáhla ruce a hmatala před sebe a dotkla se kučeravé hlavy vtipálka, který se představil: "A já se jmenuju Krása Emil:"

"A já Václav Kohoutek," řekl plešatý cestující.

Muž, který dívku přivedl, chtěl vyhodit aktovku na rechnu, ale zavadil o plešatou hlavu.

"Sakra, to nemůžete dát pozor!"

"Pardon."

"To někoho udeřil?" zvolala dívka, "ale to je na to tata. Já nosívám dopisy do poštovní schránky a znám cestu jako svoje boty, ale ti zatracení pošťáci dali schránku o dva baráky blíž a já jsem narazila čelem na roh tý železný schránky a zranila jsem se. Ale hned jsem dvakrát ten kastlík přetáhla bílou holí!"

"Sedněte si tadyhle k oknu," radil plešatý a utíral si oči, "ať vidíte do krajiny."

Dívka ohmatala sedadlo, pak okno. Když držela vodorovně dlaň, jako by zkoumala, zda prší, řekla spokojeně:  
"Pěkně tam svítí sluníčko."

A cestující ztichli.

"Tam na nádraží, to byl váš tatínek?" optal se cestující, který dívku přivedl.

"Tatínek," přikývla dívka, "ale pánové, můj tatínek, to vám je numero! Toho mi musí každý závidět. Můj tatínek je sadař a jednou přejel dodávkou kulhavou sousedku Dymáčkovou a byl z toho soud. Tatínkovi nepřátelé se radovali, zaplav pámbu, starýho Kříštu dají do lapáku nebo bude platit jak mourovatej. Ale k soudu přiběhla stará Dymáčková bez berlí, jak čiperka, líbala tatínkovi ruku a děkovala mu, že ji tak krásně přejel, že teď ka nekulhá. Jen škoda, řekla, že ji tatínek nepřejel před třiceti lety, že by se byla určitě vdala."

"Pěkný tatínek," pochválil kučeravý.

"Že?" smála se Vendulka a nastavila dlaň, ale vlak vjel do zatáčky a přehodil slunce z okýnka kupátka do okénka na chodbičce.

"Sluníčko zašlo," řekla.

Cestující se na sebe podívali a pokývali hlavami.

"Ale jaký je váš tatínek?" optala se a položila ruku na koleno kučeravého vtipálka.

"Můj otec je v důchodu už patnáct let, protože má největší srdce v Evropě," řekl kučeravý, "srdce veliký jak kbelík a posunutý doprostředka hrudi..."

"Jen aby...", zapochyboval plešatý.

"To je tedy nádherná!" zvolala Vendulka.

"Ano. A tak tatínek má smlouvu s fakultou, že po smrti to srdce připadne univerzitě," pokračoval kučeravý, "to chtěli to tatínkovo srdce koupit cizinci, ale tatínek je vlastenec, tak řekl, že ne. To podle smlouvy se tatínek nesmí chodit ani koupat, ani nesmí lítat ajroplánem, ani rychlíkem..."

"Já vím!" křičela dívka, "to aby se to slavný srdce nerozbilo nebo neztratilo, že jo!" volala a nahmatala ruku kučeravého vypravěče a tiskla ji, "takovej tatínek jako váš, takovej se ve světě neztratí, tak jako můj!"

"Ano," řekl cestující a jako by zkrásněl, "to někdy chodívám s tatínkem na fakultu a tam tatínka vysvlečou donaha a pan profesor tatínka počará modrejma a červenějma tužkama..."

"Ano, ano!" radovala se Vendulka, "protože ty červený tužky jsou tepny a ty modré tužky jsou žíly, že jo!"

"Ano," řekl kučeravý a ukryl dívčinu ruku ve svých dlaních a pokračoval, "a pak tatínka odvezou do sálu a naklání se nad ním studenti a profesor hůlkou ukazuje po tatínkovi jak po mapě řek a vykládá a poučuje a potom ten profesor zapne srdce jednoho studenta na megafon..., ale to nic není, to jako když bijete na bubínek nebo služba kráčí v holinkách kasárenskou chodbou, ale když zapnou potom do megafonu srdce mého tatínka..."

"Tak to je, jako když se vzdaluje bouřka!" vykřikla dívka, "jako když se řítí skála! Jak když se sypou brambory do sklepa, jako když hraje Emil Gilels, že jo!"

"Přesně tak," udivil se kučeravý a prstem si objel límeček.

"Ach lidi zlatý," radovala se Vendulka, "já jsem tak ráda, že jsem tady s vámi. Že ještě někdo jiný má slavného tatínka."

A vlak jel podle asfaltky a cestující se dívali z okna a tam při silnici viděli poutač pozornosti s velkým modrým srdcem, ze kterého tekly dva prameny, pod kterými bylo napsáno: Na srdce jsou Poděbrady.

Vzduch v kupátku sršel tajemstvím.

"Pan profesor Vondráček se už nemůže dočkat," řekl kučeravý, "až se bude skalpelem drát pro to zvláštní srdce."

"Bodejť by né!" smála se dívka, "tak vida, zas jedno český srdce bude slavný!"

"Kam se ale kdo hrabe na vašeho tatínka," řekl plešatý a stáhl z rechy svoji aktovku.

"To máte pravdu, jenže můj tatínek, ten se musí vidět. Lidi zlatý, jak von vám pěkně tancuje!" spráskla rukama Vendulka, "o posvěcení vytáčíme spolu rohy a celej sál nám dělá kolo. A tatínek si dává hrát sólo. Co se mu ale jednou nestalo! To jsem ještě byla maličká a tatínek si poručil: Červenobílý, protože si na tu melodii zpívá: Zelenobílý, poněvadž naši fotbalisti mají zelený dresy a zelený prapor, to samý jako Slávie, jenomže v zeleným. A přišel četník a povídá, 'Červenobílý se hrát nebude!' a tatínek vytáhl stovku a podal ji kapelníkovi a povídá, 'A červenobílý se hrát bude!' a četník, 'Červenobílý se hrát nebude!' a tak se chvíli litovali jak ve ferblu na třetím zupasu a tatínek to skončil, 'A červenobílý se hrát bude!' a bác! četníka do nosu. Abyste, zlatí pánové, věděli, ten četník byl před tou ránou vošklivej, protože měl nos strženej doprava. A to bylo krve! A tatínek pak tančil Červenobílý a zpíval si k tomu, 'Zelenobílý, to já, to já mám rád,' a sousedi se těšili, ten starej Křišťa si tentokrát nadělal do holínek! Jenže za čtyři měsíce, když byl soud, dostavil se k němu krásnej četník a prohlásil, že si tu ránu do nosu přál, dokonce objednal, a děkoval tatínkovi za tu šupu, protože mu strhl nos doleva, a tak ten nos zůstal uprostředka obličeje a do toho četníka se zamilovala bohatá dcera ze statku a byla z toho veselka. Tatínek ještě teďka dostává od toho četníka o posvěcení ošátku koláčů a v zimě zabíjačku místo děkovného dopisu!" volala Vendulka plna nadšení.

"Kdo by to řekl?" dumal plešatý cestující, "rána do nosu, která založila rodinný štěstí." A oblíkal si kabát.

"A co dělá váš tatínek?" optala se Vendulka.

"Děvečko, už na světě není," řekl plešatý, "to byl tak zlatej tatínek, že teprve teďka vidím, jak byl zlatej, teďka, když už na světě není... On pořád chodil na noční... To ráno vrzly vrátka, maminka nalila do škopku vřelou vodu, tatínek na dvorku uložil domáka..."

"Co to je, ten domák?" optala se.

"To byl velkej kus uhle, co si nosili horníci domů, měli našitou v kabátě takovou velkou kapsu... a potom tatínek vstoupil, vysvlíkl se, maminka postavila na štokrle hrnec kafe, tatínek se umyl, pak se posadil a jedl kus chleba a zapíjel to kafem a přitom se vyzouval a obouval do pěkných střevců, oblíkal... akorát to vždycky dělal tak, že dopil kafe a nasadil si čepici a šel hrát k Modrý hvězdě karty s kamarádama a já jsem mu v poledne přinesl oběd a tatínek se najedl a hrál dál. Ve čtyři hodiny přišel domů a lehl si na podlahu, aby si narovnal kostru, jak říkal. A když se prospal, šel zase na šichtu. Ale jednou maminka nalila vřelou vodu..."

Vlak zpomaloval a plešatý cestující podal Vendulce ruku, "Děvečko, přeju ti v životě hodně štěstí, ale já musím vystupovat," a vyšel na chodbičku.

Vlak zastavil.

Vendulka nahmatala mosazné očko v okenním rámu a spustila okénko a volala na perón venkovského nádraží, "Zlatej pane, dovypravujte mi to, zlatej pane!"

Plešatý cestující se postavil pod okénko a pokračoval, "Maminka nalila zase vřelou vodu, ale tatínek nepřišel. Když

voda vychladla, tak se šla podívat, kdepak je otec? A do seknice padla tatínkova fajfka..."

Vlak se rozjížděl a plešatý cestující klusal podle vagónu a vykládal, "a maminka vzala tu fajfku a rozplakala se, vzala vlnák a běžela na šachtu... Tatínka zavalila skála... kamarádi nám to přišli říct... ale báli se... tak postavili fajfku ke dveřím a utekli... ale děvečko, víš, že jsem nikdy svoji maminku neviděl spát? Když jsem se probudil, už byla vzhůru..., a když jsem šel spát, ještě něco spravovala... viděl jsem ji spát... až potom...", volal plešatý cestující a zastavil se a oddychoval.

Vendulka volala, "Zlatej pane, vodpusťte mi to, že mám ještě tatínka na světě, vodpusťte, vodpusťte!"

Ale vlak vjel do zatáčky a přenesl slunce z okýnka na chodbičce do okna kupátka.

Po chvíli řekl cestující, který přivedl dívku: "Můj tatínek byl koželuha a měl nemoc, který se tenkrát říkalo 'sněť starců'. To mu rok co rok uřízli kousek nohy, takže jezdil na vozejků. Jeho zábava byla, že pěstoval růže, který se táhly podle zdi koželužny, a ty růže se jmenovaly maršalky a byly žlutý. A tatínek je měl spočítaný a stříhal je jen on sám a jedině do kostela nebo slečinkám. Ale když skrz naši zeď prorazili ulici, tak podkopali ty maršalky a tatínek z toho mohl umřít taky. Ale našel si jinačí zábavu. Jezdil do zatáčky smrti a tam řídil dopravu. Nejdřív rukama, potom praporkem. A od rána do večera, a i když pršelo. Musel jsem přidrážovat k vozejků deštník. Tak osm let. Když zemřel, tak u hřbitova stála stovka nákladáků a to místo v zatáčce smrti bylo zasypaný kytkami takhle vysoko!"

"Jak vysoko!" optala se Vendulka.

"Takhle," řekl cestující a zvedl dlaň dívky a dodal: "Ale když zase v té zatáčce byly havárie, tak tam dali dvě veliký zrcadla..."

"Ale božíčku, vy máte taky slavnýho tatínka!" zvolala, "tatínka, kterej se vám proměnil v zrcadla!"

A cestující se na sebe podívali, pak se koukali z okýnka a vlak vjížděl do městečka a na rohu ulic visela dvě kulatá zrcadla, jak obrovský cvikr, a ta zrcadla si přehazovala tu nepřehlednou zatáčku.

Vzdůch v kupátku sršet tajemstvím.

"Váš tatínek tam na nádraží byl tak štíhlej...", odkašlal cestující, který dívku přivedl.

"No jo," zvolala, "ale kdybyste ho viděli před rokem! Tlustej jak bandur! A zarostlý srdce a polámaný játra a žaludek a ledviny. Maminka říkávala, následky nezřízenýho života. A pan doktor předeepsal dietu, ale tatínek byl slabej, protože rád papal. Tak jedna kořenářka mu poradila, že když nemá vůli, tak pomůže jedině, když něco hrozně urážlivýho řekne policii. A to štěstí! Tatínka sbalili, do protokolu nadiktoval ty urážky a ještě je podepsal. A dostal půl roku a tatínkovi nepřátelé se radovali, zaplat' pámbů, ten pardál Kříšťu už nás nebude provokovat. Jenže tatínek se za půl roku vrátil štíhlej jak student a hned u Věnce uspořádal tiskovou konferenci a všechny pohostil a řekl, 'Vy prispoláci, správnej kriminál je nade všechny lázně světa! Hele, a ještě jsem si přivezl dva tisíce korun! A zdravej jak rybička!' A tatínek vzal za knoflík kabátu a takhle dělal, jako by luftoval, a měchatý sousedi museli uznat, kam se kdo hrabe na starýho Kříšťu..., ale pánové zlatí, jestli se neurazíte, já vás zvu a přijďte k nám na Hradčana, každej čtvrtek tam máme taneční zábavu, přijďte mi provětrat faldy! Ale ode dneška za dva měsíce, ano?"

"Zatancovat?" polekal se kučeravý.

"Zatancovat, poněvadž já jsem už dospělá! A pan doktor mi řekl, jak mi bude šestnáct, že mi udělá operaci. A ta operace bude tenhle tenjeden! A potom uvidím i já ten krásnej svět. Budu vidět lidi a věci a krajinu a svoji práci. Jak asi budou krásný ty košíky, který pletu? Zlatí pánové, ten svět musí bejt krásnej!"

"Myslíte?" ušklíbl se muž, který dívku přivedl.

"No jeď! Musí bejt krásnej," vykřikla Vendulka, "protože tam v ústavě se mnou dělá jeden a jmenuje se Ludvík a ten, než se k nám dostal, byl tak nešťastně zamilovanej, že si škrábal pod víčka inkoustovou tužku tak dlouho, až doktor mu řekl, 'Hele, ještě jednou a už nikdy neuvidíš tenhle krásnej svět.' A Ludvík řekl, že s tímhle krásným světem už nic nechce mít. A naškrabal si tu inkoustovou tužku pod víčka zas. Teďka se mnou plete košíky, ale po světě se mu tak hrozně stejská, že vyje jako pes u boudy..., ach ten svět tedy musí bejt krásnej, tak krásnej jako to srdce vašeho tatínka, to srdce veliký jak kbelík. Tak krásnej musí bejt svět jako váš tatínek, kterej se vám proměnil ve dvě kulatý zrcadla v zatáčce smrti. Zlatí pánové, za dva měsíce uvidím, přijdete si se mnou na počest zatančit?"

Odhrmul se dveře.

"Jízdenky, prosím," řekla mladá konduktérka a zívala nudou.

---

Dopis příteli

Milý Karle,

tak zase barvy a vůně a zvuky podzimu jsou hnány až na obvod svého prasknutí, každý strom a keř je hydraulickou pumpou napumpován víc a ještě víc, aby jednoho dne ta barevná a zvuková krása to nevydržela a sesypala se z větví a haluzí na zem a holá karoserie drkotala po ráfku do garáží zimního přezimování, aby pupenci si vysnila zrovna tak krásné jaro, jako bylo to loňské.

Tak Gerhard Holeček už bude přezimovat na věčnost v urně, má po kuriózní smrti, do které mu pomohl jeho psíček, o kterého klopýtnut a přerazil si kost, a dostal pak zápal plic a tak ho z nymburského špytlíku raději odvezli do Kolína, kde decedoval, odešel někam jinam, jsa tak denatus. A aby kruh dostal dramatičnost, tak ten čas jeho dcera Dana byla v porodnici, tak aby žalem nepotratila, tak pohřeb byl pohřbem sebevraha, ve vši tichosti, jakoby na místě zvláště odlehlém, takže nebylo ani parte, byl to pohřeb zrovna takový, jak se někdy stavějí svatby, oznámení až potom. Tak vidíš, že už jsme tak nějak všichni z naší generace v katastrofě smrti, dokonce mám dojem, že jsme už od smrti pozorováni a tak nezbyvá, než očekávat další zprávy, kdo z našich přátel bude denatus, nakonec až naši přátelé dostanou parte o tom, že i my jsme byli denati.

Já teďka žiju v nulitní situaci, moje krédo je NULA, těší mne, že řecké ZERO je označení nejen pro tu nulku, ale i pro čistou vizí, tak jsem živ ze staženého knotu své lampy, zmladil jsem se nazpátek do tabulky rasy, jsem ve stadiu podprahové inspirace, od které se mi odvíjí nový pohled na kulovou plochu, do které zírají moje udivené oči, jak je ten svět krásný a nový a neopakovatelný, nechci nic vědět, co bylo přede mnou, co si kdo myslel o tomto světě, v co doufal, po čem toužil, mně stačí, když dosáhnou čisté vize a první obraz, první věta, která mi vypluje, sdostatek mi s sebou z hlubiny nevědomí přitáhne asociací další a další věty, nebráním se jejich průtočnosti, nechám kráčet ty věty po prudce osvětleném prkně, abych je viděl, slyšel, abych se s nimi těšil. Tak krásný je ten stav ronící se z nulté situace, tak čisté jsou ty věty, které psacím strojem se vytřukávají na papír, jako by po osvětleném mostě přejížděl vlak se spacími vagóny, vlak, který mne odnáší do země, ve které jsem ještě nebyl, a když jsem byl, tak jedině v dětství nebo v snění.

A tak abych ženě a sobě udělal radost, koupil jsem k ženiným narozeninám v Hradištku hrob, rov za pět set korun. Sem převezu matku a strýce a otce, popely zaletované v konzervě, koupil jsem ten hrob od tety Herzlovny, a v tom hrobě na dně leží teta ty tetky Herzlovny víc než dvacet pět let, takže nebudeme v hrobě sami. Za hřbitovem je krásný les, pak stromoradií lip a v červenci zde zpívají slavíci, docela dobře si představují, jak tomu zpěvu bude naslouchat někdo jiný než já, proto jsem udělal sobě a ženě radost a koupil jsem jí k narozeninám tak krásný hrob.

Letos v září jsem viděl v Pelle portrét Alexandra Velikého, muže s tváří udivené dívky, docela se podobal ten playboy z Makedonie Mařeně Turečkové, přítelkyni mého dětství z Brna, která ve věku třinácti let se mnou se koupávala v malém teplém potůčku, který vytékal z mlékárny Lacrumu, a Mařce Turečkové se vždycky přilepila zástěra na plná prsa a ona to věděla a vždycky se na mne tak podívala, zrovna tak, jako Alexandr Veliký v tom portrétu v Pelle. Mařka Turečková měla nevinné oči, zrovna takové jako Alexandr Veliký, ten, který aby byl slavný a měl moc, tak vyvraždil nejen skoro celou svoji širokou rodinu, ale i všechny své soupeře a i své přátele jen proto, že byl jatý touhou vidět to, co je za obzorem lidských cest a vědění, aby nakonec jat touhou vidět, co je za hranicí pouští, umíral na zápal plic, svíraje v prstech Homěra, kterého mu daroval jeho učitel Aristoteles, který ve dvašedesáti letech umřel na žaludeční vředy a tak taky ukojil svoji touhu vědět to, co je za hranicemi lidského myšlení. Já bývám teď taky jatý touhou nikomu neškodit a když, tak jen sám sobě, bývám jatý touhou cestovat, ale na útraty svých nohou, bývám jatý touhou bojovat, ale jen a jen proti samému sobě. bývám jatý touhou vyvraždit všechno to, co je ve mně špatné a malověrné, bývám jatý touhou dělat revoluci, ale jen sám proti sobě, proti konvencím, kterých jsem pln, jsem jatý touhou psát manifesty, ale jen proti maloměstskému, který je ve mně. Jsem jatý touhou žít životem těch druhých, těch, kteří jsou na tom bédněji a hůř než já, jsem jatý touhou dobrotou umenšit zlo, kterého je na světě víc než dost. Tak psaním a textem se zvolna odpisují, zastavený pohyb mého psacího stroje bude i zastavení ruky pišícího srdce, zatímco mozek usiluje jedinou ranou do zrcadla dostat se za skelnou tříšť, abych se dobral zmačkané podobenky sebe sama, a za tento portrét, za tento obraz jsem ochoten vyměnit své království za koně, za Paříž jednu mši.

Cesta do věčnosti začíná touhle minutou, Velké ceny formule jedna začínají prvním metrem od startu a všichni závodníci jsou básníci v nulté situaci, rozloučili se startovním praporkem se světem, zčistili se meditací a dokonalou přípravou k nule. Pavel říká, že všichni ti playboyové formule jedna mají oči docela blizoučko sebe, dvě lidské oči, které vnímají jen tu stuhu vozovky před sebou, oči, které se řítí rychlostí blížící se krajní možnosti podmínek, kterými se derou k vytčenému cíli, cestou, ve které náhoda je druhé jméno zázraku, rychlostí, která hází nazad prostor, kterým vytřukávají pneumatikami svoji báseň psanou rychlostí psacího stroje stíhajícího myšlenku. Všichni mají oči docela blízko u sebe zrovna tak, jako je měl Juan Manuel Fangio, tak jako Paul Eluár, oči u sebe jako motýlí křídla, tak jak je má Jack Brabham a jako je měl André Breton, oči u sebe jako otvory lovecké pušky, jako je má Jim Clark a John Surtees a Dennis Hulme, tak jako je měl Henry Miller a Ernest Hemingway a James Joyce, oči u sebe jako dva nehtíky dívčích prstů, tak jako je má Jackie Stewart a Emerson Fittipaldi, jako je měl Jochen Rindt a má Niki Lauda, oči u sebe, kterým ujíždí obraz z obrazovky, aby tu chvíli se ten obraz závodní dráhy objevil přesněji než voda vynořivší se z ponorné říčky, obrazy letící rychlostí vzpomínky na nevzpomínku, oči tak těsně vedle sebe, že se stávají jediným velkým okem, okem v rovnostranném trojúhelníku, ze kterého zírá nemrkající Bůh.

Tak oškrabávám nehtem z druhé strany zrcadla amalgám, zvolna rozrušuji svoji podobiznu, abych se zvolna prozradil k nezrcadlu. Chceš být krásný? Při holení postůj pět minut před zrcadlem, po zhasnutí lampičky u postele postůj dvě minuty před zrcadlem své duše, a máš-li odvalu, postůj jednu minutu denně před zrcadlem svého zrcadla, před svým Bohem.

Ujetým obrazem se prozradil k nezrcadlu, vzpomínkou do nevzpomínky.

Já bych si přál, kdyby mi někdo v poslední hodině pomazal mé smysly pivem, tak pivním posledním pomazáním bych se dostal do kremační pece a nepřál bych si nic, než aby můj popel byl zaletován s pivem do veliké plechovky od piva, nebo trychtýřem byl nasypán do malého pivního soudku z hliníku, zašroubován a pak pochován na hradištském hřbitově do rodinného hrobu, který jsem koupil ženě a sobě k narozeninám. Sokratovi, než vypil číši bohlelavu za to, že urážel domácí božstva, byla nabídnuta emigrace. Prohlásil, že jest lépe poslouchati zákonů své vlasti, a pak teprve emigroval řeckými nebesy do kosmu, ve kterém žije dodnes, jako světoobčan. Co se doma uvaří, to se doma sní.

---

Kafka  
1965

Každé ráno vchází po špičkách do mého pokoje bytný, slyším jeho kroky. A pokoj je tak dlouhý, že by se k mé posteli ode dveří mohlo a vyplatilo jezdit na bicyklu. Můj bytný se nade mnou naklání, otáčí se a komusi do dveří dává znamení a říká:

"Pan Kafka je tady."

A třikrát píchá do vzduchu prstem a pak zase odchází a pomalu jde ke dveřím, kde mu asi bytná předává plechový tác s rohlíkem a hrnkem kafe, a můj bytný mi to přináší, a že se mu třesou ruce, ten hrnek jektá na podnose. Někdy si tak po takové probuzení myslívám, co kdyby ten můj bytný, když mě takhle budí, prohlásil, že tam nejsem. Hrozně bych se polekal, protože tohleto ohlašování dělají se mnou už několik roků, na památku prvního týdne, kdy mi každý den nesli snídani a já jsem v posteli nebyl.

Tenkrát přšelo jako v třetihorách. Řeka vlekla vodu stále v téže rytmu a já jsem v tom ustavičném dešti stál a nevěděl, zda mám ukazovákem zaklepat nebo odejít. Generálské listy štěbetaly v korunách stromů, několik lamp se prodíralo proutím a v dveřích pootevřených do pokoje se vysvlékalo tělo k spánku či lásce. Noční svítelníčka hnala k ztroskotání stín na emailových dveřích. A já jsem se ptal, byl původ stínu sám, či byl tam s někým? Chvěl jsem se tenkrát, protože za noci studeně prší a šlápoty se ztrácejí v blátivém lijavci. Avšak dobré je bydlet v úzkosti a strachem slyšet své zuby, dobré je přivádět život do zkázy a ráno nanovo začít. Také je dobré loučit se navždycky a chválit neštěstí jak chytrák Job. Tenkrát jsem ale v tom ustavičném dešti stál a nevěděl, zda mám zaklepat nebo odejít, protože jsem neměl odvahu vypíchnout si žárlivé oko v mozku. Modlil jsem se, noci deštivá, nenechávej mne zde stát, ó noci deštivá, nenechávej mne zde napospas banálním krásám, nech mne aspoň klečet v blátě a dívat se na zamčený dům. Ráno jsem se potom zeptal: "Poldinko, máte mě ještě ráda?" Odpověděla: "Máte mě ještě rád?" Podruhé, až se probudím, zeptám se: "Papeži, spíš?" Jednou se třeba zrcátko, které nastavím k jejím ústům, jednou se neomži.

Teď procházím Ungeltem, dívám se na jakubský chrám, kde císař Karel měl svatbu. Na rohu Malé Štupartské dostal můj bytný facku, ne proto, že je detektivem mravnostní policie, ale že odtrhával od sebe dva opilé chlapy. Tam v Ungeltě je baráček, kde jsem jeden čas bydlel v podkroví, ale přes můj pokojík chodil do svého pokoje slepý harmonikář. Tuze rád bych věděl, jak císař miloval tu princeznu, co rovnala podkovy a stáčela cínové tácy do kornoutku v prstech. Rád bych to věděl, a dívám se na loubí, kudy chodila markýza delta Strade, která měla prý tak hebkou kůži, že když pila vno červené, jako by to víno lila do skleněné trubičky.

A vcházím do domu, kde bydlím. Za starých časů se v Týnském chrámě utrhł zvonící zvon, proletěl vzduchem, pak prejzovou střechem, pak prorazil strop a propadl se do pokoje, kde bydlím. Bytná je opřena o zadumané okno, záclony vlají a neviditelný svět okřívá. Vykláním se z okna ve třetím patře, kamenná stěna Týnského chrámu je skoro na dosah ruky. A bytná na mě spouští asparágus svých rusých vlasů a je z ní cítit vůně borůvkového vína. Dívám se na Matku boží, která je přicementovaná ke zdi a která je přísná jak markrabí Gero. Chodci jdou podle vyhořelé radnice a zdraví neznámého vojína.

"Víte co?" šeptá za mnou bytná, "pojdte a dáme si jen takovou malinkou, přátelskou hubičku."

Povídám: "Nezlobte se, milostpaní, ale já jsem tý můj věrný."

"No jo!" zasyčela, "ale na chlastání a lajdání to jste pašák." Řekla a vyběhla a uskřípla za sebou vůni borůvkového vína. Záclony jsou vyduté, pak zase zvolna klesají, a nanovo tisíce kolibříčků berou ten organtýn do zobáčků jako královskou vlečku a opět se záclony vydouvají průvanem. Někdy hraje kdosi v našem baráku na klavír Malou školu zběhlosti, pod oknem stojí roztrhaný člověk a jeho obličej je zrovna tak pomačkaný jako jeho vulkánový kufr. Po zdích chrámu stéká rtuť. Opuchlé sovy a pavíani usnuli na římsách.

"Dovoluji si nabídnout zubní kartáčky."

"Ale ne, to není možné."

"Až z Francie, ano, nylon, dvě stě šedesát osm korun deset."

"Ne, ne, ne, to není možné."

"Příliš drahé? Tak prosím, ale krásně si klienti zatančí na parketách leštěných naším výrobkem, pane asistente."

"Proto tak naříkala!"

"A jako novinku vám mohu prozradit, že máme na skladě kartáčky na dětské vlásky. Mohu poznamenat?"

"Ano, ale nemohu ji nikdy opustit."

"Prosím, ale to je devizová surovina,"

"Celej tvůj barák zasypu květinami a kletbou."

"A mohl bych poskytnout dvě procenta skonta při hotovém placení."

"Zboží bych poslal franko, bylo by tady příští týden. A tohle? To je preparát, který vyrábí firma Hřivnáč a spol. Ano, ten, co se oběsil. A proč? To nevím. To byste mi musel laskavě napřed říct, proč u nás zešílel okresní soudce a proč se ohledávač mrtvol usmál. Vždyť stačí trošku silněji utáhnout kravatu a optat se svého stínu: nakolik, bratře, žiješ?"

Vyskakují z postele a vykláním se z okna do ulice jako do studny. Blondatá hlava ženy si tam dává hubičku s mladíčkem, polibky jako rány bičem. A průvan to nese nahoru až k mé posteli.

"Neucukávej, to už mě nemáš ani trošku rád?"

Žadoní blondýnka a bubliny ticha stoupají k měsíci, který cvičí na hrazdě noci, skrze troje zdi slyším chrápání kuchaře, s kterým jsem bydlel. Musel jsem si kupovat každý den měkký chléb, jinak bych neusnul. Ten kuchař dovede tak chrápat, že jsem si musel dávat do uší měkké tampóny chleba, vždycky se na noc zazdít. Teď blondýnka s něhou uléhá na hromadu písku vedle chrámu a mládenečka strhává na sebe. Několik zvápnělých obručí se přes milence kuláčí, rachotí zednické harampádí, ale oni neslyší. Bílá obruč se kutálí uličkou jak měsíc v úplňku. Matka boží má přicementované ruce, nemůže ani zaclonit synáčkovi oči.

Pak bar Figaro, Pavouk, Chapeau Rouge, Romania i Magnet zavírají. Někdo za rohem zvrací, na rohu Staroměstského rynku křičí jeden občan:

"Pane, já jsem Čechoslovák!"

A druhý mu dává facku a říká:

"Nu, a co má být?"

Zpod loubí vykukuje ženská, z nosu jí teče krev, jako by taky před chvílí tvrdila zlému občanovi: Pane, já jsem Čechoslovačka! A uprostřed náměstí tahá pán v černém krásnou dámu v kretonových šatech, tahá ji louži a žaluje nebi: "To jsem si vzal pěknou děvku! To jsem si vzal pěknou kurvu!"

A dáma mu objímá nohy, ale muž v černém ji odkopává od sebe a ona uléhá do té louže, celá se tam schoulila jako fotografie do oválného rámu a vlasy jí plavou po špinavé hládi jako chalupy. Teď teprve je muž ve společenských šatech spokojen. Pokleká do vody, stáčí ty mokré vlasy v houžev, otáčí si obličej té uplakané ženy a prstem objíždí ty milované rysy, pak jí pomáhá na nohy, zavěšují se do sebe, líbají se a odcházejí volným krokem jak svatá rodina. Odcházejí na ryneček, kde u Prince regenta se ten černý muž rozmáchně, jako by vytahoval šavli, a volá k prázdnému náměstí:

"Duch zvítězil nad hmotou."

Pak přejela tramvaj s několika oběšenci, kteří visí za ruce, jakýsi chodec upadl a chtěl zapálit dlažbu. Nad městem teď stojí rozkročený neviditelný býk a je z něho vidět toliko růžové varle.

Někdy už dopoledne jdu do Kotců. Na rohu si kupuji planety na všechny měsíce, prodavačkám tkalounů tečou barevné tkalouny z nosu, když je měří loktem, bylinkářkám každý den vyraší z temene slunečník. Často se z těch nor v Kotcích vypotácejí stařenky, tváře mají zjizvené znamenímí zvěrokruhu a místo očí dva kousky levhartí kůže. Vynášejí na světlo bláznivé zbytečnosti. Jedna prodává zelené růže z peřiček, admirálský meč a knoflíky k harmonice, druhá nabízí vojenské trenýrky a plátěná vědra a vycpanou opici. Na Uhelném trhu mají prodavačky v klokaních kapsách tulipány všech barev. Ve výkladních skříních v Rytířské se lísají holoubci pod krčkem, andulky poletují v klecích - jak básnická přirovnání. Několik kanadských křečků pracuje ke svobodě ve vysokém komínu akvária. Jednou jsem se za tři sta korun stal na chvíli světlem. Skoupil jsem všechny stehlíky a z vlastní ruky jsem jim dal svobodu. Jeje, ten pocit, když z dlaně vám vzlétá ustrašený ptáček! A pak jdu do tržnice, kde babičky prodávají na talířcích sedlou krev. Páchne to tu novoroženaty, promočenými strožoky, octem a konopím. Z nákladního auta pořád stahují podříznutá jehňata. Je to zvláštní, že velké svátky odnesou zvířátka. Vánoce ryby, velikonoce kůzlata a jehňata. Myslím na domácí porážku vepře, kterého jsme špatně píchli, on se zaryl do hnoje a raději se utopil v močůvce, než by znovu uviděl řezníka s nožem v ruce.

Pak pospíchám, ale je to zbytečné. Pivo, které jsem koupil, zvětralo. V kanceláři bratří Zinnerů, kde je hraček na pět pater, se skladník třese zlostí a povídá:

"Hele, Plaváčku, my jsme tě poslali pro pivo, a ne pro živou vodu! To je doba, to je doba!"

A manipulant si přisolil: "A kdy ti zase umře strýc Adolf, kterej ti umírá na pokračování?"

"Co nevidět," povídám a беру faktury a celý den pak odškrtávám a přepočítávám dva vagóny dětských hraček. Pešák s puškou, voják s lodkou, voják s přilbou, důstojník v kroku, generál v plášti, bubeník, trubač, lesní roh, velký buben, voják ležící s puškou, dělostřelec s vytěrákem, důstojník stojící s mapou.

Odškrtávám ty figurky a myslím, jak pořád si mě pletou, z domova už jsem tolik let, ale jak je někde nazvraceno nebo někdo v noci řve, hned k nám přiletí sousedi a nadávají matce, ten váš synáček zase v noci řval, to mu to tak chutná?

Měřič vzdáleností, telefonista píšíci, motocyklista, raněný ležící, dva ošetřovatelé, lékař v bílém plášti, sanitní pes, voják ležící s cigaretou, dragoun na koni.

Umírala u Marysků teta a ráno přiběhla k matce paní Marysková a nadávala, že jsem v noci u nich zamlátil na okno a tetka před smrtí mohla dostat psotník, jak se lekla, že jsem to určitě byl já, vyběhla za mnou a slyšela můj příšerný chechtot. ač už tolik let nejsem doma.

Kráva pasoucí se, kráva bučící, tele stojící, hříbě se pasoucí, selata, kočka stojící s mašlí, slepice zobající, mladší tygři, hyena skvrnitá, medvěd zpřima stojící, americký buvol, lední medvěd mládě, opice škrábající se.

Dívám se, jak je zvěrolékař skloněn nad nemocným dobytčetem, jak účetnímu říká, že předepíše vodičku, ale na mě si ten doktor houkl, abych hned přišel a vzal štěteček a takhle to mezi paznehty vtíral. A potom mi kladl na srdce, abych si vzal topůrko a otevřel volovi hubu a takhle mu vytíral hubu. A já jsem se koukal a nedovedl jsem říci, že nejsem kočí, že se jen dívám.

Kanzík, divoké prase, pasáček, sedlák, komíník, kovboj stojící, Indián házející lasem, zajíc sedící veliký, skaut s kloboukem, ovčácký pes.

Takhle vejdu do synagógy a nakloní se ke mně zablácený žid a šeptá mi, vy ráčíte bejt taky z Východu? A já jsem přikývl. Potom když jsem se stavil na pivě, seděli tam dva chlapi. Jeden mi povídá, ty jseš pekař! A já jsem přikývl a chlap si zammul ruce a povídá, hned jsem to poznal, a poručil karty a řekl, chybí nám třetí do mariáše, betl korunu, durch dvě. A malá dává.

Maria, Ježíšek, Josef, král stojící, král mouřenín, pastýř s jehnětem, anděl, beduín, ovce pasoucí se, ovčácký pes.

Dva vagóny hraček odškrtávám v Maislově ulici u bratří Zinnerů, velkoobchod s hračkami a galantním zbožím, po práci se proto rád procházím. Pořád ale klopýtám o všechny hračky, které jsem měl dneska v ruce. Rád chodím po Kampě, kde děti do asfaltu čarají své kresby, lezou po čtyřech a pokračují v kreslení po domech, až kam dosáhne ruka. Teď žasnu nad portrétem muže, jeho klobouk je namalován současně zepředu i zezadu a jeho skryté ucho je nakresleno nad hlavou jak otazník, jak erb.

"To maluješ ty?" ptám se hloupě divenky, která dokončila tuhle kresbu a má modré lokny jak patrony z lovecké pušky.

"No, ale to nic není," říká a botkou smazává ten portrét, který by mohl viset v galérii, "ale učesal byste mi vlasy?"

"Když chceš," povídám.

A divenka obkročmo usedá na lavičku, pak si dává jednu nohu pod sebe, usedám za ní, přes rameno mi podává hřeben a já ji češu. A ona přivírá oči, pak se dívá na padající list a říká: "Už ten lupen bolely ruce, tak se pustil."

Stmívá se kvapem, po serpentínách Petřína sjíždějí cyklisté a na hlavě mají hornické kahany. Lodičky v nefritové vodě s každým zabráním vesel vyhrabávají z vody tučet alpakových lžiček. Podle lavičky kráčí slepec a vede slepou na radaru bílé hole.

"Když tak kreslíš po asfaltu, nač myslíš?" ptám se.

"Jak támhle pták zpívá," ukazuje do větvení. A tlačí bradu k hrudi, je to pořád dítě, ale za pět let už se v ní začne probouzet krásný parazit, obsahující látky štiplavé s příchutí boraxu, a zaplaví zvolna její život štěstím. Sčesal jsem jí vlasy, potěžkal jsem přehoušlí těch vlásků, pak převazuji mašličku. A dívka dává ruku za hlavu a přesně pokládá prst na první uzel, abych mohl udělat druhý a potom parádní mašli. Pak se otočila, rozvázala provaz, kterým byla přepásaná, zatáhla dva konce toho provazu kolem sebe, vystrčila břicho a já položil prst na ten křížící se špagát, aby mohla udělat uzel, pak hakličku. Z ničeho nic mi potom políbila hřbet ruky a byla v sakrech.

Karlův most vypadá od Kampy jak dlouhá vana, ve které chodci jezdí po zadnicích na kolečkových soustavách. V řece heká Praha se zlamanými žebry a mostní oblouky, jeden za druhým, jak parforsní hafani skákají z břehu na břeh. Mohl bych jít za sestřenicí do pivovaru nebo k bytné, která mě zvala na lahvičku borůvkového vína, ale jdu raději nazdařbůh.

Procházím Michalskou, čtu nápis: Železné dveře. To člověku dodává sílu jak železité víno. V průjezdu vidím do hodinářského krámu, učedník, který zametá, stále mrká a má oči plné cukrkandlu, jistě má zanícené spojivky, jistě si každé ráno musí trhat víčka, aby trefil k umyvadlu. Dneska potkávám chodce v seriálech, jako by byli spojeni neviditelným lanem neštěstí. Deset lidí se zafačovanou hlavou, pak zase tučet chodců s významně zvednutým obočím, jako by chtěli něco říci, sedm lidí s páskou přes oko.

Ale hlavně si všímám žen. Ta móda je k zbláznění, každá se dívá, jako by právě vstala z postele lásky. Copak to mají pod blůzičkou? Nějaké lešení nebo soustavu kostic, že ty prsy tak píchají člověka do očí. A potom ta chůze! Člověk velkoměsta musí mít šatník představ, aby pro narařčenou krásu nespáchal sebevraždu z vlnosti. Tu chvíli se ke mně přidal člověk, který mi vykládal všechna svoje podivuhodná zaměstnání, jak obsluhoval první automat v Koruně, jak seděl uvnitř toho automatu a nejdříve se podíval, jestli ta vhozená koruna není falešná, a pak teprve dal chlebiček na misku a rukou otočil ten mechanismus, jak slyšel, kterak se lidé diví tomu vynálezu, zrovna tak, jako když seděl v pětisetmíhodinách na výstavě a v rukou držel kapesní hodinky a každou minutu postrčil ručičku. To mi vykládal a zůstal stát ještě teďka udiven nad svým osudem. Povídám: "Kdo jste?"

"Praktický filosof," řekl.

"Tak mi laskavě vysvětlíte Kantovu kritiku praktického rozumu," povídám.

A stoupali jsme Štěpánskou ulicí a Praha hydraulickým lisem klesala níž a vlasy praktického filosofa se dotýkaly líhně hvězd. Pozval mě potom na pečené vuřty.

Povídám: "Tamhleta baba mívá dobré vuřty."

Pak acetylénová lampa svítila na tu stařenu a Rembrandt vstával z mrtvých. Bábiny ruce spočívaly na jejím břiše, jako by ohmatávaly záda ztraceného syna. Jediný zub jí svítil z úst.

"To už je, pánové, půlnoc?" optala se.

Praktický filosof zvedl prst k nebi a byl v té chvíli krásný jak rabbi Löw, jak Vincentovo uříznuté ucho. Noc byla plná strusky, stříbrných kotoučků, šroubů a matic. Vzduch voněl šťavanem amonným, kyselinou mléčnou, intimní toaletou žen, silicemi, rtěnkami. A štěpánské hodiny udeřily počátek půlnoci. Pak ze všech stran bily pražské hodiny. Pak ještě ty, které se opozdily. Praktický filosof s ohromnou chutí pojedl pečené vuřty, pak bez rozloučení odešel.

Přešla prostitutka, krásná a v bílých šatech jak anděl, otočila se a lusk jejích úst se rozpraskl a vysypal se bílý hrášek v dvojstupu. Zatoužil jsem vyškrabat do jejího úsměvu několik barevných slov, domnívá se, že si je ráno přečte v zrcadle, před kterým bude stát s kartáčkem na zuby.

Povídám stařeně:

"Pani, neznala jste Františka Kafku?"

"Božičku," řekla, "já jsem Kafková Františka. A můj tatínek byl koňskej řezník a jmenoval se František Kafka. Pak jsem znala jednoho vrchního v bydžovský nádražní restauraci," řekla a naklonila se a jediný zub jí svítil v ústech jak vědmě, "ale pane, kdybyste chtěl něco extra, vy stejně neskončíte přirozenou smrtí, dejte se zpopelnit a odkážte mi ten váš popel a já budu vámi cítit svoje vidličky a nože, aby se s vámi něco parádního dělo, tak jako dar, tak jako neštěstí, tak jako láska. hehehehe."

Řekla a vidličkou obracela syčící a prskající vuřty.

"Já jsem taky kartářka," pokračovala, "pane, vás kdyby mráček neobestřel, krásný věci byste tvořil. ale jedeš, jedeš, už je tady zase!" volala a ometala si sukni a odkopávala cosi od nohou.

"Co je?" povídám.

"To nic," řekla, "to je Hedvička, dceruška polský hraběnky, která se utopila, její duch. víte? Pořád je se mnou a teďka mě tahá za zástěru, rozumíte?"

"Rozumím," povídám a vycouval jsem z okruhu acetylénové lampy.

Potom jsem se už vracel. U vchodu do Turandotu ukazuje kdosi portýrovi, že má peníze. U Šmelhauzů ze sklepa stoupá hudba a dva smějící se starci. Kožná ulička je plná necudných znamení a pohybů. Na kanále leží červená růže, jako by vypadla z kytice. Pak usedám u jezírka na Staroměstském rynku a můj stín je zelený s fialovým lemováním. Kdosi nese veliký kaktus, jehož každé kolínko je převázané červenou mašličkou. Jakási dáma, která vypadá, jako by vypadla z Ibsenova dramatu, kráčí po Pařížské, přes pyžama má oblečený kabát, jistě nemůže spát a jde se opít o zábradlí nad řekou. U kandelábru stojí člověk, jako by poslouchal vážnou hudbu. Teď ale zvrací, tekutina mu teče z úst, jako by mu vypadly kapesní hodinky na řetízku. Vidím osvětlené okno svého bytu, vydouvají se záclony, můj bytný chodí sem a tam a dělá znamení křížem. Jistě zase má na stole hrnec a o něj opřenou rozevřenou bibli. Z Dlouhé třídy

vyšel strážník, jako by měl obě ruce až po loket ponořené do sádky.

Myslím, Poldinko, na tebe, jak jsi mi řekla:

"Tebe nenávidím nejmní. V tvých slinách chutnám nekonečnou díru, kterou bagrovala láska, v tvých zubech hmatám zeď, po které stéká smutek. Miláčku, ty jsi měl k večeri salám, protože na rtech mám kousek masa, ale to nevadí, libej mne znovu a znovu. A opakuj, že ani Šalomoun v celé své slávě nebyl tak oděn, že ani ptactvo nebeské, ani květy polní nejsou tak krásné jako já. Řekni to znovu a znovu zapal mezi nohama mýma zápalnou obět' a rozdmýhávej v mé pánvi žár. A až půjdeš ráno domů a uvidíš z okna viset ženské šaty, nic nedbej. To objímám sladkou vzpomínkou napojený dům. Prý lze vyhmátat v zábradlích ztracené jehlice slunce."

To mi tenkrát řekla Poldinka, sestoupila k řece, kde město chodí po rukou. Divil jsem se tehdy, proč obrácená auta jezdí po řece koly vzhůru, jako by sáňkovala po střeších, proč chodci se zdraví, jako by nabírali do klobouku vodu.

"Člověče, kde jsi našel tu sílu nabízet ty šílený hračky, ty kartáčky a hřebeny, a přitom tak strašlivě snít?"

A já jsem řekl:

"Poldinko, jediná ty jsi porozuměla slovům, kterými jsem zaplavil tvoje ústa, vlasy, vzduch tvých plic, slovíčky jako z večerníku. Poldinko, jediná ty jsi vždycky uhádla, kdy se stahuje knot v mých očích, a jediná ty pochopíš, co zůstane, až odejdu s tváří plechovou a hluchou, protože jako ty, zrovna tak i já jsem se nikdy nechtěl radovat podle receptu, nikdy jsem jako ty nechtěl nemít právo na bolest a žal. Ale Poldinko, ty zvrhlce zvrhlá a zvrácená, proč vnášíš paniku do mého života, tak jako krápník, jak netopýr?"

Vyskočil jsem z lavičky na Staroměstském rynku, přede mnou stál rozkročený strážník s rukávy namočenými ve vápně. Nikdo nešel, tak jsem se mu svěřil:

"Tak ode dneška navždycky už nemohu být zbaven touhy procházet se s aramejským profesorem smíchu, víte? Ode dneška už nemohu být zbaven trhliny v mozku, protože svoboden být, radost. Tak tonu v samém štěstí, vdavkách, radostech, u bratří Zinnerů odškrtávám beláčky, králíčky, upomínkové kapličky, andělské vlasy, vánoční sklo, hračky. Rozumíte? Všichni jsme si bratři, l'art pour l'art bratři, krásní jak entartete Kunst, pravdiví jak slavík, zvrhlí jak růže. Opravdu chápete? Bez trhliny v mozku nelze žít. Nelze člověka odsvítit od svobody, bratři. Rozumíte?"

Strážník řekl přísně:

"Nekřičte tak, proč tak, pane Kafka, křičíte? Ještě budete platit rámusenku."

## Morytáty a legendy

### Legenda zahraná na strunách napjatých mezi kolébku a rakvi

Má nevlastního otce, který žije s matkou na severu. Stromeček v ruce. Františkán. Chodící po žhavém uhlí. Salvator ab Horta. Větrí paralytické mrtvé figury a následuje tak ty šťastné stopy. Triumf optiky. Alabastrový kříž, Andělská zahrada. Napsal dvě knížky: "Kterak upoutaným balonkem jsem naučil kocoura asociace, takže ve skvrně na zdi viděl mola a šel pacičkou po něm." A: "O vlivu kouření, zrcadel a biografu na uzavírání sňatků mezi osobami se stejnými rysy ve tváři." Vladimír Biskup slunící se na slunci. Orel jej ovívá. Servatius. Přestože od školních let udržuji s obviněným známost, nedošlo mezi námi k pohlavnímu styku, kromě nějaké té pusy. Jednou spadl až po krk do hajzlu a přitom si vyčítal, že si ráno nemyl zuby. Libání, které prakticky znamená svádění k nemravnému životu. Benediktin. Ukazující mečem na svůj vytržený jazyk. Meč. Placidus. My ovšem doma máme rádi králíka, smaženého králíka. Jen ale ten svítek. Usmažíme králíka, obal ohryzáme, pak zase maso zabalíme do vajíčka a strouhanky. Tak jednoho dne a toho samého králíka jíme sedumkrát. Aventýnská mansarda. Arch papíru viděti - smrt v přibuzenstvu. Pocházím ze spořádané rodiny, kde oba rodiče pracují, matka dokonce na směny. Orel. V ruce hořící srdce, jedním nebo dvěma šípky probodené. Augustinus. Bílá sobota, Bílá čelist, Bílá poštovní trubka. Tuhou zimu uhádnou někteří, když kvetou podruhé kaštiny, nebo v listopadu ještě jednou sedmikrásky. Já ale, já když reju zahrádku a nenajdu žízaly. Já věřím na žízaly, pánové. Blesk na jiného spadnutí viděti - chlípá ženština. Nezdá se vám tahle situace beznadějnou? A přece není důvod k nářku. Oči, dvě oči na dvou listech knihy. Abatyše. Ottilia. Jinak také tloukla hlavou o roletu pohřebního ústavu, aby se dovolala pomoci. Manko nebylo se jmenovaným projednáno, protože zemřel utopením. Bílý preclík. Bílý jelínek. Batoliti se - nikam to nepřivedeš. Opat nebo biskup. Nad ním žhavý sloup. Obsluhován vydrami. Labutě. Guberthus. Uváděl, že je proutník, ale že si najde práci jako košíkář. Tak prohlédl hlubokou příčinnou spojitost. Boží požehnání. Vsadil se o dvacet halířů, že vynesou do čtvrtého patra tři pytle cementu. Ve třetím povídá, naložte mi ještě jeden pytel. Pak nastupuje do elektriky, vytrhl držadlo a omdlel. Oči své vypíchnuté v misce nebo na knize. Patronka očí. Rány na krku. Meč. Lucie. A znamenal se: Míru zdar! Boření se blátem a mrtvého nésti - čelí nemocem. Boží oko. Přestože matka byla na synovo záškoláctví vedením školy upozorněna. V posteli ležící. Uhasínající oheň modlitbou. Germanus z Paříže. Rodiče pocházejí z dělnické rodiny pro nedostatek finančních prostředků. Tím se zdvihla neobyčejně jeho optika. Černý bažant. Červený jezek. Červená hvězda. Patronka filozofů. Rozbité ozubené kolo. Koruna. Meč. Kateřina z Alexandrie. A nevhodným způsobem ji ošahával po celém těle. Centimetrem lásku měřiti - dojdeš vysoké etí. Na Kozím plácku v Haštalské ulici, tlustá domácí v naškrobených sukních. Koho potkala, ofoukla, až otekl. Inženýři rozsvítili svíčky. Tlustá domácí svíčky zhasla a vzala pány do obušku. Jedna kuchařka se ráda fintila a žehlila si zástěrky. K půlnoci rumpity, rumpity! Fintivá kuchařka se schovala. Strašidlo šustilo sukněmi, jako když lítá voda na mlýnská kola. Vysvobozena. Tlustá paní domácí trápila služky. Musely pořád žehlit. Vstávala ta domácí za trest z hrobu. Ted' kejchla, jako když vánek. Ted' ticho. Červená okenice. Čokoládu dělati - zasnoubení. Sahal jsem jí do klína, abych tam našel koroptev, kterou jsem předtím zastřelil. Kladoucí prsty na ústa. Johannes Silenciarius. Čertova krčma. Král ale se může skrýt a mat nemůže krýt! Poměr k našemu zřízení však nemá kladný, neb má v soukromém držení 0,67 ha sadu. Červený

lis. Jmenovaný slíbil, že když jej nebude manželka rozčilovat, tak více takovou věc neprovede. Nyní nastává jiný způsob krize. Dvojnásobná paralýza. Den a noc. Děkana mrtvého viděti - proměna. Sekeru v hlavě. Josafath. Prej mám dobrý srdce, pajšl, dobrý nohy, povídá doktor, takovýho sedumdesátníka že neviděl. Můžu tady bejt do devadesáti. Není to smůla? Všecko mě na tom světě už čilí, mám zaplacenou v urnovém háji unru, vlastně urnu, co jsem komu udělal, že tady musím tak dlouho ještě strašit? Dírka. Demartinka. Dávit se, blín - nepatrná nemoc. Meč mezi zuby. Juvenalis. Já jsem se jí ptal: "Paní, hrajete sponku?" A ona řekla, že ano. Já jsem jí odpověděl: "Mákněte mi na poklopec a budete mít štěstí." Oprátku v ruce. Desiderius z Vienny. Dva modré klíče. Dobytčinec - změna v lásce. Dva sloupky kamenné. Drn pěkně zelený sbíratí - peníze. Dvě panny. Dršťka jakéhokoliv hovada - škoda. Nestačil zastavit s párem volů, vedených členy JZD. Právěho vola však vedl svědek Štěpán Šimáček. Nesoucí uťatou hlavu, z jejíhož krku vyrůstají palmové ratolesti. Ursinius z Ravenny. Vyvážel městské záchody. Někdy upadl do fekálií, prohlížel si vleže dlaně a filozofoval: "Lidi to naserou a já abych to za ně vynášel v putýnkách." Proto propíjel sub specie této aeternitatis peníze v hostincích. Pak opilý doma naložil peřiny na trakař a vyvezl je za město. Chodil po zábradlí mostu. Dělal stojku na ochozu věže. Tloukl pecnem a hovořil s tím chlebem: "Tak co, budeš skákat, nebo nebudeš?" Někdy zkopal i bicykl. Na pracující ženy pokřikoval: "Na co jste?" A nečekal na odpověď, ale sám odpověděl: "Na hovno." Teď k stáru pohoršuje pod dojmem toho celoživotního vynášení městských záchodů jinak. Stojí opilý tři hodiny v okně, vedle sebe fotografii sebe, jak býval za Rakouska zupákem u hulánů. Ukazuje na vyznamenání na prsou fotografie, aby občané viděli a mohli si srovnat, z jak krásných začátků dospěl k takovému konci. Olověný kyj. Mluvíci bez jazyku. Eusebius z Říma. Žije spořádaným životem teďka, protože je pod pantoflem. Střelec je mrtev, protože zlý volný pěšák hrozí. Potomkůn visí ve vzduchu a kořistnickou vášní sám sobě vykopal hrob. Řídil v podnapilém stavu své motokolo v obci Jinonice a bezprostředně ohrožoval svou jízdu chodce, na které křičel: "Uteč z cesty, nebo tě přejedu." Tři květiny v ruce. Biskup. Kartuzián. Labuť. Anděl jej chrání před paprskem blesku. Eliščíny lázně. Ženo, kdyby milý Bůh měl někoho z nás dvou povolat na věčnost, tak ať radši povolá tebe. Tak, jak já bych tě oplakával, ty bys mě neoplakávala ani desetinou pinty mých slz. Fíkový list - zmařené dostaveníčko. "Brečí? Ať brečí! Vo to mňí vychýje!" Trnová koruna a v ruce hořící srdce. Karmelitánka. Jizvy. Hostie. Maria Magdalena de Pazzis. Zanechala u mne pouze jednu peřinu a několik oděvních svršků pro ženské pohlaví. Jinak u mne nic podstatnějšího nezanechala. Tah ale je promyšlen silou dobré optiky. Bylo to večer a on mi vestoje číchal k pohlavnímu ústrojí a přitom klečel. Bylo to asi proto, že on normálně nemohl souložit. Pak to šel zapít pivem. Ležící ve střepinách ve vězení. Kalich na prsou. Lucianus z Beauvais. Faustovský dům. Folimanka. S frejřkou se baviti - škoda na majetku. Čtoucí v breviáři. Labuť. Kostel. Ludgerus. Dědeček láskyplně vykládal pohádky svým vnoučatům tak dlouho, než dostal záchvat podagry. Pak vnoučata zbil nekřesťanský. Potom zase byl láskyplný. V obci mu říkali "Zlý dědeček". Míval plná ústa pohádek, plné ruce pohlavků a plnou pikslu bonbonů, které rozdával vřdycky až potom, když děti nekřesťanský zbil. Loď s jeho mrtvolou pluje proti proudu. Vyhánějící ďábla. Melanius z Rennes. Golčovský dvůr. Granát vybuchnouti viděti - zlá novina tě oloupí o všechno štěstí. Kdo přišel na to, že český strom je lípa? Bass to řekl líp. Je to, pánové, vrba! Čím víc ji řežete, tím víc roste. A potom, vrbama se zpevňují břehy. "Pane doktore, já jsem pořád tak smutnej, ale tak," řekl pacient Šoltys, kterej se pořád smál, smál a plácal se po stehnech: "Vopravdu, já jsem ale tak smutnej, ale vopravdu, tak," smál se pacient Šoltys. Hada na své ženě viděti - porodí syna. Herecká hospoda. Hlavu uraženou míti - svoboda. Dům U Alexandrů v Plavecké ulici. Na hřbitově. Bezhlavý muž tam chodil hledat svoji hlavu. Ženu boley zuby. V košili si to štráduje proti ní chlap. Bezhlaví mají spadýno na ženský. Ježíšek lzící přelévající moře do jamky. Biskup. Srdce. Augustinus. Navrhoval mi, abych mu malou motýčkou, takzvanou škraboškou, poznamenala nos. Praporčík si pak dělal z kafra ajrkoňak. Štábní k němu chodil a pil ten ajrkoňak. Míval z toho vidění, a když troubil v kapele, tak narovnal trumpetu a hrál všecko o tercii vejš. Jmenoval se Makarius. Po tom pití ajrkoňaku z kafra mu říkali Zulukafr, někdy i Jakamarus. Krédo vlastní krví psal na zem a byl přitom stať. Dominikán. Meč nebo šavli v plavě. Petrus Martyr. Obžalovaný prohrává vejplaty ve stasce, protože myslí, že je narozený na šťastné planetě. Šetřením bylo zjištěno, že tomu tak skutečně je. Jeho matka, když jej nosila, myslila v devátém měsíci, že chce na velkou stranu, ale jak sedla na vesnický záchod v Odřepsích, tak ji obžalovaný propadl jako novorozeně do sraček. Sousedi příběhli a po pupeční šňůře obžalovaného vytáhli. Má opravdu štěstí, protože se narodil na zlatě. Ovšem pořád zatím prohrává vejplaty ve stasce, čímž ohrožuje rodinu a pořádek v obci. Hrnčířská stráž. Harlekýnem býti - dlouhou chvíli blázníš. Dominikán. Třetí generál řádu. Po moři pluje ve svém rouchu. Raymundus z Penaforte. Harfenistku obdarovávat - šetři jméním. Lesní požár vznikl pak nedbalostí lesníka, který nám zapálil stařinu v lese. Chtěl tak ukázati lesním dělníkům, jak rychle se šíří požár lesa. Takto založeným požárem došlo k poškození asi 4 ha lesního porostu. Hyacint viděti - láska. Hnojnou jámu obházet - zámožnost. Hnědý koník. Nyní se dostává do příčinné nouze. Je to poslední šance černého střelce. Hluboký sklep. Svě buržoazní choutky ukájel obviněný tím, že využíval svého jmění, aby byl čtyřikrát mladší. Za první republiky za deset let vystřídal čtyřicet jar. V zimě trávil jaro v Provenci, pak za jarem popojel do Sicílie, pak k jaru si sjel do Říma, a české jaro si ale nechal naposled. A ještě se tím chlubil, čímž pobuřoval pracující, protože je vyzýval k následování. Poustevník. Tři laně. Hrnec. Klobouk nebo kápě zavěšený na sluneční paprsek. Čert na zádech. Goar. Pacient neustále se dožaduje kouření. Když mu není vyhověno, kope do dveří a tluče. Ve vzteku roztrhal na kousky kapnu a proužek látky si přivázal ozdobně jako mašli na penis. Jeruzalémský svícen. Jelení prádlo. Jedová chýš. Jaternice smažiti - záliba v dobrém. Jiskry krvavé - pláč. "Zde v kanceláři přijímáme zalívání hrobů. Jsou zde legitimace na půjčování hřbitovních konví. Pozor na hřbitovní zloděje." Napsal na tabuli obviněný hrobník, který tím pádem měl nejkrásnější sbírku jirín. Juliska. Jetelka. Jezerka. Jedová chýš. Poměr k našemu zřízení pro jeho chytrost a mazanost lze těžko určit. Anděl mu přináší ryby, což se mělo často opakovat. Opat. Žhavý kámen v ruce. Comgallus. Ještě jednou to samé, a ten druhý je učiněn mrtvolou. To je bankrot, ale další pěšák je smrtelně ohrožen. Chudobinec sv. Vojtěcha. Choditi o dřevěné noze - změna postavení. Oděný listím. Lezoucí po čtyřech. Pronásledován lovci a psy. Onufrius. Hučela do mne jak do nemocného koně. Ale na Ozerové pod Slovany, dům U deseti panen. Sodomina. Nejvíce tam

řádila jedna židovka. Černý chlap a bejkovec. Židovičku vymrskal. Od těch dob židovka koho tancem zchvátí na ulici, běda! V domě U Kopřivů. Po klášterních pannách přišly potom ty světské. Pohmožděninu nad pravým okem a vyraženou nohu z kyčle způsobil obviněný proto, že jeho manželka při vykonávání manželských povinností jedla jablko. Anděl strážný oblečený jako diákon. Jeptiška. Před monstancí, jejíž paprsky zasáhly její srdce. Franciska Romana. Invalidovna. Zpráva o její pověsti je toho druhu, že v místě svého pracoviště je v organizaci ČSM. Přesto její poměr k dnešnímu zřízení je kladný, má velmi dobrou pracovní morálku a vzhledem k jejímu onemocnění kostní tuberkulózou je dávana jiným pracovníkům za vzor. Karpelesův mlýn. Kačera ve vodě střileti - souložit. Kadeře mrtvého - nešťestí. Kočičí díra. Vysvlékli se donaha a dělali spolu orchideje. Zřítivší se z okna. Serapion. Nenapodobitelná duchaplnost. Nejvyšší silou optiky chce svým myšlenkám získat život. Klisnu bez ocasu viděti - buď opatrným. Konfiskované časopisy - tvé důminky se vyplní. Miláčku, jestli miluješ nějakou jinou, hezčí, než jsem já, tak tedy napiš. Dvě růže utrhni, jednu mi daruj, dvě dívky milovat, toho se varuj. P + P - R. Pac a pusku bez rámusu. Královská Výtoň solnice. Kamenné hodiny. Trolejbus zastavil ne proto, že byl přeplněný, ale proto, že tři chuligáni napadli průvodčí, tuto honili kolem troleje a obviněný Hemelík volal: "Pocem, ty nudle, já tě přefiknu!" Krupobití srazilo katovy pacholky. Kolo s noží a háky rozbito. Sčata. Prsten. Catharina z Alexandrie. Kořalku pítí - radostnou zprávu obdržíš. Krásná Panna Maria. Nutno však přiznat, že odsouzený Stanko, i když byl pravoslavným farářem, neinklinoval k reakční politice Vatikánu. Praporec a říšské jablko. Někdy ve zbroji. Roztlučen v hmoždíři. Useknutá noha. Viktorinus. Azbuka, pánové, to je obrácený nábytek. Léto a Zima. Lázeň Johanitů. V klášteře Maří Magdaleny prادلena kouká za měsíčný noci. Na zahradě člověk sbíral peníze, které zrály. Pak spustili pumpaře do studny. Tam seděl mnich a držel na klíně beránky. Krásná herečka Laura. Chystala se utéci, ale manžel jí uřízl hlavu a poslal panu hraběti. Když nádeníci vynášeli sochy ze zkasírované kaple, dvě pražské paní z toho zkameněly. Nádeníci je vynesli jako ostatní sochy, aniž by co zpozorovali. Milimetrem lásku měřiti - nekonečnost. Labuťka. Malinovka. Malá míčanka. Obžalovaní si zhotovili takzvané montovadlo. Seřtením se zjistilo, že montovadlo je ohřátý ovocný vermut za jedenáct korun s cukrem a citrónem, což prý je tak opojné, že údajně Rusové tím montovadlem pohánějí rakety. Včera se nám honila kráva. Když jsem ji vyváděla z chlíva, v domnění, že jsem býk, šlápla mi na břicho. "Šel jsem, slavný soude, vyprostit manželku z jejího těžkého postavení: Stála na ní kráva." Dvojnásobný útok, ten je proti všemu očekávání. Partie asi bude remíza. Získá se jasným okem. Mlýn na lodkách. Ministra viděti - ty máš málo přátel. Jako zaměstnanec ČSD se dosti často pohybuji po nádraží. Mrtvému roucho dávati - velká škoda. Jelikož ale kůň je plachý, Šeps při nakládání ho odepnul od držáku. Kůň nešťastnou náhodou ho kousl do levého ucha, aniž by o tom věděl. Mrva a břevno. Mnichovská vápenice. Malvazinka. Město Londýn. Seděly jsme potom před kantýnou na trámkách a prknech. Já měla v kriminále na starosti skleník. Povídám: "Pane strážný, mňe by se šikl tenhle trámek." Ale strážný se rozkřičel: "Ženská, to si nenechte zdát ani ve snách. To je rozebraná šibenice!" Myší díra. Modrá kachna. Mučirna - nešťastná láska. Šibenici vedle sebe. Přetřený řetěz v ruce. Vyprosil si odsouzence od šibenice a chtěl se nechat místo něj pověsit. Ale smyčka se s ním několikrát přetřhla. Feriolus. Kulak Hušek se vetřel tak do tvořícího se JZD, ovšem po dlouhém přesvědčování. Nechával ležet ladem i půdu neobděláanou. Dostal se do blázince proto, že mu komise neuznala na holubářské výstavě jeho stavěcí kamzly. Napsal ale spisek, který svědčí, že není takový blázen. Ten spisek má jméno: "Běda vám, předáci, předebehli jste všechny a navíc jste se vykašlali na zadáky. Rovněž běda vám, zadáci, kteří jste se nechali předebehnout předáky. Ale blahoslaveni buďtež vy, středáci, kteří jste nezůstali ani vepředu, ani vzadu." Když jsem v ústavní zahradě opisoval z moci úřední název tohoto spisku, dva chlapi překopli míč a skrz bránu na mne volali: "Pane blázen, podal byste nám ten míč?" Když jsem je zjistil, obviněný otec, Hildebrant, mne udeřil se slovy: "Tu máš do držky." Takže došlo k uvolnění dvou zubů, které jsou velmi důležitým orgánem k rozměšlování potravy. Tím ale nastává dvojnásobný stav nouze a vytoužené brány se otevírají. Dáma je v příčinném stavu přitisknuta ke zdi. Františkánská jeptiška. Byla devět let prostopášnicí a obrátila se, když vedena psy svých milenců, našla je povražděné v rokli. Margaretha di Cortona. Uvedenému psovi bylo vyraženo oko psem, se kterýmto psem se tento pes pral. Tak velká optika nutně vyvolává velký Osud. Vidí vzdálený stav zauzlených věcí. Na ztracené vartě. Nať od jakékoliv zeleniny - zbytečně se rozčilíš. Nevěstu omdlévající viděti - i to mi je překvapení. Bratr Bohuslav Veselý zabil psa mému otci, kterého snědl. Na nebi ryby chytati - nesjednocenost myslí. Obviněný je kulak, a proto má nejmenší právo nadávat na státní zřízení. Nohy zlámané - štěstí na cestách. V Podskalské ulici stojí dům. Dřív tady svatý Václav honil jeleny. Hvozdy. Na posvátné půdě ale složil jelena, kterého tady pochoval. Parohy přibíl na myslivnu. Jelen každou noc si chodíval pro ty parohy. Nyní je tady dům s obrazem té myslivny. Jelení parohy jsou na tom obraze natur. Každou noc dál si chodí ten jelen pro ty parohy. Pak se jde napít ke studánce. K ránu ještě dnes vyskočí na stěnu, opře se kopýtky o rám obrazu a parohy se vrátí do štítu namalované myslivny. Lze vidět, jak parohy se viklají, než zapadnou do obrazu. Na porculance. Obviněný po spáchání krádeže v Lověně v rohu místnosti udělal velkou stranu (vysrat se). Ke své osobě udává: Jsem jediným sourozencem Františkán. Pět Kristových jizev. Lilii v ruce. Okřídlený krucifix. Franciskus z Assisi. V důsledku facky ho přešla chuť do další zábavy. Osecké prádlo. Osel u kolébky. Sklouznut jsem do vany, kde byla vařící voda, a opařil jsem si genitálie, to jest prdel a to ostatní. Kapkám svatých Anežky se říkalo: Vlaštovčí voda. Vynalezla je polská šlechtična, klariska, která bydlela v domě U Boží tváře. Krakovský student se to dozvěděl od vdovy, která sloužila u té šlechtičny. Pak zkoušel výrobu vlaštovčí vody. Ponocný vystoupil na žebřík. Světlo. Ponocný sletěl na chodník. Student mrtev, ponocný mrtev. Jen studentův stín obchází. Otisknouti knihy nebo obrazy - zármutek. Opici viděti - velká nemoc, ale též štěstí v lásce. Poustka smolikovská. Panna Maria na Zlaté skále. Plavecká šenkovna. Několik členů VB bylo ustrojeno v civilní uniformě. V sebeobraně ho kopl do pohlavních varlat (vajec). Háky. Hranice deštěm uhasena. Blesk zničil Dianin chrám. Martina. Postel je-li ustlána - jistota o věrnosti tvé ženy. Palata horní. Pozdravení andělské. Šla jsem normálně do zaměstnání a přičemž jsem otěhotněla. Vlasem zahalena. Zřidkakdy. Když ji vedli nahou do nevěstince, zahalili ji andělé do jejích vlasů. Ovce. Agnes. Ránu v prsou míti - štěstí v lásce. Obviněný potom do mne mručel jako beran do meze. Pomáda - tvoje přepínání ti je na škodu. Pelc Tyrolka. Oba

si potom dali po facce menšího rázu. Mezi účastníky došlo u lidového soudu ke smírnému jednání, při kterém navrhovatel odpůrkyni zbil, takže měla modřiny v obličeji. Brutální ovládnutí mocného tahu. Klášter svatě Anežky. Zvonařská dílna. Chór jeptišek kolem jámy, ve které se blyští právě ulitý zvon. Jedna za druhou se vznáší stropem. Jen jedna jeptiška hlídá při kahaní ulitý zvon. Souložila potom za úplatu v různé výši. Obviněný ale nemá kladný poměr k dnešnímu státnímu zřízení, protože je hrobníkem. Ruce spálené. A přece jimi ještě maloval obrazy ze života svatých. Lazarus z Constantinopolis. Rumpí - společnost. Ruská kavárna. Rajský dvůr. Běda, pánové, běda. Dám ženě na Ježíška nejdražší hodinky Omega, ale ona: "Na co ty plecháče? Proč mi nekoupíš nejlepší hodinky na světě značky Poběda?" Pánové, třikrát běda! Růži zlomiti nebo utrhnutí - milence něco milostného. Sedm zlatých svíců. Sirkárna. Salmiak - nebaž po lihových nápojích. Spiritka. Na nároží Karlova náměstí se říká U Hubálků. U Sliveneckých. Tam se scházeli pikharti. Každého portrét visel na zdi. Takový pikhart spí doma v posteli a současně je ve spolku pikhartů. Spolek dvojníků. Žena jednoho si řekla: "Dost!" Hořelo ve Spálené ulici, museli pikharta vynést i s postelí, tak tvrdě spal. Žena jeho běžela s nožem do spolku dvojníků. Tam přeřízla portrét svého muže přes obličej. Když se vrátila, tím samým šrámem byl podržnut její muž, pikhart spící v posteli. Zešílela. Pak chodila po domě U Hubálků, nosila zjizvený ten obraz, ze kterého kapala krev. Slivenecká sladovna. Šlotýřská halda. Pokud tedy jde o výtržnost, tak teď když vím, co jsem udělal, cítím se vinen. Svěho jednání lituji, a to obzvláště proto, že nemám dosud projitý trest podmínky. Do podnapilého stavu se už vícekrát neuvedu, neboť to mám lékařsky zakázáno. Nohy a ruce provrtány. Biskup. Kleště. Háky. Felicianus. Sněhové koule na někoho házet - nevinnost. Syrob mlsati - nestydatost. Poblíže Staroměstské radnice jsem nasadil finskou páku neznámému vojínovi. V Ungeltě si Turek zavolal nevěstu na slovíčko, které mu dala. Pak uříznutá hlava na veselce. Slibovala Turkovi lásku a vzala si jiného. Turek nosil její hlavu v poušti. Na obraze ale nosil tu hlavu za vlasy. Lidé viděli též, jak Turek sestoupil bez cizí pomoci z jednoho obrazu. Sáhl jí pak pod kalhotky na její dámské přirození. Vezme se věž za jednu mrtvou figuru, která zde stojí jak strašák na vrabce. Důtky. Biskup. Meč probodený skrz knihu. Bonifacius. Svobodovy tůně. Šlechtici von Schöna. Třídní původ St. Linhart není v Praze, neboť do Prahy přišel v roce 1951. Jmenovaný je vdovcem, neb jest rozveden, a žije po způsobu manželským s M. Lálovou, vdovou, která je rovněž rozvedená. Slunečník viděti - podpora v nouzi. Šilence viděti - žal. Věvec hvězd kolem hlavy. Byl viditelný ve Vltavě na tom místě, kde byl utopen. Kněz. Krucifix v ruce. Kost. Řeka. Jan z Nepomuku. Trojí housle. Stříbrná hůl - rozkoš. Chování obviněného je bez závad, pročez lze říci, že má kladný poměr k dnešnímu státnímu zřízení. Toto však lze říci jen potud, pokud je ve stavu střízlivém. Tři červené hvězdičky. Tři červená srdce. U sester kafičkových. Uldrychová vyšla ze dveří a viděla Morávkovou, ona sedíc na stromě trhá sobě její švestky. V uchu červa míti - dostavení se k ouřadu. U Zlaté studně se též říká U půl zlatého kola, neboli U červené sesle. Tam je studna. Služka když vážila, viděla vědro plné zlata. Naklonila se a utopila. Teď chodí po domě. Chodba v tom domě je tak uzounká, že se rakev spouští oknem. Ze schodů se zde zabil příruční vinámy. Hřebík v hlavě. Lékař. Hřebíky mu byly vbity skrz hlavu, nohy a ruce a vržen do jámy, aby vykrvácel. Juliánus Emensenus. Manželé Bouškoví páchají v domě velmi často mravnostní delikty v tom, že se veřejně perou a dále si nadávají slovy, která často používají malé děti. Jako vrchol všeho, když nemůže manželka Miroslava Boušky nic svou výmluvností zmoci, vyzvedne sukně a ukazuje nahou zadnici a svůj pohlavní úd. Jeptiška. Karmelitánka. Hořící srdce v ruce. Před sebou krucifix a drahokamy. Terezia. U zlatého tygra. U biskupské čepice. U Hrubého moře. Vlastní pomocí se nepodařilo požár uhasit. Byli povoláni hasiči, kteří likvidovali požár tak a natolik, že uvedený kurník lehl popelem i s uskladněným dřívím na sousední parcele. U Fleků seděti - spokojenost. Umrlejší hodinky držeti - svatba. Moře, po kterém kráčela. Anděl. Holub jí přinesl závoj. Kněžna. Aldegundis. Obviněný udeřil poškozenou lopatou přes zadní část těla, která se připojuje k trestnímu oznámení jako věc doličná. Tah provedený kouzelným násilím zchladí každý odpor. Jaká úroda bohatá na motivy! Všude kolem zkáza. Král nebo dáma musejí zemřít. Protože jde o člověka docela nevědomého, jest míti za to, že má kladný poměr k právě založenému spolku králíkářů, i když má sklon ke krádežím. Nůž, jím proboden. Před obrácením byl zlodějem a vrahem. Mouřenín. Anachoret. Moyses z Aethiopie. Vyhořelý dům - radost. Vraždovský dům. Pokud jde o hodnověrnost mladistvého a soud běře za základ úsudek ředitele školy, uvádím, že se jedná o osobu, která není duševně vyspělá, nýbrž méněcenná. Lev nebo kohout. Pták. Jako dítě. Kotel s olejem. Vítus. Verše dělati - nenávisť. Kdepak je dneska brhlík? Fííí fííí? Tohle jsou sýkorky modřinky. A vidíte? Pěnkavy nesednou a nezobají z dlaně. Taková pěnkava zobe ustrašeně v letu, jak básník. To je z té doby, kdy na ně ptáčníci stražili vějíčky. Ovšem, pánové, po pětiletém manželství má být každý pohlavní styk s manželkou prohlášen za krvesmilstvo. Jeptiška. Černá. Matka svatého Augustina. Monika. Chtěla, abych byl její osobní váhou. Kramlíčkem mi stála na srdci. Aby v mých očích viděla, kolik váží. Kdyby mi dala znamení, přirozením bych jí psal dopisy. Dva volí se ji marně pokoušejí na smyčce odtáhnout do nevěstince. Miska. Lucia. Velký střevíc. Vrásky viděti nebo míti - krása. Tak částečným doznáním obviněného, svědectvím Karly Beranové a Josefa Nepomuckého, trestním oznámením, lékařským potvrzením, prezervativy a devíti snímků nahých žen soud zjistil, že Anton Kadraba je narozen mimo manželství, jako syn Josefa Kadraby, menšího rolníka, který se opíjel. Tak mužné jednání dává ten nejvyšší požitek. Ježíšmarjá, paní, budete ty lásky, jak se dělá křenová vomáčka? Zlaté dělo. Židovská porážka. Vždycky jsem ji rozhrnoval, jako děti rozhrnují vánoční stromček, stromek zasypaný vatou. Andělským vlasem. Chcete si, děti, utrhnout čokoládový kousek? Opatrně rozhrňte vatou, tam uvnitř vánočního stromku, na větvičce, na zlaté niti. Tam je pelíšek a v něm cukroví. Tak jsem se jí dostával k srdci. Já míval malinkou ruku. Všude proklouzla. Otočit klíč z druhé strany. Ručku stočit do sklenice od zavařeniny. Zelené pole. Mohutnost dvojnásobného útoku činí ale dámu chladnou. Tím je dostatečně prokázáno, že podezření z trestního činu není dostatečně prokázáno. Nač ale se starat v létě vo Mikuláše? Nůžky k odstřížení prsů. Uhlí. Agatha. Slezl jsem po havárii z motocyklu a viděl jsem, že mám tržnou ránu v prsou a z ní mi vyhrězlo srdce a část plic. Utíkal jsem proto a volal o pomoc a snažil jsem se srdce a část plic zastrčit nazpátek. Zachytil mě jeden občan, poskytl mi pomoc, přinesl gázu a ránu mi zalepil leukoplasty. Růže. Dominikánská jeptiška. S trnovou korunou. Jmenovala se Isabela, ale pro její krásu jí říkali Rosa. Rosa z Limy. Vaječník jísti - užitek. Mám syna, kterému je

jeden a půl měsíce, a proto není nikde zaměstnán. Pochází z dělnické rodiny, ale zvykl si na živelné utrácení peněz, bez plánu hospodaření. Hvězdu na prsou. Bílá kartuziánská kutna. Kolem hlavy gloriola z hvězd. Bruno. Vzhledem ke kloubovému revmatismu nemám touhu se ukájet. Není věž paralytický mrtva? Toho není šachový souboj prost, to je jeho nejlepší trumf, kterým se získá triumfální vítězství. Jako dělník se tak vyžíval po celý život. Meč planoucí, nebo důtky. Anděl. Jophiel. Obviněný na svoji obhajobu nic neuvedl. Tato obhajoba ho nemůže zprostit viny. Vpekla. Loňského roku jsem byl těžce operován na střeve v Jičíně, a od té doby ze mne nevyjde semeno. V době, kdy jsem nucen k zamilovaným úmyslům, napadají mne veliké nesmysly. Tím jsem se nevině uvrhl do vězení. Vodní roura - nepříjemné setkání. Bodec k vypíchnutí očí. Za Maxmiliána odsouzen do dolů, kde, jak bylo zvykem, mu vypíchli oko a zchromili nohu. Spiridion. Otec obviněného byl dělníkem. Zemřel, když mu bylo devět let. Je to tak dobře promyšleno. Jen dohnat protivníka k mdlobám. Na motocyklu jsem jel bez řidičského průkazu, protože cestu vlakem neznám. Holubice z jeho úst, nebo do jeho ucha. Kalich a hostii v ruce. Dominikán a církevní učitel. Doktor Angelicus. Thomas Aquinas. Obviněný vyprovázel Vlastu Kopeckou z taneční zábavy. Po cestě mu měla sáhnout do přiklopce a měla zjistit, že jmenovaný ho nemá. Obviněný se na příkaz vyšetřovatele podrobil lékařskému vyšetření a bylo zjištěno, že jeho pohlavní úd je docela v pořádku. Paprsek z monstrance zasáhl její srdce. Anděl strážný vedle ní. Jeptiška. Františka Romana. Zázraky činiti - potupa. Zelený král. Schůzka s obviněným pak dopadla tak, že Eva Vokáčková povila dvě zdravá pacholátka. Rány hluboké vzadu na šíji. Ležící na obličejí. Paže a dlaně roztaženy. Kat ani třemi ranami ji nemohl stít. Žila ještě tři dny. Caecilia. Manželka v listopadu rozbila okno v místnosti, co spím, a tím rozbitým oknem nalila do postele, kde spím se svou družkou, louž - sráčovinu. Dále mi nechťela vydat sešit, do kterého jsem zapisoval mrtvé, a když jsem si pro něj přišel s předsedou MNV, tak po mně hodila láhev od piva a razítkem František Píša - hrobník, mne udeřila do hlavy. Hrábě železné. Světec byl rozškrábán železnými hřeby. Vosková svíce. Biskup sebatský v Arménii. Prasečí hlava. Za Diokleciána. Blasius. Žádám proto o vrácení motorky, kterou jako inseminální úředník potřebuji nutně k umělému oplodňování krav. Panna Maria se mu zjevila s novorozenětem a podává mu prs. Cisterciák. Úl. Benhards z Clairvaux. Parádní kousek optiky. Pouze nejvyšší bystrozrak dosáhne takového štěstí. Ošahával ji na poprsí, přirození a jiných krásných částech těla, aniž by k takové činnosti byl nějak oprávněn. Ano, paní, to je psychická otrava zkaženým masem. Verbum caro factum. Tato slova jí byla vepsána ve vidění do srdce. Maria Magdalena z Pazzis. Zástěru viděti - jsi zamilované povahy. To je ta krize, střelec přichází, ale je stižen dvojnásobnou parálzou. Obviněný je mladý muž slušného zevnějšku, amerického typu, kdežto svědkyně je o 14 let starší jeho, nehezká, předčasně odkvetlá a ztrhaná žena. Pouze cosi nasládlého v obviněném umožňuje překonat tyto překážky. Jazyk předhozený jestřábu. Mlýnský kámen. Koňmi vláčen. Rytíř. Quirinus. Přivodit katastrofu, to je ten nejvyšší tah. Král projevuje již jen slabé známky života. Židovská škola - nesvornost. Zlaté rouno. Obviněný se opět opil a jenom nepochopitelnému štěstí opilců děkuje, že nebyl při posouvání vagonů usmrcen, když zázrakem železniční vagony přes něho přejely, aniž by mu sebemeně ublížily. Ženu vedle sebe. Poutník. Veronus. Mimo to, odpůrce pouštěl ze zadnice plyn v bytě, z kteréhož důvodu docházelo k neshodám, neboť mu to bylo ženou zle vytýkáno. Opiv se, Tesař se proměnil ve zvíře a kouše jako pomínutý pes. Když poškozený ležel v bezvědomí, ukousl mu pravé křídlo nosu výše 2 cm tak, že nosní průchod je obnažen a zeje. Zub držící vytržený v kleštích, nebo když jí byl právě vyražen dlátem nebo paličkou. Patronka proti bolení zubů. Apollonia. Když orgánové VB prohlásili obžalovanému, že je zatčen, praštil sebou žalovaný na zem a tloukl hlavou o tuto. Ratolest nebo uschlý stromek v ruce. Štola. Pomocník v nouzi. Achatius. Prosil, aby bylo založeno v obci JZD, aby nemusel nic dělat. V podnapilém stavu šel od 18 hod. do místního kina, kde se průběhem promítání pomohl v kině na podlahu, což dělalo hluk tak značný, čímž na své jednání upozornil okolní návštěvníky kina jako Marii Leděčkovou, která upozornila svého manžela, že Havránek močí v kině, kde udělal značnou louž, čímž znečistil kino. Proti takovému železnému sevření není záchrany. Zauzlení situace je dobře promyšleno. Když se příslušníku VB konečně podařilo obžalovaného do záchytné stanice předvést, tento odmítl se podrobit očišťovací koupeli, nadával přítomným zřízcům záchytné stanice, a když byl příslušníkem VB napomínán k slušnému jednání, řekl mu, že je hnusák a svinák, protože chce vidět jeho tělo. Ratolest v ruce. Dýku v hrudi. Bibiana. Střelec živ, ale dáma současně mrtva. Slavný soude, píše tak, jak děti malují rybu. Horní oblouk, potom oblouk dolní. Na konci páteře se oblouky přesmyknou jeden v druhý a tak vznikne ocas, užitečná ploutev, která určuje potřebný směr. Toto město je ve společné péči obyvatel, mrtvých i živých. Do postele sysla, na úklid kolčavu. Pecka. To všechno potvrdí pan doktor filozofie Jodl a šumavský krejčí pan Martinčík.

P.S.

Tato legenda vznikla jako smíšený text, sestavený volně podle Attribute der Heiligen, Pražských tajností od Popelky Biliánové, Mysterium der Schachkunst, Snáře Anny Novákové, Historického a orientačního průvodce ulicemi hl. města Prahy, vyšetřovacích soudních spisů a hovorů z ulice.

Magická Praha

Dvě stě metrů od Hlavního nádraží stojí hotel Esplanade. Jeho restaurace kromě mezinárodních jídel nabízí specialitu domu, Steak Esplanade, u kterého jsou husí játra, chřest a žampiony, vše zapečené do lístkového těsta. Pochoutkou je i Plzeňský karbonát, roštěnec s cibulí a hráškem, vše podlévané plzeňským pivem, k tomu pommes frites. A jako předkrm lze ochutnat Pstruha po mělnicku, Staropražskou kachnu v kastrůlku s přílohami dle jídelního lístku. Jako aperitiv slivovici, k pití plzeňské pivo a lehce pitelná jihomoravská vína z oblasti Valtice.

A to, co je pro Paříž hotel Ritz, pro Prahu je hotel Alcron. Jeho restaurace jako předkrm doporučuje Pražský šunkový závin s křenovou šlehačkou. A jako hlavní jídlo doporučuje se držet se české kuchyně a pochutnat si na Vepřové

pečeni s knedlíkem a hlávkovým zelím, nebo Svíčkové pečeni s knedlíkem a brusinkami. Ze studených jídel vždycky správi chuť Vepřová pečeně s octovým křenem a okurkou. K pití zásadotvorné plzeňské pivo, jihomoravská vína a české víno z oblasti Žemoseky.

Hned za hlavní třidou Na příkopech je ulice Králodvorská, ve které je secesní hotel Paříž. Jeho restaurace jako hlavní jídlo nabízí Tournedos Paříž, jsou to svíčkové řezy s husími játry a pikantní omáčkou. Milovník specialit si pochutná na slovenském jídle Harule, to jest přírodní kotlet se osmaží v bramborovém těstě s přílohou pikantního salátu. Výborné jsou i Brynzové halušky, ve kterých těsto z chlupatých knedlíků je promícháno s ovčím sýrem, vše maštěné rozpuštěnou slaninou. A k tomu plzeňské pivo, jihomoravská vína, aperitiv slivovice, aby nastala rovnováha zásadotvorných a kyselinotvorných elementů, přesně podle Heysche-Methode.

Ze Staroměstského náměstí zavede labužníka secesní Pařížská ulice až k Vltavě, kde je hotel InterContinental. Tady se každý bude cítit jako v kterémkoli evropském maison recommendé. Doporučuje se jako předkrm Domácí paštika, Drůbeží játra. Hlavní jídlo Vepřový steak Cordon Bleu s rajskými jablíčky a zapečeným sýrem nebo Vepřové žebírko s bramborovým knedlíkem a ozdobou plněnou zelím. Jako moučník jsou tady výtečné Zapečené palačinky s tvarohem a mandlemi nebo Domácí lívance s borůvkami.

Za Pražským hradem, pod Loretou je poetická ulička Nový Svět. Hned na začátku uličky je restaurace Zlatá hruška. Jako předkrm nabídne pan vrchní Bzenecké ragú, to jest telecí ragú gratinované se sýrem a zakapávané vínem a jako hlavní jídlo Moravský steak, špalíček svíčkové s pikantním řázem a šunkou. A k tomu se doporučuje pít nejvzácnější jihomoravské víno. Bzeneckou lipku. Jako moučník je ozdobou restaurace Palačinka plněná zmrzlinou, čokoládou s mandlemi a šlehačkou, vše polité vaječným likérem. A tak v desítkách dalších restaurací jsou podobné kuchyně, gurmánům se doporučuje, aby hned po příjezdu do hotelu si vyžádali Knihu 1977/78, která i v jazyce německém je průvodcem po více než padesáti restauracích a vinárnách a hostincích, ve kterých se lze výborně najíst a napít. Kniha je ilustrována a je v ní popsána historie a místo každého toho příjemného domu.

Avšak každému gurmánovi se zasteskne najednou po docela obyčejných jídlech. Doporučuji bez snídání si zajít hned dopoledne k Pinkasům za Václavským náměstím hned dole, a poručit si sklenici plzeňského. Specialita je tady Pinkasovský guláš, který na požádání se podává v hrníčku a jí se lžící a s houskou. Pak lze vypít další sklenici plzeňského piva. A pak už lze pomalu jít Perlovou ulicí a Karlovou na Karlův most, přejít Malou Stranu a Ouvozem stoupat na Strahov, prohlížet si domovní znamení, ve kterých André Breton našel surreálná znamení. Pak kolem Lorety jít na Hrad a hned vedle katedrály vejít na Vikárku. Napravo je krásná restaurace, přečteme si jídelní lístek, na kterém gurmánův jazyk vzruší Divoký kanec se šípkovou omáčkou s knedlíkem, Hradčanský plněný řízek, a další speciality domu. Ale pravý gurmán potlačí svůj vzrůst a odloží návštěvu toho podniku na jiný den a vstoupí do formanky Vikárky, nalevo. Tady si poručí plzeňské pivo a pak další. Když má už veliký hlad, doporučuje se objednat si Smaženého kapra s křenem a chlebem. A potom další plzeňské. Odpoledne pak pravý gurmán udělá prohlídku Pražského hradu a neopomene vyhledat ve Svatováclavské kapli drahokam, v jehož struktuře Guillaume Apollinaire zděšen užíval své vlastní rysy. Pak sestupovat Nerudovou ulicí tak, aby ve čtyři hodiny gurmán vešel ke Kocourovi, kde ihned před něj postaví číšník hladinku plzeňského. K jídlu je tady Moravská klobása s křenem, nebo pražský párek v gulášové omáčce. Ale potlačený vzrůst je ušlechtilost, jak říká Braque, a jedině gurmán se slabou vůlí neodolá a poručí si jednu ze specialit. Pak zase plzeňské a potom už lze se vrátet večerem nazpátek přes Karlův most do Husovy ulice, kde stojí hostinec U zlatého tygra. A zase, když se posadíte, tak před vámi stojí hladinka plzeňského piva. Na stole u dveří je deset talířků s pivním sýrem a deset talířků se studentským kaviárem, to jest krájenými vuřty s cibulí a octem. Když se gurmán sdostatek pomučil, poručí si jednu specialitu Tygra. A dá si další plzeňské pivo, které i z neřízně udělá řízeň. Tak gurmánův sanitární den pomalu končí a on je příští den opět schopen konzumovat další speciality pražských restaurací.

#### Maminčiny oči

Když jsem byl maličký, tak jsem neměl jméno a byl jsem šťastný, protože jsem byl s maminkou a s bratříčkem, žili jsme v lese a na mýtinách, večer jsme se pásli na loukách, ale nejlíp nám bylo v polích, v obilí, kde jsem podle maminčiny nálady poznal, že je tady nejlíp, protože stačilo se jen zdvihnout a z pole maminka viděla na všechny strany, a podle toho, jak se vlnilo obilí, maminka poznala, odkud nám hrozí nebezpečí, a vydala takový příjemný sten a my jsme běželi za ní, a~ maminka běžela kamkoliv, my jsme běželi s ní. Pak ale přišel čas, kdy maminka se o nás přestávala starat, odbíhala a já jsem viděl, že na ni čeká asi tatínek, viděl jsem, jak šla za hlasem tatínka, a ten tatínek byl krásný, ještě skoro krásnější než maminka, protože na hlavě měl krásné větvičky z borových smetví. To pokaždé, když maminka odběhla za tatínkem, který vypadal zrovna tak jako já, jenomže byl větší, obilí mu sahalo po krk, a bylo to krásné, když jeho krk a ta krásná hlava, zdobená těmi větvemi, se nesla obilím, a za ním moje maminka, tažená tou samou touhou, tou samou silou, jakou jsem za ní běhával já. A maminka, než odešla od nás, nařídila nám tím svým hlasem, ať se děje cokoli, tak ať zůstaneme tam, kde nás uložila do pelíšku, a tak jsme s bratříčkem leželi a tiskli se u sebe a slunce na nás svítlo a obilí se větrem nad námi zavíralo a otevíralo, a příjemně šustilo, a my jsme leželi ztuhlí, abysme nikoho neupozornili, že jsme tady, tak jak nám to nařídila maminka. Ale jednou, když maminka odešla za tím krásným paroží, zvedl se takový divný, hrozný zvuk, hučelo cosi zrovna tak, jako když se blížila bouřka, kdy slunce odešlo a bylo nám zima, teď takový hukot se k nám blížil, ač slunce svítlo a hřálo nás, třáslí jsme se zimou, a čím více ten hluk se blížil, tak jsme se víc k sobě tulili a nepomohla ani vzpomínka na maminčin hlas, který nám říkal, abysme se nebáli, a hlavně abychom nikam nechodili, ale najednou před námi se objevila tma a hukot a zvuky byly tak hrozné, že jsem vyskočil a zapomněl na maminčin příkaz, abych zůstal tam, kde jsme spávali, a pak i můj bratříček vyskočil, ale nějaká velká

stodola, která požírala naše obilí, se pomalu blížila, a já jsem měl dojem, že nás sežere, uskočil jsem a utíkal a slyšel jsem, jak můj bratříček plakal, ale pak přiběhl i on za mnou, a ta stodola nás pomalu mýjela a odjížděla a za sebou zanechávala hrozivý mrak, a když ten mrak utichnul, měl jsem dojem, že pole, ve kterém jsme bydleli, je nahé, a ta stodola se pořád vzdalovala a žrala naše obilí. Ted' jsem teprve viděl, že bratříček kulhá, a že ta jedna noha, ta, o kterou jsme se opírali, když jsme leželi a objímali se a když jsme se s maminkou pásli, ta nožka je jen na tenké kůžičce, a že ji bratříček za sebou táhne. A viděl jsem, že bratr je ve tváři bledý, ta hrůzná stodola už byla v dálce, ale otočila se a zase se blížila, a tu chvíli, kdy jsme mysleli, že nás znovu sežere, tak maminka z obilí na nás zavolala a já jsem radostí běžel, ale bratříček nemohl, vlekl se, táhl za sebou nožku, ale ten hlas mamčin byl tak silný, že jakoby na provázku přitahoval i mého bratříčka, a pak se maminka sklonila a olízala tu červenou barvu, co tekla z bratrovy nožky, a pomalu nás odvedla z našeho pole do mlází lesa, mezi větvičky, které se podobaly tatínkovu paroží, a pak nás uložila do stínu stromů, a olizovala bratříčkovi nožku, a když zdvihla tu svoji nejkrásnější hlavu na světě, viděl jsem, že jí z nejkrásnějších očí na světě ukáply slzy, a nožka bratrova zůstala ležet a bratříček odkulhal za maminkou už jen o třech nožkách, ta jedna zůstala ležet na mechu, a maminka nás odvedla do hlubokého lesa, kde bylo ticho.

Za čas jsem si už ani nevšiml, že bratříček má jen tři nožky, bylo to jako dřív, jenomže naše pole bylo nahé, a ze všech stran bylo na nás vidět, tak maminka raději s námi spávala na okraji lesa, v maličkých stromčcích, které byly tak malé, jako jsme byli my. Když jsme večer šli na pastvu, tak bratříčka maminka podpírala bokem, když se pásli, tak stála tak těsně u něj, že mu nahrazovala tu chybějící nožku. Už jsme neběhali a nesáli vítr, už jsme jen tak klusali, protože maminka musela čekat na bratříčka, který byl o tu nožku pomalejší, než jsme byli esy. Ale za chladných nocí, které byly čím dál studenější, všechno bylo tak, jak bývalo, leželi jsme a tulili se k mamince a pořád jsme z ní sáli ten sladký nápoj, pořád jsme usínali klidně a tiši, zatímco maminka měla vztyčenou hlavu a dávala pozor, jestli zase se neblíží s hrozným rachotem ta žravá stodola, ta, která se živí obilím a malými srnečky, nožkou a vším, co jí přijde do cesty. A pak přišel čas, kdy jsem se nejraději díval do očí maminky, a čím víc jsem se díval, tím víc jsem si přál, jen abych se mohl pořád dívat do těch očí, ze kterých stříkala na mne a do mých očí bezstarostnost a důvěra, že tak jsem si přál být napořád... Ty mamčininy oči se podobaly i očím mého bratříčka, který o třech nohách měl ty samé oči jako maminka, jenom ty mamčininy oči byly tak veliké, že jsem se pokaždé, když se na mne podívala, že jsem se do těch mamčininých očí probořil, jako bych se koupal ve strouze nebo v lesním rybníčku. Když jsem se díval do očí naší maminky, viděl jsem, že se do těch očí dívá i bratříček, a tak jsme se koupali oba v jedné oči, takovou měla maminka moc, že oba nás si do těch očí vzala, jako by nás vypila, jako by nás oba přikryla svým celým teplým a voňavým tělem, protože mamčinino tělo bylo něco to samého jako mamčininy oči, její tělo bylo teplo a klid, a když jsme leželi v mamčině klíně a na jejím břiše, slyšeli jsme, jak mamince tlouče srdce zrovna tak jako nám, ale jen maminka zahlédla něco, co se jí nelíbilo, když nasála vzduch, hned věděla, že je něco ve vzduchu, co by mohlo být proti nám, tak srdce jí tlouklo víc a já jsem cítil, jak i mně se zrychluje srdce, a tak jako maminka lekal jsem se i já, avšak když odešlo to, čeho se lekala, tak jak maminka se klidnila, klidnil jsem se i já. A znovu jsem položil hlavu na mamčinino břicho a usínal jsem a maminka se tak krásně stočila, že nás oba do sebe zavřela, a když mi bylo v tom pelišku z mamčininy kůže horko, vystřelil jsem svoji nožku skrz mamčininy nohy a hlavičku jsem položil pod mamčinino hrdlo a tam byla i hlava mého bratříčka a tak jsme dýchali oba dva mamince na krk a ona nám za to dýchala na naše hřbety a tak jsme si, alespoň já, nepřál nic jiného, než abysme takhle mohli být s maminkou pořád, nic jsme nechtěli, v nic jsme nedoufali, na nic jsme nemysleli, protože jsme byli srnečci nejkrásnější srnky, jakou jsme kdy viděli, jakou jsme kdy potkali. Pak ale přišel čas, kdy maminka byla neklidná, protože každou chvíli se z lesa ozvala rána. Viděl jsem pojednou, jak s námi běžela maminka jiného srnečka, a jak běžela a zpomalovala a pak upadla, jak z boku se jí řinula červená barva, která třísnila ten krásný zrzavý kožíšek, jak z lesa vyběhli nějací lidé v zelených šatech a s takovým železem v ruce, ze kterého vycházela jistě ta rána, a doběhli k té ležící srnce, a jedna z těch postav v zelených šatech vytáhla blýskavý předmět, a pod krkem té cizí maminky se vyřinula červená krev, zrovna tak jak tenkrát mému bratříčkovi z utržené nožky. Ale my jsme utíkali, maminka se musela zastavovat, podpírala bratříčka, a tak i já jsem se zastavil a byl jsem nešťastný, protože jsem viděl, jak najednou jedna ta postava v zelených šatech se objevila před námi, a bratříček nemohl běžet a maminka zůstala, aby jej podepřela, ale pak se ozvala rána a já jsem zůstal stát oněmělý, viděl jsem, jak maminka upadla, jak běžela kousek, pak ještě, a z boku se jí řinula červená barva, barva, která třísnila ten její vzácný, ten nejdražší kožíšek, do kterého jsme se tulili za chladné noci, a maminka si lehla na bok a my jsme s bratříčkem k ní běželi a očichávali, říkali jsme jí, Maminko, poběžte, teďka budeme podpírat my vás, jen poběžte, ať jsme pryč, ať už jsme na mýtince v nízkém mlází, v lesíčku, tam vás ošetříme a budeme zase tak, jako jsme bývali, a jestli vás to bude bolet, tak zase my vás budeme zahřívát, teď zase my budeme hlídat, vždyť za chvíli už budeme velicí, jako jste vy..., ale maminka byla bledá ve tváři, a ležela, jak jsme ji nikdy neviděli, celá natažená na boku a třásla se, a já jsem slyšel, jak to její srdce, to, na kterém jsem ležával za noci, a když jsme se slunili, to srdce bije daleko pomaleji, dokonce že teď bije tak, jako když kapky rosy na nás kapávaly z větviček mlází. A když jsem se podíval do těch nejkrásnějších očí, viděl jsem, jak z očí maminky tečou pomalé veliké slzy, vydávala takový nářek, ve kterém bylo nařízení, abychom utekli, prchli na všechny strany i my, abychom utekli neštěstí, které ji potkalo v podobě tvorů v zelených šatech, kteří se pomalu blížili, ale než jsme chtěli utéct, jak nám nařídila maminka, tak zase se ozvala rána a viděl jsem, jak se bratříček vzepjal tak, jako jsme vyskakovali a ducali se hlavama, vyskočil, ale ducnut si s něčím zrovna tak hrozným, co potkalo maminku. Padl na bok a kopýtkem ryl v hlíně pole a zase z něho tryskala a valila se ta červená barva... a já jsem už neutíkal, vrátil jsem se k mamince a díval jsem se jí do očí a viděl jsem, že maminka už má docela jinačí oči, že z nich odešlo všechno to, čím mne hřála, čím mi dodávala sílu a radost, že maminka jako by někam odešla a nechala tady jen svůj kožíšek a maso, ve kterém už netluče srdce, celá se natáhla a strnula a já jsem vypadl z jejích očí... a pak přišli lidé v zelených šatech a se zlatýma očima a mamince strčili, a bratříčkovi taky, do tlamičky zelenou ratolístku, zrovna jako když jsme bývali na pastvě a chroustali jsme větvičky smrčín. Pak sundali klobouky a chvíli tak stáli, a když pak viděli mne, tak mne odháněli, ale já jsem přece byl s

maminkou od začátku, tohle byla moje maminka, to byl můj bratříček, a pak přijela taková malá stodola, taková, jako jezdila polem sem a tam a dutě štěkala, pak mamince svázali zadní nohy a bratříčkovi taky, a ten stroj zase duněl a táhl maminku do polí a maminka a bratříček nemohli vstát, a já jsem očichával maminku a klusal za nimi, ale ty postavy v zelených šatech mne odháněly, a tak jsem zůstal stát a díval se, jak maminku vyhodili na nějaký vůz a bratříčka taky, a jak tam na voze ležely i jiné maminky..., a pak ten vůz odjel a viděl jsem, jak ze zelených postav jde zlá radost, jak měli veselost z toho, že mi odvezli mrtvou maminku a bratříčka. A já jsem běžel za tím vozem a přál jsem si, abych i já dostal od těch zelených postav do těla takovou ránu jako maminka a bratříček, abych i já ležel na tom voze, protože bez maminky a bez bratříčka, co ze mne bude, kdo mne bude v noci zahřívát, kdo mi dá napít sladkého mlíka? Kdo mne bude hájit proti štěkavým zvířatům, kdo mne potěší, když se v noci budu bát? A vůbec, proč mám být na polích a v lesíčku, když ty nejkrásnější oči na světě teď odvázejí na voze, maminku umazanou od hlíny, ač maminka se vždycky třeptala a byla lesklá a čistá a učila nás, jak se máme umývat, skoro celou hodinu Jsme si čistili kožíšky tak jako maminka. A běžel jsem k těm dleným postavám, abych ani já nebyl na světě, když tam není maminka a bratříček, ale ty zelené postavy mě odháněly, a tak zůstal jsem stát a díval jsem se a kolem mne bylo jen bláto, protože ode mne odešly ty nejkrásnější oči na světě...

Tak jsem zůstal sám a noci byly tmavé a studené. Musel jsem si sám hrabat v listí pelíšek, musel jsem sám chodit na větvičky a trávu, musel jsem si sám najít cestu k potůčku a strouze, protože se mnou nebyla maminka. Bez ní jsem byl opuštěný, bez tepla, bez sladkého vemínka, ze kterého jsem pil teplé mléko, když se do mne dostával déšť a chlad. Vracel jsem se pořád tam, kde jsem býval s maminkou, nařikal jsem a naslouchal, zda se mi neozve, ale neozval se žádný hlas, který mne křísil. A tak jsem byl sirotek, protože všechno bych snášel jinak s maminkou, když se na mne dívala, rostl jsem, ale takhle jsem byl vychrtlý sirotek, votruček počasi. Ale jednou jsem viděl, jak kráčí nějaká postava, jak na vozičku táhne do lesa za sebou stromky, viděl jsem, že ta postava má krásnou hlavu a v té hlavě má oči. Pak jsem šel za ní a viděl jsem, jak ty stromky zahrabává do země, a tak jsem se na ni díval a přál jsem si, aby se na mě podívala, zdalipak má taky krásné oči? A když jsem si jednou dodal odvahy a šel jsem k vozičku, otočila se ta postava a podívala se na mne, a já jsem chtěl utéci, ale neutekl jsem, třásl jsem se, zdali se neozve rána, ale ta postava se na mne dívala, dívala se do mých očí, a já jsem viděl, že jsou to oči, jaké měla moje maminka. A viděl jsem, že ta postava se pořád na mne dívá, její oči jsou plné něhy, a najednou ta postava vydala hlas, a ten hlas byl, jako když mne maminka olizovala, a já jsem přiběhl až před ni a zase jsem se třásl, protože jsem věděl, že teď, nebo už nikdy... A ta postava ke mně tiše hovořila a její oči byly zrovna tak veliké jako oči maminky a zrovna tak jsem se vešel do těch očí celý, zabalila mě do těch svých očí a já jsem věděl, že tahle postava mne má ráda, a ona se sklonila a vytáhla z tašky kus chleba a já jsem se natáhl, ale pořád mezi námi byla ta vzdálenost, pořád se mi chtělo běžet a běžet, a až v lesíku si vychutnat ty oči, zrovna tak chtěl jsem jít blíž, ale nemohl jsem, celé moje tělo se třásl. Pak ta postava šla až ke mně a podala mi ten chleba a já jsem jej vzal a jedl, jedl jsem, protože ten chleba voněl těma očima, a byla to příjemná vůně, a potom ta postava si dodala odvahy, kterou jsem já neměl, natáhla ruku a pohládila mne, a já jsem zavřel oči a přitiskl se k té ruce, která byla teplá a dávala ze sebe zrovna takovou sílu, jakou měla moje maminka, a přál jsem si, aby mne hladila pořád, nastavil jsem krk, a ona mne popleskala a řekla mi, Lesane, budu ti říkat Lesane. Lesane, Lesane, opakovala a ten hlas měl tu samou vůni jako ruka té postavy, která se teď posadila, a já jsem stál u ní, dívali jsme se do očí, a ona věděla, že jsem bez maminky, že jsem sirotek, a zasmála se a já jsem okřál a hrabal přední nožkou... A pak vzala vozík a řekla, Lesane, já jdu domů a přijdu zas... ano? A táhla vozík a já jsem šel za ní, a viděl jsem, jak ta postava šla k stavení v lese, a viděl jsem, že na tom stavení je přibito paroží, jaké měl na hlavě tatínek, a myslil jsem si, že to je dům srnečků a srnců, zrovna takových, jako jsem já, protože ta postava mne hladila a dala mi chléb. A tak jsem už od rána čekal v houští, viděl jsem ji, jak vychází a táhne vozík plný stromků zase tam, kde jsme se uviděli poprvé, a já jsem za ní klusal, a ona na mne volala, Lesane! A já jsem přiběhl, a zase jsem se bál, ale ona šla ke mně a hladila mne, z kabely mi dala kus chleba a já jsem jedl vůni jejích dlaní a jejích očí a ducal jsem ji pak do ruky, aby mne hladila, a ona to hned věděla a hladila mne, a já jsem pak běžel vedle ní a odbíhal jsem a zase přibíhal, a najednou mi bylo veselo, jako když jsem býval s maminkou, skákal jsem a tak jsme došli na mýtinku, kde ta postava zase dávala do hlíny stromky, a já jsem stál a díval jsem se na ni. A tak se stalo, že když jsem jednou doprovázel moji novou maminku až k vrátkům, vyšel z těch vrátek malý chlapec, a maminka mne hladila pod krkem a zaclonila mi oči a já jsem se třásl na celém těle, a cítil jsem, jak mne hladí jiná ruka, jiná dlaň, ale ta dlaň voněla taky tak jako ruka mé druhé maminky, a otevřel jsem oči a viděl jsem, jak chlapec mne objímá kolem krku, že je tak vysoký jako já, viděl jsem, že jeho oči jsou zrovna tak vysoko nad zemí jako moje, a ten chlapec se ke mně tulil, a tak jsem si dodal odvahy a přitulil jsem se k němu taky, viděl jsem, jak on se ke mně přitiskl, a když jsem otevřel oči, viděl jsem, že se mne dotýkají oči, že mi dává zrovna takovou hubičku, jako jsme si dávali s bratříčkem, a osmělil jsem se a olízl jsem mu tvář, a chlapec se smál, a teď jsem viděl, že zase mám nejen maminku, ale i bratříčka, a olíznut jsem mu ruku a chlapec mi pravil do ucha, Lesane, Lesane! A já jsem byl šťasten, jako jsem býval dřív...

V lese byla zima, a když v hájovně rozsvítli, tiše jsem šel pod okna, díval jsem se, viděl jsem oknem, jak chlapec je skloněný nad stolem, a pán v bílé košili. Moje maminka seděla u stolu a četla, a tak jsem se osmělil a nadechnutím otevřel branku a pak jsem zaducal na dveře a slyšel jsem, jak pán v bílé košili řekl, Co je to v tak pozdní čas? Koho to sem čerti nesou? A moje maminka řekla, To bude Lesan. A otevřela a já jsem stál a díval jsem se do jejích očí a ona mne hladila a rukou mne zvala dál. Co jsem říkala, řekla. A pán v bílé košili mávl rukou a řekl, Když už jsi, Lesane, tady, tak si sedni. A já jsem se stočil do koutka, bylo tam teplo a kouřilo se mi z kožíšku. A já jsem se díval tam, kam se dívali i ti lidé, a viděl jsem, jak se ve skřínce pohybují obrázky, viděl jsem, jak na obrázcích lidé jezdí na mašinách, které vydávají rámus a rány a hluk, viděl jsem, jak lidé běží sněhovými vánicemi a jak pořád střílejí a jak padají na zem, a já jsem se díval a začínal jsem mít strach, že i mne zastřelí, když střílejí po sobě, tak proč by nestříleli i po mně? Ale když jsem se podíval na chlapce, viděl jsem, že on je živý, že pán v košili je také živý, že moje druhá maminka se dívá na tu střelbu,

ale je taky živá, že sedí, a že je docela spokojená. Pak chlapec vstal, obejmul mne a šeptal mi, Neboj se, Lesane, tebe nikdo nezastřelí, víš? Já jsem nechápal nic, ale vycítil jsem v bezpečí, že to je jenom jako bychom se dívali oknem na sněhovou vánici, oknem, za kterým je teplo jako tady u kamen. A viděl jsem, jak ruka mé druhé maminky ležela na stole a hladila ruku toho pána v bílé košili a jak jeho ruka pohladila ruku mé maminky, a já jsem věděl, že když někoho moje drahá maminka hladí, tak to bude taky hodný tvor, tak jako jsem hodný já, vstal jsem a zase se mi třásla kolena, a šel jsem ke stolu a položil jsem hlavu té bílé košili do klína a zavřel jsem oči. Lesane, ty jsi za mnou přišel? řekl ten pán a pohladil mne a mně najednou bylo takové teplo, a přišel i chlapec, a tiskl se hlavou k mé hlavě a říkal mi do ucha, Lesane, Lesane, já tě nikomu nedám. I moje druhá maminka vstala a poklekla a dívala se mi do očí, pak mi vzala hlavu do rukou a dívala se teď do mne tak, až jsem slzel... Pak nastal čas, kdy na napadaný sníh začalo pršet a moje druhá maminka vycházela do lesa už ne jako dřív, aby sázela stromky, ale vyjížděla s prázdným vozíkem, brodila se v gumových holínkách sněhem a řezala stromky, kladla je na vozík, a vozila je k hájovně. Tak moje maminka svázela borovičky a smrčky, a pán už v zelených šatech mi nakázal, abych i y stromky hlídal. Pak přišel čas, kdy přicházeli lidé a brali ty stromky, a když je shledali asi pěknými, pán v zelených šatech jim psal takové listky, a oni dávali peníze a odváželi si ty stromky pryč. Jednou jsem doprovodil paní k domovu, a zůstal jsem stát, viděl jsem oknem, jak chlapec sedí u stolu, a chtěl jsem, aby šel se mnou ven si hrát. A chlapec se podíval oknem a zdvihl ruku, vyšel ven a já jsem si chtěl hrát, ale chlapec mi řekl, dneska že budeme strojit stromek. Nerozuměl jsem tomu. A chlapec vzal ten nejkrásnější ze stromků, postavil jej uprostřed pokoje a přinesl krabice a otevřel je a začal vyndávat takové třpytivé předměty a vešel je na stromek a říkal mi, Tohle jsou prskavky a tohle jsou svíčky, víš? A rozsvítil několik svíček a venku bylo pod mrakem, a bylo to krásné. Pak jsem stál udiven nad tím vším, a chlapec pak vytáhl takové stříbrné větvičky a řekl mi, Tohle jsou andělské vlasy, víš? A zejtra bude noc, kdy se narodil Ježíšek, a po nebi poletí sánky a do nich budou zapraženi stříbrní srnečkové s rolničkami a ty potáhnou Ježíška... víš? A pak mi dal kolem krku červenou stužku a na tu stužku pověsil stříbrný zvoneček. A stromek se třpytil a na všech větvích byly samé zvonky ze skla a do zlatých a stříbrných papírů zabalená čokoláda, kterou mi dal chlapec ochutnat. Pak vylezl na židli a na špičku stromku nasadil velikou třpytivou hvězdu. A vyšli jsme na dvůr a pak vešli do komory a chlapec tam dlouho vybíral jablka a zavěsil je na každou větvičku. A tu chvíli vcházel do vrátek pán v zelené uniformě a měl zlaté knoflíky a jeho oči byly zlaté zrovna tak jako ty knoflíky, a když vešel, zlostně ze sebe shodil kabát a tak stál v bílé košili, a vběhla moje druhá maminka a sepnula ruce, co se stalo? A pán v bílé košili udeřil pěsti na stůl a já jsem se stočil do koutka a pán křičel, Byl jsem ve škole, a víš, co ten náš kluk řekl učitelce? Poručila mu, aby jí přinesl úkol, a tohle moje neštěstí řeklo, Ty sůvo, pojď si pro ten sešit sama! A maminka volala, To je tím, že je na tý samotě tady, je vyjevenej, rozjivenej, von se polepší! Ale pán běhal kolem stromku a křičel, Nepolepší, já ho musím potrestat, co by z něj bylo! A dost vztekání se s Lesanem, a dost jezdení na sánkách, musí na kolena a slíbit mi, že už to víckrát neudělá! Ale chlapec pravil, Tatínku, já jsem to neřekl, to řeklo něco ve mně, ale pán křičel, Na kolena, a hned půjdeš a učitelce se omluvíš! Chlapec řekl, Neomluvím. A pán, Omluvíš! A chlapec, Neomluvím... A pán v bílé košili se zlatýma očima křičel, Tak ty se budeš protivit! Ale to všechno ten Lesan! Tak ten půjde z domu! A chlapec mne vzal kolem krku a volal, Tatínku, všechno, jenom to ne! A pán v bílé košili křičel, Lesan půjde z domu a ať si táhne mezi svý, ať se kamarádí se srnkama, a alou ven! Křičel, a já jsem se rozběhl, dupnut jsem a hlavou jsem rozbořil okno a proletěl jsem oknem do sněhu a běžel jsem pak do lesa a lesem až na okraje mýtin, a běžel jsem, ale proti mně běželi i zajáci, ale já jsem neviděl než tu svoji hrůzu, už nikdy nebudu s chlapcem strojit stromček, už nikdy mne nikdo nebude brát kolem krku, už nebudu hlídat stromčky, už nikdy se nepodívám do nejkrásnějších očí, a běžel jsem a zajáci prchali v hrůze, navlíkali si zadní nohy do uší... A když jsem se zastavil, viděl jsem, jak proti mně jdou muži v zelených šatech a mají zlaté knoflíky a planou jim zlaté oči, a jak mají v rukou ten nástroj, který nese smrt. Pak kolem mne stáli muži se zlatými knoflíky a zlatýma očima, a tak jsem vyrazil, ale dostal jsem pod břicha bolest, ta bolest mi sevřela břicho, ale běžel jsem, jak jsem mohl nejrychleji, ale když jsem uběhl tak, že jsem viděl náš dům, viděl jsem, jak ze dveří vyběhla moje maminka a volala, Lesane, Lesane! Ale já jsem padl jako ti zajáci a položil jsem se na bok a viděl jsem, že mám tu samou ránu v boku, jako měla moje maminka a můj bratříček, a kopal jsem kopytky, ale nešel jsem, kopal jsem nožkami, ale nedalo se jimi už jít, jen jsem oddychoval a jako bych nesl na zádech sto pecnů chleba a jako bych táhl sánkami všechny klády z pole, tak mi bylo zatěžko jen zdvihnout nohu, a dech mi odcházel z těla... a pak jsem viděl, jak polem běží moje maminka, hlavu jsem měl na sněhu, a ona volala pořád, Lesane, Lesane! Když doběhla ke mně, poklekla, sepnula ruce a volala na muže v zelených šatech a zlatých knoflicích, Co jste to udělali, to je můj Lesan... A jeden ze zlatých očí pravil, To je srnec povolený do tomboly na štěpánskou zábavu... A maminka se nade mnou naklonila, dívala se mi do očí, viděl jsem, jak se nade mnou naklonily ty nejkrásnější oči na světě, oči, co měla moje maminka, oči, do kterých se vešel celý svět...

Mamičky, kde jste?

## Napínáčky

Na dřevěném plotě v lesním městečku Kersku je přibita vývěsní tabule, nad ní se naklání větve borovic, ta tabule je tady více než dvacet let, je umístěna přes příkop, takže z aleje si lze přečíst jen název filmu, který se právě hraje nebo už hrál nebo bude hrát v biografu v Semicích, přes ten příkop lze rozpoznat černý rámeček parte, možná i jméno nebožtíka, lze si přečíst plakát oznamující zákaz rozdělování ohňů v lese, je možno číst si zprávu, že zahrádkáři budou vydávat cement a umělé hnojivo, avšak kdo chce se dovědět podrobněji, kdo hraje ve filmu a kdo je režisér, kdo chce jít na pohřeb a chce vědět, kde a kdy bude ten funus, tak takový zvědavý člověk musí přeskóčit příkop a přečíst si drobná písmenka, která dávají požadovaný smysl. Tak dvacet let tady napínáčky drží zprávy pro občany, kdy přijde do vesnice nový film, pan Vojáček přijede na bicyklu, mocným rycnutím strhne starý program a novými napínáčky připevní ten

další, protože kdopak by nehty doloval staré napínáčky? A zrovna tak, když umřel další občan, tak staré parte se strhne a nové novými napínáčky ukřídluje. a tak ta vývěsní tabule tady visí dvacet let, je poseta tisíci napínáčky, některé už jsou tak staré, že z nich zbyl rezitý hřebík, jiné mají rzi rozežrané hlavičky, některé, ty měsíc staré, ztratily kovový lesk a lehce začínají rzít. A jak prší a svítí slunce, jak jaro, léto, podzim a zima působí na prkna, ze kterých je složena ta vývěsní tabule, tak vznikají mezi prkénky škvíry, v létě za horek dokonce do těch mezer můžete vložit prst, v zimě zas jsou sražena ta prkénka za deště a sněhu, že celá ta vývěsní tabule se vydíje jako humorné zrcadlo. Někdy v létě, tak v červenci, kdy přicházejí deště, tak program biografu, parte, občanská zpráva občanského výboru, připevněna přes horkem rozestoupená prkénka, deštěm se napne papír tak, až se přetrhne vejpl, jindy za obrácených povětrnostních podmínek se prkna srazí a písmenka se do sebe zasunou. Ale napínáčky dál jsou rozsety po ploše vývěsní tabule, ty napínáčky z tohoto týdne, ty se třpytí, ty loňské jsou krásně hnědé, ty předloňské se už drolí hlubokou sienou a podobají se cákancům bláta. Avšak téměř každý ten napínáček, který zůstal na desce, každý tak jak pan Vojáček utrhl plakát a nebo parte, pokaždé pod kloboučkem zůstal připevněný kdysi barevný útržek papíru, docela se podobá ten útržek malé plachetce, připevněné k člunku. A každý ten papírek sdílí osud napínáčku, ty z minulého měsíce ještě si uchovávají barvy, ty před půl rokem stržené mají už tlející barvu podzimního listu, a ty loňské se už také tak drolí a také tak opadávají, jak rez z napínáčku, která je zapuštěná do útržku papírku. Dal jsem si práci a nožem jsem zvednut nejstarší napínáček, ten, který ještě měl hlavičku, papírek už dešť rozleptal, vítr serval, ale pod kloboučkem byl pevný kousek papírku, kdysi plakátu, parte, kroužek s rezatou obroučkou, kroužek jak těsnění, které si uchoválo prapůvodní barvu. A já jsem užíval drahocennost této vývěsní tabule, toho obrazu nočního nebe, jediný plakát zářil na té tabuli, sám jen proto, aby odkrýval ostatní plochu, ze které bylo možno vyčíst osud nejen mého života a těch druhých, ale všechny ty napínáčky, i ty, ze kterých zbyl jen tenký, maloučko vyčnívající drátek, který bylo možno vyhmátat jak slepecké písmo, jako hudbu zašifrovanou do válečku mariánského obrazu, všechny ty napínáčky s útržky papírků, kosatých jak plachta malinké stříbrné oválné lodičky, všechny ten obraz se mi stal obrazem lidského snažení, šifrou kulturních cyklů národů, epoch. Chodil jsem za tmavé noci dlaní si číst tuto vývěsní tabuli, břichy prstů jsem vycítil stáří a osud všech napínáček a umínil jsem si v tu chvíli, že poprosím pana Procházku, aby mi udělal tu samou vývěsní tabuli, tuhle drahocennou tabuli opatrně sejmu a odnesu si ji domů a pověsím na viditelném místě, tam, kam se koukám celý čas nejvíce, radoval jsem se z toho nápadu a ještě ten den jsem si zajel do hostince, kde pan Procházka napůl spal, před sebou měl tácek, na kterém pomalu hořela cigareta a vadlo pivo, pan Procházka neotevřel oči, vyslechl mě a pravil, uděláme to, stačí vám to? a spal dál, dřímá a snil. A tak se stalo, že jsme jednoho dne stáli s novou vývěsní tabulí, udělanou na míru té staré, div jsem se nesvalil, stará tabule zmizela, všechny napínáčky odešly, a na plotě pod větvemi borovic se blyštěla nová tabule, na které čtyřmi napínáčky byl připevněný plakát, oznamující, že v biografu v Semicích se bude hrát Podraz s Paulem Newmanem a Robertem Redfordem v hlavních úlohách, pan Procházka přibíjel tu tabuli navíc, tu, kterou udělal na objednávku, a já jsem hledal, až na skládku na Hráz jsem dojel, na skládku u hřbitova v Hradištku, nakonec i k panu Vojáčkovi jsem zajel, a ten mi řekl, že tu vývěsní tabuli hodil na valník traktoru, který sváží železnou neděli a odvezl náklad neznámo kam. Stál jsem potom jak pošetilá panna s rozsvícenou novou lampou vývěsní tabule, ale přišel jsem pozdě, už bylo zavřeno a za dveřmi se ozýval vzdálený, ale jenom mně slyšitelný smích.

#### Sešitek nerozlišujících pozorností

V kaluži vody vidím oceán, když se plavím po moři, mořím se steskem po rybníčku v kopidlinském lese, v hromadě písku vidím velehory, když jsem stál na Jungfrau, tesknil jsem po semické hůrce. Nejraději jsem proto doma, kde se mi stýská po hospodě, v hospodě zase myslím na to, jak je to krásné doma a snít o tom, jak jdu do hospody, ve které teskním o krásném domově. Jsem nejraději vždycky tam, kde právě nejsem.

\*\*\*

Jsem stromem v lese, větvemi narážím na větve ostatních stromů tak, že navzájem se do sebe vlétáme, zakrňujeme svou koexistenci, to mrzačení jednoho druhým je podstatou lesa. Avšak vrcholkem lze stoupat vzhůru. Směrem ke slunci mám tu samou reálnou možnost v posledních vztažených větvíčkách lapat padající rosu a dešť a hvězdy a všechny fáze noční lunny. Jsme proletářský les s univerzitně univerzální možností, ve které každý strom je centrem světa. Jsme sbor blažených namačkaných na portálu tympanonu románské baziliky, sbor blažených andělů, sbor namačkaných pijáků u Bílé labutě v Krči, kde každý má jen volnou tu ruku, kterou může zvednout svoji sklenici plzeňského piva.

\*\*\*

Do blankytně modrounkého celofánu humoru lze zabalit ztrápené a krvavé součástky denních starostí.

\*\*\*

Čist'ulínky, čist'ulínká, čist'ulínké.

Namyšlený, namyšlená, namyšlené.

Od té doby, co jsem byl na operaci, dívám se na lidi jináč. Na dálku už poznám, kdo si drží žlučník, už na dálku vidím, jak se motá cukrář, vidím to jeho ztrhaný voko, tu nemoc sladkou, na kterou se musí jít s váhou a hodinkama v ruce, Poznávám Podle popelavého ksichtu všechny polámané játra, poznávám, kdo asi tak do půl roku zhebne, ty voči, co se pořád se vším loučejí, dívají se už na druhou stranu kliky. Vidím, že většina lidí kulhá a vrávorá, vidím ty tiky v nespavých očích, poznávám ruce tisknoucí si štítnou žlázu, vidím vrásky v důsledku vytrhaných stoliček, vidím opatrnost žvýkání umělých chrupů a paradentózy, vidím bolestně našlapující paty s ostruhou, třesení prstů notorických opilců, vidím žehy, které vycházejí z nemocnice uplakané, že tam nechaly manžely, vidím muže, jak kráčeji z komunálních služeb, kde zařídili pohřeb své žehy, vidím jediné zdravé, a to jsou mladí lidé, šťastní z toho, že jsou

nemocní žlázami a láskou. Jak to, že jsem to dřív neviděl? Že jsem tedy viděl šatně? Proto je tak málo sebevražd, protože když je člověk u prdele s dechem, začíná mít naději a víru, že rakovinný vřed zmizí, že rakovinou zachvácené plicce ozařováním tu nemoc ztratí, že se stane zázrak, proto ty krásné loučící se oči, které neustále někoho odprošují.

\*\*\*

Jaryna se tolik těšil na setkání po padesáti letech všech spolužáků, kteří ostali na světě, a bylo to setkání, ve kterém se jeden každý cítil mlád, a přesto ty ostatní viděl jako starce a stařeny nad hrobem, jeden druhého se děsili, avšak každý měl dojem, že on je výjimkou z toho sboru plesnivých dědoušků a bábinek, tak jeden druhého tahal do ústraní a žaloval nad neblahým osudem stárnutí těch ostatních, a děkoval bohu, že on ještě je svěží a čiperný, tak jeden se vystřídal s každým a tak všichni byli nad hrobem a současně všichni se cítili před druhým mladí. Zlatý hřeb setkání bylo, když zacouvalo pohřební auto, pořád se všichni ptali, kde je veselý a krásný spolužák, kterému říkali Blondýn? Zacouvalo auto, a když vyběhli, zřízenec, taky spolužák, který si v penzi vydělával tím, že byl u Pohřební služby, odkryl rakev a tam ležel Blondýn, opravdu krásný člověk s kučeravými vlasy, ale právě jej vezl od pitvy, včera umřel radostí nad tím, že se uvidí se spolužáky po padesáti letech.

\*\*\*

Ze všech nástrojů mám nejraději jehlu. Ta místo hlavy má ouško, do kterého se navlíká nit, a tak se tou jehlou dá teprve šít. Někdy když se koukám do měsíční noci vzhůru, mám přesný pocit, že měsíční svit mi někdo navlíká do ouška v oku mé hlavy. Někdy když zavřu oči, mám pocit, že všechny pěkné myšlenky mi někdo navlíká shora do mozku, a tak se dovídám věci, o kterých nic nevím.

Největší neštěstí, co mohlo lidstvo potkat, jsou moc zdraví lidé. Tak nejzdravější lidé na světě jsou nemocní a plní utrpení.

\*\*\*

Nařizují na případ mého úmrtí toto: Za prvé, že jak se to stane, tak se zavolá do Pohřební služby a po spojení a představení řekne vykonavatel mé vůle toto: Pane vedoucí, přijďte odstranit jednu mršinu. Za druhé, mršina bude oblečena do ošumělého pyžama. Za třetí, na nohy mi budou dány roztrhané ponožky, protože všechno ostatní se může prodat do bazaru. Za čtvrté, nebude podána zpráva o mé proměně na mršinu ani ve formě parte, ani do novin. Za páté, budu zpopelněn bez kremačního konduktu jak z řad rodiny, tak veřejnosti. Za šesté, zbytky ve formě popela budou rozptýleny bez účasti nejbližších, na místě zvláště odlehlém. Ve vší tichosti, nejraději v noci. To řekl pan profesor Trapl, a kdyby nic jiného, tak to je čin slov, který je ozdobou muže.

\*\*\*

Cokoliv se odvíjí před mýma očima, s tím jsem okamžitě spojen pevnou hadicí jak pupeční šňůrou dítě s tělem matky. Tak se lze nenásilně vbourat do všeho.

\*\*\*

Čemu se říká unio mystika, je realita reality, konkrétnost konkrétního. Obyčejný lidský cit, všeobjímající nositel, neverbální komunikace, kterou lze převést do slov. Koktání a zajíkání je počátek správné cesty vníkaní do událostí a věcí mimo. Tak všechno to, co je venku, se stává mým majetkem schopným soustruhování v mozku.

\*\*\*

Když něco chci a radím se s manželkou, tak ona chce opak: Dobrá! Dám to do mlejna psychoanalýzy, a abych docílil chtěného, říkám a chci jakoby to, co nechci. Ale manželka mne přečte a najednou se mnou souhlasí a tak docílí to, co chtěla ona a já jsem nechtěl. Tak idioti mají přednost a kdo jde na ženu s univerzitním vzděláním, vždycky to prohraje. Tak společnost pomalu ale jistě jde k matrimoniátu a čtyři měšťanky jsou víc než klasický vzdělání.

\*\*\*

Dvě úhlavní nepřítelkyně byly má matka a je moje manželka. První mě předala druhé, a obě mne chtěly a chtějí neustále vychovávat a vylepšovat. Tak utíkám pořád z domova a v nejhroznější hospodě je můj domov, ve kterém pořád trnu, že se otevřou dveře a vejde tam moje manželka doprovázená nadstavbou mojí zesnulé matky, tak jsem pod kuratelou dvou žen, které jsem tak miloval, až jsem se s nimi znepřátelil na život a sklerózu. Tak mi nezbylo než hledat záchranu v psaní a literaturou se očišťovat od toho, co mi ty dvě dobře to myslicí duše nakukaly do mé lehce diskordantní duše. Nenašel jsem nikdy sílu, abych odštíhl společné prostředadlo a za noci odešel, tak jako to udělal autor koránu Mohamed.

\*\*\*

Slabost je moje síla, prohra je moje vítězství, myšlenky na schodech jsou ty pravé myšlenky, které jsem zapomněl říci u soudu, být ustrašený je moje zdatnost, být opuštěný je moje zalidněnost, moje žvanění je moje rétorika, velkoměstský folklór je moje estetika, permanentní opuštěnost je moje dochvilnost, nedodržení slova je moje věrnost. Tak všechny nedostatky a nečnosti jsou mojí magnetickou stělkou, která pořád ukazuje na ctnostnou a krásnou Severku, tichou a nehybnou hvězdu, kolem které se všechno točí. Na nebi každý Ano má proti sobě svoje Ne, avšak miligram převažujícího dobra uvádí všechno do pohybu, aby věčným návratem všechno zůstalo stát - na malou, maloulinkou chvíli. a začalo to znova.

\*\*\*

Měl bych být furiant. měl bych být frajer, ale já se životu koukám do očí zrovna tak jako na krásnou ženskou, dívám se na ni, až když mne minula, až když mne přešla. Mě vždycky všecko, co jde proti mně, tak ohromí, tak zděsí, tak svou krásou poničí, že nejsem schopen se tomu podívat do očí, všechno, co mi jde vstříc, všechno je silnější než já, potřebuji se vždycky vzpamatovat, vzkřísit se z lehké mdloby nejen z lidí, ale třeba i měsíc, když se vyhoupne nad nová luka, mne tak ohromí, že nejsem schopen se na něj podívat, musím se dívat nejdřív vlevo, pak vpravo, a pak teprve bezmezně vzrušen se mls podívám do očí, abych po vteřině sklopil oči, jako by se na mne podívala krásná ženská, o které přesně vím, že kdyby mne oslovila, že hned začnu mluvit z cesty, s vykořeněností řeči trvá to dlouho, než se

zklidním. Zrovna tak koketuji s větrem obracejícím stříbrné listy, zrovna tak jsem zmaten krásným bažantem, .srnou, která uctivě vstane, když ji překvapím ležet v mé zahradě, první moje touha je odstřelit se od zdroje mého dojetí, utéci a odnést si dojem, který na mne vystřikne láskou na první pohled, zrovna tak když vidím krásného křemenáče pod břízkami. okamžitě se dívám jinam, jsem docela rozechvělý, tak vzrušující je ten praní pohled, tak drahocenný, zrovna tak jako vlnící se pole pšenice, tak jako krásná rtuť potažená kapusta, stébla srhy. To je asi tím, že tím prvním pohledem z lásky do mne vnika podstata toho, co vidím, ale já se tu chvilíčku na vteřinku stávám, já se vbourávám do toho, co jsem právě viděl. Měl bych být furiant. měl bych být frajer, ale já jsem pokorný milenec ustrašený krásou, která mi přišla v čemkoli vstříc. Proto všechno vychutnávám, až když je pozdě, až pak, až se chvějivé obrazy zklidní. Zrovna tak a docela polekán se na sebe dívám do zrcadla, které stárne se mnou a ve kterém nenacházím ani stopy toho, co by mne opravňovalo k tomu, abych o sobě řekl, že bych přece jen trochu měl být aspoň sám pro sebe furiant a frajer. Na fotografii se taky nejradši dívám jinam, do autu stříkám svůj pohled, a když náhodou se dívám do čočky aparátu, na fotografii pak jsem ten, který jsem, ustrašený, těkající, nejistý pohled, prosící o smilování, nevím proč a nevím zač, moje oči na podobence jsou vždycky, jako bych za minutu očekával trest smrti. A moje matka a moje žena říkaly a říkají, že jak mne vidí, tak že mám tak drzý pohled, že by mi nejradši daly po hubě. Jediná lichotka, kterou jsem kdy dostal od ženských! To ale bylo, teď začínám mít oči syna rabína z Belzu a začínám chápat chasidy aus Gallizien. Halič začíná za karlinským viaduktem, jak řekl před lety Rychlík.

\*\*\*

Cesta, cesta, cesta! Na Šumavu mohu dojít, když jsem napřed došel do Modřan! Já to všechno ukvapeně kurvím tím, že jsa ještě v Praze, už jsem na Šumavě, dokonce se už ze Šumavy vracím, zatímco jsem udělal pár kroků. Špatně! Ráno vstávám a jdu spát, začínám mariáš a už skládám karty, jsa zdravý už jsem v nemocnici, jsa živ už si připravuji poslední pomazání, špatně. Každou minutu očekávat zázraky, to bylo a mělo být moje kafe. Jedu autem z Kerska a už parkuji v Praze a moje jízda je každým kilometrem vystlána havarovanými auty mého auta, každý strom a telegrafní štangl je přeražena mým vozem, tak jedu a zrovna tak i krácím tunelem, který je vyšňofen kronikou mého konce, v tichém lese bývám každou minutu zavalen utrženou větví, pokáceným kmenem, když kráčím v polích, mám dojem, že se domů nevrátím, jsem roztřískán troskami letadla, které letí nade mnou, když uléhám, tak jsem zavalen zřítivším se stropem. Nepřirozená smrt se nade mnou neustále vznáší jako mořská želva v pařátech mořského orla, který, ji upustiv, zabil Aischyla, kterému bylo věštěno, že bude zabit předmětem spadlým shůry, tak se odebral do krajiny, aby kruh delfské věštby se uzavřel, a nakonec čemu se člověk vyhýbal, to jej potkalo tam, kde toho nečekal. Nezbyvá než věřit, že všechno se stane tak, jak se to stane, a svému osudu člověk neunikne. Cesta, cesta, cesta, a na ní každých sto metrů mne očekává zázrak, i kdyby to byl zázrak smrti. Ale co je smrt? Hrdlem lahve se překlótkat někam jinam, do jiných, možná ještě větších zázraků a dobrodružství.

\*\*\*

Největší neštěstí, které může muže potkat, je to, že, gel, má manželku s univerzitním vzděláním, která si usmyslila, že z muže, žel, udělá umělce nebo vynálezce. Taková chce, abyste za dva roky se stal Cézannem, za tři roky Dostojevským, za pět let napsal novou bibli, za jeden rok byl Apollinaiem. Pořád, žel, tato žena muže podporuje citáty a příklady, takže nakonec se jevíte jako opilec a lajdák a darmošlap, který promarnil svůj talent, který propil svoji hřivnu. Já mám to štěstí, že moje manželka často nade mnou pláče, že jsem idiot, blbec a opilec a syčák, a lhář a podvodník, nikdy si nepřečetla, co jsem kdy napsal, a když jednou za čas - díky nespavosti - řeknu: Já jsem nějaký unavený. Tak jen to moje manželka čeká a s chutí zařve celými těmi lety nashromážděný pohled na mne, ve kterém je všechna zdravá nenávisť, nepřátelství, které je zdravě položeno mezi muže a ženu, s ohromným pocitem zakřičí na moji únavu: A z čeho! A já si toho pohledu na sebe vážím, je v něm hodně pravdy, protože já ráno nevstávám v půl šestý jako ona, já celý den nedělám jako ona, já v neděli neperu velký prádlo jako ona, já nemusím jít brzo spát tak jako ona, já se opravdu jen bavím, a hlavně se snažím nic nedělat, protože v tom nedělání mi přicházejí vstříc tak krásné obrazy a tak veselé události, že sám sebe jimi bavím, a někdy, díky komplexu méněcennosti, něco z těch heců a frků napíšu do povídky, kterou tu a tam zařadím do knížky, protože i já mám komplex nezapojenosti a výčitku, že lidé, aby se uživilí, musejí sakra dělat. Hlavně ale, že mám milou ženu a hrůz u z toho, co by mě potkalo, kdybych si vzal ženu s univerzitním vzděláním, která by si usmyslela, že mně bude pomáhat v té mé pošelilý literární práci.

\*\*\*

Jednou jsem v rodinné pohodě řekl matce, hele, máti; mamičko, ty se nudíš, jestli se chceš pobavit, tak já ti přinesu pět balíků korespondence, kterou mi poslali mí čtenáři, a pobavíš se, uspořádáš mi to. A maminka vyskočila, napřáhla ruku a v ní rozevřela jako vějíř dlaň zdobenou pěti prsty a křičela v hrůze. Chceš mě vidět v rakvi? Chceš, abych skočila pod vlak, chceš, abych zešilela a musela zbytek života trávit v Kosmonosích? Všechno, jenom to ne!. To bylo tenkrát a já teprve dneska vidím, že mamička měla pravdu, často mi chodí dopisy mých čtenářů, pod okny a ve sboru mi vyčítají všechno zrovna tak jako moje manželka, které mne odkázala moje matka. Měl jsem všechny ty dopisy spálit, protože některé dodneska mi chodí vyčítat tak, že se divím, že jsem nezešilel, tak pravdivé ty dopisy nejen byly, ale i jsou, protože díky eidetické paměti si pamatuji všechno, co jsem přečetl, a musel bych si zapálit hlavu, protože dopisy čtenářů už mám ve svém mozku, zmačkané, ale přešlo čitelně v závětech mé šedé kůry, zdobené zvenčí vyhořelými šedinami vroubicími lysinu, ve které od rána do večera a od večera do rána až do mé smrti se ozývá vysoký tón jak v telegrafní štangli.

\*\*\*

Když milibary nad Atlantickým oceánem vezmou kus tlakové nížiny nad Kerskem, už napřed - ač zatím svítí slunce - to vím. Jako kdybych nesl putnu cementu na zádech a do hlavy se mi pomalu hrouží boudníkuvský hřebík. Jsem o čtvrt metru menší a jako bych krácel bystrým potokem proti jeho proudu, tak ztěžkly mi nohy. Když milibary si deštěm odlehčí, když strop mračného nebe se jako černá sufitu vytáhne do provaziště nebes a zase svítí nejen slunce, ale

barometrický tlak jde nahoru a ručička ukazuje dvě hodiny, odlepuji se od země a vznáším se, jako kdybych měl okřídlené střevice jak bůh obchodu a zlodějšů Hermes. Někdy v té šťastné chvíli mám dojem, že jsem tak lehký, jako by moje postava nebyla víc, než kyslíkem nafouknutý balónek ve tvaru mé figury, že moje žena může mne vzít na procházku na provázku, že kráčí se mnou polesím a já se nad cestou vznáším nad vrcholky, na náměstí v Nymburce moje žena se mnou chodí a poškubává provázek a já se zmítám a tančím vedle Panny Marie na sousoší morového sloupu, jen trnu, kdyby moji manželce se vyškubnul provázek, nebo ze zlomyslnosti mne pustila, vyletěl bych jako balónek, když o slavnosti stoupají vzhůru a ještě výš, tak dlouho, než je vítr odnese jinam, kde prasknou a cickak zvolna mé cáry se snesou a zapadnou bůhví kde a kam.

\*\*\*

Bojím se událostí, ke kterým mám klíč, raději otvírám šperhákem události, o které se nelze zranit. Co jsem se nakrál o pohledu do pokojů, kam je vstup zakázán! Bylo by hříchem odejít a nepopsat úžasnou mechaniku voskových figurín, které budí hrůzu, když přátelsky salutují. bojím se událostí, ke kterým mám klíč.

\*\*\*

Miloval jsem pana Schoenbacha, syna majitele pohřebního ústavu na Staroměstském rynku, kde jsem bydlel, ústavu, který rakve měl ve sklepech a uhlí v práních patře, mladíka, který byl předsedou pražských recesistů, který v oktávě dal natisknout parte svého třídního profesora, že bude v jistou hodinu a v jistý den zpopelněn, který navíc dal natisknout parte o úmrtí ředitele svého ústavu, a který rozeslal úmrtní oznámení profesora všem, kromě jemu, a svému třídnímu poslal jen to jediné úmrtní oznámení ředitele, takže v tu jistou hodinu a ten jistý den, v černém se o prázdninách dostavili všichni profesori, kteří ke svému zděšení viděli, že přišel i ten, kterému přišli na kremaci. S tím samým údivem se zděsil i profesor údajně zesnulý, když viděl v černém přicházet i svého ředitele, a tak ve všeobecném zděšení zažila Praha krásnou kremaci, za kterou byl sice mladý Schoenbach vyloučen ze školy, avšak tím činem se stal členem pražských recesistů. Krásná je příhoda, když spolek recesistů si najal stěhovací vůz firmy Holan, a spolek vešel do útrobu měbláku a zastavil na Václavském náměstí, spustili schody a do průjezdu vždycky dva a dva nesli na rameni tenounký bambus, za údivu zvědavců a policie, aby když vešli do průjezdu, počkali, a za hodinu opět vynášeli ty bambusy do měbláku firmy Holan, podlamovaly se jim kolena pod tou tíhou, zavřeli ta dvoukřídlá vrata, připevnili na řetěz schody a odjeli a zanechali za sebou úžas a zděšení. Krásná je příhoda, když spolek pražských recesistů našel na lavičce úplně opilého Eduarda Basse, a přijeli s měblákem firmy Holan a odvezli spisovatele do Drážďan, kde lavičku i s opilcem instalovali do parku a dívali se a pozorovali, až se Eduard probudí. když procitl, tak žasl, jak se kolem něj hovoří saskou němčinou, žasl, když vstal, že se ocitl v jiném městě, žasl, myslel, že zešlel, tak dlouho, až pražští recesisté mu řekli, co s ním vyvedli za recesi. Z radosti se pak všichni opili, a když se k ránu vraceli, zdřímli si na lavičce. A zase opilého Eduarda zasunuli do stěhovacího vozu firmy Holan a přivezli jej do Prahy i s lavičkou, kterou i s Eduardem vrátili nazpátek do sadu před Wilsonákem. A zase se zpovzdálí dívali a čekali, co muselo přijít, Eduard se probudil, byl probuzen policistou, a Eduard německy blábolil o tom, že jej do Drážďan přivezli jeho přátelé. Pak přijel zelený anton, ale pražští recesisté se objevili a řekli Eduardovi, že je v Praze, že to byla recese, a Eduard zase mluvil česky, a kráčel pak domů, aby podal zprávu, že je na světě, který pro něj byl nejkrásnější pražskou recesí.

Utkvělé myšlenky způsobují rozpad mozku anebo rozpad mozku způsobuje utkvělé myšlenky?

České rybníky jsou ostrovy v moři země.

\*\*\*

Sedím U dvou koček a plavím si játra, přisedne bystrý, ale velice starý člověk, za chvíli vím, že je mu skoro osmdesát, že je kapelníkem v. v., ve Vídni že ještě přednáší na fakultě muziku, povídám, je to pravda, že Strauss složil jediný marš, a to je Radetzského marš? A s chutí řekl, že ano, je to jediný marš na objednávku, do čtyřadvaceti hodin po vítězství Radetzského v Itálii musel císaři odevzdat slavnostní pochod, tak si Strauss sedl, zpomalil valčík Wiener Blut a tak vznikl marš, který každého, vojáka i nevojáka, vzbudí z únavy.

A pak jsme hovořili, plavil jsem si dál játra, a bystrý stařec vykládal o svém koníčku, numismatice, že přijel do Prahy jen proto, aby sehnal pětihalíř z roku 24, český pětihalíř, který kdybych někde sehnal, tak by mi za něj dal šest tisíc korun. Povídám, jak je to možný? A s chutí pravil, že ano, že pětihalíř z roku 25 má cenu jednu korunu, ale těchhle pětihalířů z roku 24 bylo vyraženo jen dva tisíce, a tím to má takovou cenu, že jeden expert mu slíbil dodat ten chybějící československý pětihalíř, že ale teď musel odjet do Moskvy na nějaké školení, a tak ten Vídeňák musí jet domů bez pětihalíře z roku 24, a že je z toho nešťastnej. Myslel jsem si, to by tak bylo krásný, kdyby Herbert von Karajan sbíral mince a kvůli tomu pětihalíři z roku 24 by přijel do Prahy, a jak by pořád byl nešťastnej, že nemá ten pětihalíř, na otázky krasavic, co by si tak přál, na otázky hudebních kritiků, po čem ještě touží. řekl by Herbert sklesle. ten pětihalíř z roku 24, dokud ten nebudu mít, tak budu nešťastnej.

\*\*\*

Slyšel jsem vypravovat, jak Dalibor Pokorný, když čekal na Kennedyho letišti na letadlo do Prahy, tak bylo horko a letadlo nemohlo letět, a tak šel do biografu na letišti, a když viděl, jak všichni mužští se udělali komod, rozhalili si košile a rozezpjali poklopce na zip, tak to udělal taky. A ten biograf pořád dává ten den to samé, tak každé návštěvník začal sledovat film tak, jak se posadil, někteří odcházeli uprostřed, když uslyšeli, že jejich letadlo je připraveno k odletu. A najednou uprostřed hlediště se zvedla dáma a s ní velký člověk v kovbojském klobouku a drali se řadou diváků, kteří museli vstávat, když napřed si každý zatáhl zip poklopce, a když se prodrala dáma v mušelínových šatech k Daliborovi, zatáhl zip poklopce a současně se zvedl, aby dáma prošla, jenže dáma popošla a nemohla dál, zabrala silou a táhla s sebou i Dalibora Pokorného, kterého vlekla až na konec řady, Dalibor je totiž maličký jak Karel Čtvrtý, jak Immanuel Kant, jak Napoleon, nechal se vléct a pořád nechápal, oč běží, jak

se mohl spojit s tou krásnou a velikou dámou, jejíž manžel, obr v kovbojském klobouku, začal křičet anglicky, ať Dalibor ji okamžitě pustí. a řval potom, že ho zastřelí. ale Dalibor mu odpovídal anglicky, že sám neví, jak se to mohlo

stát? A tak se rozsvítlo a příběhy pořadatelky, a shledalo se, že jak Dalibor zatáhl zip, tak do článků se zasekly ty mušelínové šaty, a tak Dalibor i dáma byli v trapné situaci a navíc ten Američan hrozil revolverem, a tak pořadatelka musela přinést nůžky a Dalibora vystříhat, ten jeho poklopec na zip ze šatů té dámy, zatímco Dalibor a její manžel si vyměnili navštívenky. a pak se omluvili, a naštěstí tlapkač hlásil, že letadlo je připraveno na cestu do Prahy. a tak to dobře dopadlo. Ale za rok dostal Dalibor dopis z Ameriky, a tam stálo, že Dalibor je zván na ranč milionáře, to je toho pána v kovbojském klobouku, že už desetkrát ten milionář vyprávěl to, co se stalo na Kennedyho letišti, ale nemá ten dar řeči, a tak že Dalibora zve a posílá mu letenku do Ameriky tam i zpátky, aby přijel, aby sám převyprávěl to, co se tenkrát stalo s tím zaseknutým poklopcem do šatů milionářky. A tak Dalibor tam letěl a byl přivítán a hned ten den a potom několik dnů dalších, vždycky na jiném ranči a s jinými lidmi, přáteli milionáře, Dalibor musel vteřinu po vteřině vykládat, jak se to stalo s tím zipem, a Dalibor se divil, proč ti bohatí lidé řvou, mohou se utlouct smíchy nad tak imbecilní událostí. a pak byl ještě hostem u starosty a zrovna tak byl persona grata, a protože ovládal nejen anglicky, ale i ten americký přízvuk, tak každý chtěl vidět Dalibora a slyšet jeho vyprávění, obzvláště když v hovorech vyšlo najevo, že Dalibor je slavný vědátor, který nejen objevil v Persii medvěda, o kterém se myslelo, že je jen v Himalájích, ale sám ho i v Persii zastřelil a za to dostal řád a pak vyznamenání, když napsal o tom medvědovi studii.

\*\*\*

Tedka už vím, proč Severané se zkárují do němoty alkoholem! Potřebují si proti barometrickému tlaku přivodit zdánlivou smrt. A tak nejlepší obrana proti stresovým situacím je permanentní uvádění se do stavu bdělé nirvány. Proto jsem pořád ve stavu stresové adaptace a adaptivní stresovosti. Svátý Augustin pil litr oleje jako motorová pila, svátý Hašek pil tři kanystry piva za den, a přesto svým dílem nejeví známky opilosti a úhly jejich textů tvoří výpovědi krajně střizlivé. A já jako štěňátko sbírám drobtý spadlé ze stolu mých pánů. Zbédovaná játra, ale milostpaní, ty krásný ledvinky!

Když je člověk zdravý, neusiluje o nic jiného, než aby dříve či později byl nemocen. Když je těžce nemocen, neusiluje o nic jiného, než aby dříve či později byl zdravý. Když jsem nemocen, tak největší lidský statek je zdraví. Poslední vůle je nejecennější lidský text. Blahoslavení ti, kteří každý den si dávají dvakrát poslední pomazání a žasnou, že jsou na světě. To je ten pohled sub specie aeternitatis. Memento mori.

\*\*\*

Viděl jsem na trhu v Thesaloniké, jak ten, kdo nakoupil krásná holoubata, každému tomu poslu míru, než jej dal do špinavé škatule od banánů, zlomil a vytrhl peří z letek křídel, aby už nikdy nezatoužila po svobodě letu. ááááá!

Avšak jediný hříbek nalezený hned na začátku lesa dá tolik naděje, aby člověk prohledal celé pole, i když marně.

\*\*\*

Aby byla adaptace, musela být napřed stresová situace. Ale! jsou lidé, kteří aby nebyla stresová situace, neustále jsou ve stavu zvýšené adaptace, pohotovostní čty, protipožární hlídky. Tak se připravují o kouzlo, po držce padat do stresu a tím, i k pořádné, přirozené adaptaci.

\*\*\*

Heroizace aktivní pasivity. Schopnost naslouchat a pak si vybrat to, co zazvoní. Až pak, až potom.

Odtajněním tajemství vzniká nové tajemství.

Causal nexus je zázrak.

\*\*\*

Smrt je dopis psaný bílou křídou na bílou desku, smrt je zaseknutý psací stroj, automat, který vyrábí zmatené zmetky, hrozící neviditelná ruka bez prstů, smrt je pád rychlíku do propasti bez dna, vysypané figurky z letadla, které explodovalo. Do poslední chvíle však je naděje na život. Obavy z toho, že není se už čeho bát. Ještě tento večer budeš stolovat s Abrahámem. Avšak ví Bůh, že bych radši nežral.

\*\*\*

Kolařík má dřevěnou nohu, a že je hodný, tak když je zima a přijde návštěva, tak pan Kolařík zatopí tou dřevěnou nohou a ráno si jde na sociálku vyfasovat novou dřevěnou nohu. Posledně seděl u Pinkasů, nohu na stole a nadával, že mu dali nohu o dvě čísla větší, než je jeho bota, tak nožem ukrajoval dřevěnou nohu tak dlouho; až se nakonec vešla do boty. Jednou se pan Kolařík vydal od Pinkasů, kde seděl od rána, do Violy na básničky. Bylo vyprodáno a vrátnej, jak viděl, kdo přišel, tak pro jistotu zamknul. Otevři, poručil pan Kolařík. Je vyprodáno, řekl vrátný. Votevři, řekl hrozivě pan Kolařík, a vzal za mříže a díky své síle je roztahoval, a mříže praskaly. Vrátný otevřel a řekl plačtivě, pane Kolařík, já ustupuju jen hrubému násilí, proti kterému je inteligence slába. A pan Kolařík si vypnul nohu a hroze vrátnému, bez vstupenky vstoupil do Violy a položil si nohu na stůl. A že ještě pil víno, a že naslouchal Jeseninovým veršům, tak se tak zbědoval, že když vycházel jako poslední, upadl pan Kolařík, a vrátný si na něj obkročmo sedl a volal do šatny, Blážo, ihned zavři, já jsem ho zneškodnil, volej hned patról. Blážo, tady vidíš, jak inteligence vítězí nad hrubým násilím. Ale teď je s dřevěnou nohou konec, konec se zatápěním dřevěnou nohou a ohřevání se nad dřevěnou protézou, je konec s ceremoniálem u Pinkasů, když si pan Kolařík nožem okrajuje novou dřevěnou nohu, aby se mu vešla a padla na botu jako ulitá. To včera, když krásné slečně rozštípal svoji dřevěnou nohu, aby se ohřála, a ráno si šel pro novou, vběhl rozkacený k Pinkasům a křičel, ty mi dali, ty vandalové, hrom do pokroku! A na důkaz odepnul nohu, a když udeřil do stolu, div jej nepřesekl, křičel pan Kolařík, takhle zaskočit nevinnýho člověka, dali mi niklovou protézu!

\*\*\*

Když přišlo jaro, bylo ještě zima. A tak se stalo, že před hospodou Hájenka zastavilo auto, řidič se šel na něco zeptat, já jsem jel na bicyklu, Lucinka se hrála na předprsni okna, a tak jak byla zvyklá, když přijelo auto, seběhla a vlezla pod automobil a hrála si hřbet o horký výfuk, ale nějak se tam zapomněla, a když řidič nastartoval auto a kola zabrala, viděl jsem, když jsem se vracel, jak Lucinka vypadla zohavená zpod zadního blatníku, běžel jsem k ní, ale kolo ji odulo do těsné kapsy mezi blatníkem a pneumatikou a byla zpřelámaná, ale blažená, že se ohřála, že se ohřála na svoji poslední

cestu, kde se jí přece jen podařilo se ohřát, opravdu ohřát, a tak umírala usměvavá, ty všechny její ustarané vrásky, které z odrostlého kotěte udělaly stařenu, ji tím teplem výfukové roury a motoru zase proměnily v Lucinku původní, tu, která lehávala pod kamny u pana hostinského Nováka, než ji opustil a vystavil přes celou zimu na mráz, aby prvním jarním sluncem se ohřála u motorového výfuku. A já jsem seděl v hostinci a naslouchal, jak hostinský nadává a bere mrtvou Lucinku na lopatu a tam někde za Hájenkou ji zakopává. Tak jako jelen korunovaný paroží, tak každý vidoucí člověk, když vchází do hvězdné noci, je korunován paroží, jejich hroty světélkují hvězdami jak rozsvícený kolotoč. Někdy když se vracím za noci z hvězdného nebe, abych prošel veřejemi, sehnou hlavu, abych dostal korunovací hvězd do domova. Však zatímco jelen zná rozpětí svých paroží a umí s nimi běhat mezi stromy, člověk zdobený hvězdami nedostane se do veřejí, musí hvězdnou oblohu zmenšit do Popelčina oříšku, mozku, a nosit s sebou všechny viditelné hvězdy a klást si je na polštář a pod zavřenými víčky se jimi znovu kochat, a tu nejkrásnější hvězdu přibít cveklíčkem na čelo milované dívky.

\*\*\*

Tím, že jsem neustále děšen tím, co se na mne valí, tím vertikálněji se napřímím, když přival přejde, s tím větším smíchem konstatuji, že napřed musím chodit po čtyřech, aby mne vichřice nesmetla a tak zachránil sám sebe.

\*\*\*

Do mého prostěradla se vejde celý svět se všemi svými protiklady. Jedině já stojím mimo a zavazuji a rozvazuji uzel, abych do mého ubrusu přijmul všechn ten svinčik a všechnu krásu, ne nepodoben číšníku, kterému zanechala doprasený stůl společnost, která po hostině odešla a zanechala kromě kytice uprostřed zmatek všech zbytků jídel a pití ve formě talířů a hrníčků po černé kávě, vajglů a popele z cigaret, poházených a zamaštěných ubrousku plných otisků omáčkami potřísněných úst.

\*\*\*

Jedna z nejkrásnějších filozofických mší je vynášení močůvky a fekálií ze senkrovny. Nikoliv plaše a se studem a rychle, aby sousedé nepocítili zápachy a smrady, ale fekálie se mají vyvážet v kněžském rouchu nebo ve smokinku, fraku nebo diplomatickém zlatem vyšívaném úboru. Tady jsou zbytky slavných hostin, tady je transmutace značkových vín a likérů, tady je všechno, co v kráse a svěžesti bylo konzumováno člověkem, tady je počátek metamorfózy, té velké mše, na jejímž začátku jsou fekálie a na jejímž konci je transsubstanciace, aby všechno se ocitlo na kruhu zákonů a opět se dostalo tam, odkud to vzešlo.

\*\*\*

Pro psaní je nejpoučnější pohled na houbičky, které rostou v očarováných kruzích. Nepravidelné kruhy vyšívané skoro stejnými houbami, řetěz asociací, který harmonicky postupuje, jako hejno hus nebo ptáků letících do teplých krajín. Řetěz, jehož každý článek je schopen zastoupit celý řetěz. očarovaný kruh, pohled na klikatou trať lokálky, kterou projíždí dlouhý vlak, jeho vagóny se sebe dotýkají něžnými nárazy, které přivozují jeho pohyb.

\*\*\*

Ze všech měsíců je nekrásnější listopad, listí padá, člověk je plně v rájónu smrti a umírání, v půl páté odpoledne se už krásně stmívá a ráno v půl osmé je ještě tma, za starých časů chodili věřící na roráty ráno za mlhy, které zvyšovaly půvab zhebnutí, chandry a melancholie se vláčí dešti se sněhem, bělost sněžná zvyšuje vykostěnost odlistěných stromů, je krásný čas prosincový, kdy je to ještě horší, i když Martin přijede na blátem grošovaném koni, rozhazovačný dobrý Mikuláš je světlym bodem prosince, a potom už se pečou zázvorky na vánoce a kekсы a perníková kolečka, a dárková horečka zastíní nečas a najednou uprostřed zimy a bláta je tady kosmické narození Ježíška, ta velká naděje, kterou sílí Nový rok o slepičí krok a pak najednou jsou tady zabíjačky a Hromnice o dvě více, a pak je tady masopust a pouť ke svatému Matěji, a to už se rýsuje v kalendáři, kdy budou velikonoce, a je tady Bílá sobota a vzkříšení, a to už dávno jivy a osiky kvetou v podobě kočiček a dlouhých třepení a francelí osičích, a to už je tady doba setí a najednou jsou tady čarodějnice a ohně, a pak jsou najednou fialky a konvalinky a to už dávno odkvetla čemeřice a zničehonic je tady uprostřed v mé touze květen a jarní povodně, a pak je čas chystání se na dovolenou a postávání na devizové přísliby a nejistota výjezdních doložek, a pak je čas návratu z dovolené a už je člověk zase nasraný, že bude zima, a tak sedím uprostřed listopadu a raduji se ze všech fází roku, které vytáčím jak čísla telefonu na tom samém přístroji, té samé kružnice zdobené čísly, protože čím více se vzdalujeme, tím více se vracíme, abychom zase stáli na tom samém místě. Kdysi jsem prchal, ujížděl a utíkal jsem sám sobě jako bláznivý cyklista, který chce vjet si do svého vlastního stínu, protože jsem zapomněl, že na svém vlastním stínu se položím, až budu umírat, až budu spát, až začnu nebýt.

\*\*\*

I pokrok má svůj konec, už nelze přidat nic ke koni, nic ke kocourovi, jeho vývoj skončil, tvar a forma jsou vyhmátnuté, jediné lidské vztahy jsou nesené křídly pokroku. Když jsem byl maličký, tak na trhu prodávaly selky máslo, každý mohl prstem urýpnout si kousek a ochutnat, než koupil. Pak bylo to revolucí, že krajsfyzikus města nařídil, že prst je nehygienický, že je třeba jen nehtem urýpnout kousek másla na ochutnávání, vyvinuly se u kupujících žen jeden dlouhý nehet na ochutnávání másla, ale i to bylo překonáno a shledáno nehygienické, že musí mít, kdo chce ochutnávat, nožik. Tak nožíři měli kšefty s nožičky na řetízku a kupující ženy ukrojily kousek, chutnaly, některé žehy nikdy nekoupily, jen ochutnávaly a tak s houskou se najedly. Avšak i to bylo shledáno nehygienické. nyní se kupuje máslo ve staniolu, už zabalené, zmrazené - a to už zůstane do konce lidské společnosti.

\*\*\*

Kočka má kořata asi na šesti kódech. Jeden je na čas krmení, druhý na přivolávání, třetí na rychlé mizení, čtvrtý na stavění se mrtvým, pátý milostný kód na siestu, šestý kód že je čas jít spát. Tak jak se posunuje západ slunce, jen jeden bažant má krásný teskný kód, kterým všem ostatním bažantům oznamuje, že skončil čas pastvy, že je čas hřadu ve větroví, čas jít spát. A já nemám žádný kód a žádný řád, jsem samotný, avšak ne opuštěný, protože vnímám jediné tak všechno to, co se děje kolem mne, jsa reklamním zrcátkem kulové plochy nabitě krajními údalostmi všedního dne.

\*\*\*

Chytřej blbec, poslal jsem ho pro šest housky a on přinesl čtyři, tak pak šel pro ty dvě housky a vrátil se až druhý den, že housky nikde neměli, chytřej blbec. Specialita dne: houska mazaná jemně mletou žemlí.

\*\*\*

Humor a smích je největší poznání, tristní událost se mění v událost groteskní, nadtexty a podtexty anekdoty. Všechno, čeho se děším, pod úhlem grotesky se mění v humor. Sub specie aeternitatis je všechno žert, šprým. Každá událost zdvižena ze svého základu je hodna smíchu bohů. Bohužel, antičtí bozi odešli, zůstal po nich jen člověk. Bohudík.

\*\*\*

Tím, že všechno si hrozně vážně беру, každé maličkosti se lekám, tím mohu za chvíli ty miniatury lhostejně proměnit v nic. V cedníku události mi všechno nakonec protéká a zbývá mi jen cedník v mozku, cedník v srdci. Láska ke všemu, co mne mívá, mi dává zakoušet nekonečno a věčnost. Nadšení pro světlo, které mi září kolem hlavy, aureola. Gruntovní otázka být zasažen světlem či nikoliv. Morek mých kostí a můj mozek fluoreskují, poznám to podle chůze, kterou kráčím, tékám z místa na místo, nesa s sebou pořád ten pevný bod, centrum světla a světa. Opustí-li mne toto světlo, pohasne-li na chvíli, i když září slunce, jdu ve tmách, stáhne-li se knot té mé rozsvícené lampy, ať je den, tápu s napraženými rukama, jako bych kráčet bezměsíčnou nocí.

\*\*\*

Jsmo zvířátka zahnaná do kouta, to je naše jediná jistota, do metafyzického kouta, utloukají naše mladé myšlenky, podstata mateřství je chránit své mladé. Tuleni zahánání do kouta se k sobě tulí. Krásné jméno: Tulina.

\*\*\*

Tak na podzim plně zažívám léto a jaro a zimu, tak v zimě plně okouším jaro a léto a podzim, na jaře mám plný zážitek zimy a léta a podzimu, a v Létě hmatově vyžívám zimu s jarem a podzimem. Teď jako šedesátník předbíhám rád sebe sama k smrti, abych tam našel svoje dětství a jinošství a mužný věk. Příroda opisuje kružnice a tak stojí na místě a vykonává jen zdánlivý pohyb, protože kráčeje dopředu neustále se vracím, tím, že slavím návraty, dívám se na sebe z veliké výšky, dívá se z veliké výšky ztrácím podobu, tak jako ze Skylabu Země je rotující minerál bez jediné lidské stopy. Býti bez lidské podoby je humánní nelidskost, nelidskost je transcendence, transcendence je oslavou člověka, který ztratí se, našel svoji kotvu ve vesmíru a tak, ať umírá, je mimo nebezpečí smrti, která už se jej netýká.

\*\*\*

Podstata dobré literatury je to, že není třeba literatury. Býti kdekoli doma je vrchol, který cítím a cítím, ale kterého nemohu dosáhnouti. Alespoň jsa doma pod sluncem s kocoury a břízami a borovicí s potůčkem, jsem kdekoli. Se stromy směřuji a hledám vertikálu k nebi a hvězdám, potůčkem sleduji horizontálu, která odtéká a plynule přitéká, a s kocoury se účastním sladkého snění a dobráckých her, abych večer se stácel do klubíčka a rovnal si místo prostěradla pod sebe svůj černý stín. Jsem ctitel slunce, které mne živí a vrhá na zem můj stín.

\*\*\*

Cokoliv jsem napsal, jako by to napsal někdo jiný. Dokonce mám z toho hrůzu a už to nikdy nemohu číst. Předem mnou se otevírají nové možnosti nových obrazů, nových dobrodružství. Jsem těhotný otec.

\*\*\*

Abych mohl mluvit, musím být zakřiknutý, abych mohl býti drzý, musím být napřed devótní, abych mohl býti statečný, musím býti napřed zbabělý, abych mohl býti pravdomluvný, musím napřed lhát, abych mohl být věrný, musím být napřed věrolomný, abych mohl býti dobrý, musím být napřed zlý, abych mohl být vědoucí, musil jsem napřed být hloupý. Přesto se považuji za člověka, který je k nezničení. Nakonec vždycky vítězí ta druhá řada, i když je pozdě. Avšak ono není nikdy pozdě. Kterak bych se sestrojil? Volil? Rozhodoval? Kterak by mohla vzniknout má hlučná samota?

\*\*\*

Nervózní člověk, ale jak! A lítostivej! Jak šel do hospody, vždycky incident, tak u Buriánků vběhl do kuchyně, a než se tatina rozhlídnul, tak rval a chtěl strhnout na sebe celej ten přiborník se všemi talíři a šálky, skoro malým obchodem s porcelánovým zbožím, a tatina vyskočil a mamina taky, a zase se opírali a řvali, opírali, aby nestrhl ten kredenc, síla proti síle, už už se to sypalo, ale tatina, bejvalej zápasník, přece jenom přetlačil ten kredenc nazpátek a tak pan Kvíz se utišil, ale ne na dlouho. Zničehonic, když tatina řekl, co jsme si, vodu pustme si, tak ten Kvíz skočil, a než se nadáli, tak šmejknut tak tím sporákem, že vytrhl roury, a hned kuchyně byla plná sazí a čmoudu a tatina a mamina kuckali tím dýmem, ale pan Kvíz se kuckal smíchem, a to byla kamna, sporák, když jsme přiložili a odeběhli k troubě, tak už zase jste museli běžet nazpátek ke dvířkům a přikládat, sto obědů se tady vařilo a teď ty roury chrly kouř, a tatina se vypotácel na chodbu a volal, Pepo! A přiběhl takovej chasník, rovnal se v ramenou a povídal, copak se děje, tatínku? A tatina ukázal na Kvíze a Pepa řekl, tak já jsem řezník, ale dostal hroznou facku, až upadl na chodbě, a letěl do kuchyně a do toho čmoudu a tam se ztratil. A tak Kvíz stál na prahu a tatina s maminou i Pepou vběhli do kuchyně a radši se tam zabarikádováli, hosti hned běželi pro četníky, ale četníci dostali facku na prahu od pana Kvíze, tak ho strhli a pod smuteční vrbou mu nakopali, tak mu nabili, že ho museli nést na stanici v neckách, ale tam se pan Kvíz probudil a jedním kopancem prokopl umejvadlo a druhým kopancem protrhl vedení a stříkala voda a za chvíli všechno plavalo. To je takovej částečný portrét pana Kvíze jako povahy lítostivé, jinak byl dobrý natěrač, ale co se mu nestalo, když vožralej natíral pro československý dráhy šraňky? Musel si postavit čtyři patřička, aby to mohl natřít, a když vylezl na to patřičko, tak spustili šraňky, a tak za nima běžel dolů, a když udělal několik tahů štětcem, tak zase mu šly šraňky nahoru a pan Kvíz za nima po žebříku, a tak běhal nahoru a dolů, a byl prvním natěračem, který natíral šraňky jak ztopořený, tak zavřený, akorát že těm šraňkům děsně nadával. Lítostivej člověk.

\*\*\*

Kdo žije v přírodě a s přírodou, trvale se přiblíží usmívá. Nejdříve zahodil kravatu a městské šaty, pak zahodil biograf a televizi, nakonec zahodil hodinky. Zahození hodinek je počátek vstupu za plátno přírody.

\*\*\*

Tak jako člověk se sytí přírodou, příroda se krmí člověkem. Požíračka lidského masa a kostí pietně vytváří humus jistě šest metrů do hloubi, humus, který je neustále doplňován, aby se vykrmila flóra. Neviditelný stroj v neviditelné fabrice. A lidské zápachy, které pokládáme za vůni. Znoj, dým, mlha, bludičky.

\*\*\*

Že prší, ať prší, nad deštěm a jeho mračny svítí slunce a to je krása krás, moralita morality, nad kterou nic není. Co ze země stoupá, to zase k zemi padá, tak jak to poroučí slunce a gravitace. V deštivé listopadové noci vidím všechno zalité sluncem, detaily viděné poprvé.

Nedělej machra a jdi do prdele! Zvolala pohoršená učitelka na svého manžela.

Kdes byl, když hřmělo?

\*\*\*

Když obracím rýčem zem, jako bych si vkřupnul rýč o hrudi, když motykou okopávám zeleninu, jako bych si motykou tloukl do hlavy, když zalévám záhony ve slunci, jako bych stál v prudkém dešti, když zatloukám kůly k rajčatům, jako bych si do srdce vrážel kůl, když řezu vrbové proutí na dynovačku, jako bych si uřezával prsty. Každé moje jednání se mi vrací a tak jsem každý den svědkem a příčinou svých dramát. Spasen budu jedině láskou ke kocourům, ač bych je každý den nejraději zastřelil. Ovšem kdopak by nechtěl zastřelit Boha, kdyby byl k trefení?

\*\*\*

Když jsem k narozeninám svojí ženě koupil v Hradištku hrob, přála si ještě, abych ji uvedl do společnosti. Že už toho má doma dost. Tak si vzala ty nejkrásnější šaty odněkud z Ameriky, červený jako křídla nějakého asijského motýlka, s modrými blesky, a já jsem se uvolil, že si vezmu kravatu a ten samý kapesníček jako ta kravata, to se teďky nosí, a uvedl jsem ji do společnosti ke Dvěma kočkám. Jen jsme si sedli, tak dojedli jézeďáci koprovou omáčku a pospíchali do Národního divadla a já koukám, že nechali pět knedlíků a dostatek omáčky, přistrčil jsem si talíř a s ohromnou chutí jsem to dojedl a pochvaloval jsem si, jak se tady dobře vaří, a žena byla rudá, odsedávala si ode mne a bylo jí hanba. Pak byl box volný a najednou se tu vzal takový stařeček, miloučký, ale měl mokré kalhoty, moje žena, když se optal, jestli je tady volno, řekla že ne, čekáme přátele, ale já, abych uvedl ženu do společnosti, tak povídám, ale dědečku, jen si pojdte sednout, sedněte si vedle mé ženy, vy jste v životě hodně zkusil, že? Ale stařeček řekl, že nezkusil, ale hodně pil, když byl mladší, tak byl pořád napitý pivem, že když si srazil palec u nohy do masa, nebo když se řízl do prstu, tak z něj nejdříve vytekla pивní pěna a potom kapánek krve. A liboval si dědeček, že teď už přece jen tu jsou úroky za ty pijatky v mladších letech, dřív musel mít dvacet piv, teďky už stačí tři piva, aby byl namol. a nádherný na mým stáří je, že když já vypiju, milostpaní, tři piva, tak jich vyčůrá pět, řekl a pak se napil a pivo mu z vousů kapalo na ty zelené plíškové kalhoty. A tak jsem u Dvou koček uvedl ženu do společnosti.

\*\*\*

Za takového smutného rána vrzla branka, a jak jsem viděl mezi smrčínami ten smuteční průvod, bratra a švagrovou, věděl jsem hned to, co mi přišli říct, že matka zemřela, že se jí rozskočil mozek. A sotva to řekli a objali jsme se, hlavy před hlavy jak pivovarští koňové o polednách, slyšel jsem, jak na vystlané posteli má strašlivý průjem černý kocour Švarcvald, po květinové příkrývce, do peřin a na zelený kovral. Chtěl jsem kocoura bít, ale pak jsem se usmál, protože kocour za mne si roztrhl roucho na znamení smutku, a já, abych se odreagoval, abych nemusel myslet na poslední den matčin, na poslední hodinku, na minutu poslední, zaprával jsem pokrývku, stáhnul povlak a zapíral postel, za hodinu, když jsem pověsil do větru to prádlo, ten stesk a žal ode mne odešel, ten praní bol, to první trauma, když odejde ze světa maminka, a tak jsem zklidněl, pohladil Švarcvalda a jako vždycky, než jsem došel k potoku, Švarcvald mne předběhl, dvacetkrát k potoku a dvacetkrát nazpátek, tak jak to měl ve zvyku, postavil se na zadní a já jsem se dvacetkrát tam a dvacetkrát zpátky sklonil, vzal Švarcvalda do náruči, vypadly mu pojistky, přitiskl se ke mně krčkem, já k němu a tak se kruh naší lásky dvacetkrát tam a dvacetkrát nazpátek navazoval a opět rozpojoval, tak sladké to bylo, že unio mystika mezi mnou a kocourem vždy začínala znovu a nanovo, tak krásný je ten vztah člověka ke zvířeti, mne ke kocourům, ke Švarcvaldovi, který, ač nejpitomější z těch tří koček, byl vždycky schopen nejkrásnějších citů, nemohl beze mne žít. Za to, jak roztrhl roucho na znamení smutku ze smrti mé máti, jsem mu posloužil k smrti. Chřádnul, už ani nemohl povyskočit, musel jsem jej zdvihat do náruče jako černou utěrku, jako smuteční kapesník, jako šátek venkovských žen, ale hlavičku vždycky přitiskl ke ně, tak dlouho, až nastal ten poslední den, protože Švarcvald umíral hladu, dal jsem ho vedle sebe na zelenou židli, a když jsem usínal, tak jsem mu podal ruku a on se mne držel tlapičkou, a když jsem vyčerpán usnul, probudil mne zatnutý drápek, vytáhl jsem druhou ruku, pohladil mu hlavičku, ale ta už nebyla schopna přitisknout se do dlaně. tak jsem opatrně vysmeknul ruku z drápků, rozsvítil a Švarcvald byl mrtvý, jedno oko měl zavřené, ale druhé hrozitánsky zelené a otevřené, rozjivené a zděšené, roztažené hrůzou nad tím, co viděl naposled. zemřel neusmířen, neusmířen tak jako moje maminka, která umírala ve zlosti z hrůzy nad tím, co z tak krásné dívčiny udělalo stáří. Že nechtěla si vzít ani umělý chrup, ani nabarvit si vlasy, stála jako stařena, zbědovaná léty a pocitem nespravedlnosti nad světem, nade mnou, nade vším, protože neměla ani mne tak, jako mne měl Švarcvald, neměla ani Přírodu s velkým P, ani Boha, umírala opuštěná a sama, ač uprostřed rodiny, která měla zájmy jen a jen o sebe. a asi tak to má být. Černý Švarcvald!

\*\*\*

Polidštěná příroda je falešná příroda rekreace, skotačení s květinami a potůčkem, větvíčkami kočiček a barevného listí, povzdech: Kdybych mohl tady pořád žít. avšak za týden, za měsíc, už příroda omrzí, dokonce vzniká správný dojem, že příroda na nás nečeká, že je chladná a nepřátelská. Teprve až člověk zůstane v přírodě rok dva, a začne být samotný a tou opuštěností se začne podobat přírodě a začne ji chápat a rozumět jí, začne s ní, v ní a jí žít. Ale nastává

ztráta slova a zábavy, nastává mlčelivý souhlas a hudba zvuků a tónů a barev a tvarů. Teprve tehdy, kdy příroda, ač nemluvná, začne k nám hovořit, i když to je řeč a hovor v nás, který k nám přichází z oblasti mimo nás, teprve teď je obnoven ztracený ráj, který ač v člověku, je nelidský, a tedy transcendentní, symfonie barev a zvuků, symfonie Ano a Ne, štěstí a neštěstí, dobra a zla, ve které vždycky nakonec zazní jásavá fanfára velikého ANO, tak jako světlo slunce po zničující smrti. Symbolem přírody je pravdatný myslivec, který ví, kdy a jak se které zvíře nejen má, ale musí zabít, aby v polesí nezahynul, aby neustále byl obnovován řád a pořádek a úměrnost.

\*\*\*

Na okřídlené boty smíchu je nejlepší poslední pomazání.

Sakrální vztah k nesakrálním věcem polidšťuje opici směrem k facce.

Věčné světlo hořením z vteřiny do vteřiny si podšívá svoji nesmrtelnost, avšak zvyšuje olejovou krizi.

Kříž vznikl průsečíkem čtyř světových stran, aby kdekoliv na světě mohl být na něj přibit nevinný člověk.

Odvolávám všechno, co jsem kdy řekl, jen abych neztratil duši, ke které ještě nemám klíč.

Kvetoucí louka a já se uctivě vyhýbám kravskému hovnu, nemaje důvod si potřísnit boty. Většina Lidí, jak vidí hovno na kvetoucí louce, nic jim tak nedělá radost jako hup do toho! Charakter.

Začínám stárnout, ráno myslím, co budu dělat večír, v poledne trnu, co bude k večeri, máje sdostatek sil, myslím na to, co bude, až mi síly dojdou, mám ve spořitelně sto tisíc a hynu, co se mnou, až utratím poslední korunu. Zaklínám: kéž mne ovane perut' pábení, ať se starám jen o velkou přítomnost!

\*\*\*

V zatáčce naproti Vosmíkovým, tam jak by se šlo na Červenou Báň, sedí na židli člověk, sedí a sleduje jezdící auta nahoru a dolů, v poledne dají před něj stoleček, jídlo, polévku s příkrmem, on jí, ale přitom sleduje vzdalující se nebo přijíždějící auta s ohromným zájmem, jako by zítra měl jít do nemocnice, nebo včera přišel z těžké operace.

\*\*\*

Nejkrásnější na zvířatech je, že když se dostanou do mezní situace, zešílí, obejde je hrůza, která jim propůjčí desateronásobnou sílu, kterou se snaží dostat na druhou stranu neštěstí, které se na ně přivalilo. Ingenieur Pávek, když chtěl sítkou na motýly zmocnit se odrostlého kotěte, nejen že ono protrhlo dvě sítky na motýly, ale stokilový sportovec ingenieur Pávek musel vyhledat středisko, aby jej ošetřili od drápanců a pokousání, zatímco kotě vyraženým oknem ve střeše si obnovovalo ztracený klid. Lasička chycená odpoledne do Hučky, ač bez jediného zranění, se západem slunce zemře hrůzou dík asociaci, jak ona zacházela s koroptvemi a bažanty, tak bude naloženo i s ní. Uváženo, rozhodnuto: zešílet a se sluncem v tlučce umřít, či pokusit se za každou cenu dostat se do ztracené svobody, nebo zemřít.

\*\*\*

Na rozcestí stál člověk, velice vychrtlý, díval se na jezdící auta, avšak nevnímal je, díval se kamsi hluboko do času nebo kamsi hluboko do nedohledné budoucnosti, kouřil tak, že si dal dlouhého šluka, tak dlouhého, jako je píseň, skoro půl cigarety vdechnul, a pak se díval posunutým haličským okem a cosi si brblal, a vydechoval skoro minutu ten kouř.

\*\*\*

Návštěva vesnice je vždycky ohromující. V kovárně pečou psa, vlčáka, kterého zastřelili do týla, dvacet kilo čistého masa, on byl ten vlčák zlý, hrabal pod plotem a přeskočil plot, v noci vyl, protože mu zapomněli vyměnit včas ostatný obojek, a jak pes rostl, tak mu ten železný obojek zarůstal do krku a už nešel sejmout, proto byl zlý, celá vesnice si roznáší kusy a kousky vřelého masa, které voní skopovou kýtou s česnekem a děsně prosolenou: Dostal jsem v obchodě na vidličku. Jdu k panu Kurkovi, kterému jsem slíbil knížku, někdo jede na kole a křičí, Umřelo! Vono mi umřelo! Jsem už za plotem, plechové desky mne dělí od pohybuující se hlavy po čáře plotu, zelinářská zahrada, brambory, ouška špenátu a světlounce zelenkavé Listy řípy. Z kůlny mňouká tak žalostně kotě, že rostu o deset centimetrů. Co to tam tak mňouká, povídám. Starou kočku přejelo auto, tak po ní zvostalo slepý kotě, povídá pan Kurka, naprasklý úsměv, strnisko plesnivě modré, uprostřed hlavy pěšinka a vlasy jak vousy od temene k uším. Otevřel tmavou kůlnu, na pokosené trávě bylo přikryté liskou od brambor kotě, stálo na zadních a vzpínalo se vzhůru a žalostně už ne mňoukalo, ale řvalo, chraptělo z posledních sil, sten až odněkud z drápků. Slunce otevřených vrat. Pak zase pan Kurka zavřel vrata a chladivá modrá tma zalila kotě. Musí si zvyknout, řekl pan Kurka a pokrčil rameny a měl oči modré jak pomněnky. Taky si musel zvyknout pan Kurka. Taky. Přišel jednou na jaře domů, tam seděla jeho manželka, po paní Kurkové posedávala kuřata, paní Kurková seděla jak egyptská královna, jak říční bohyně Nilu plná postaviček, na klíně držela elektrický vaříč, který pořád probíjel do paní Kurkové elektrinu, a ona byla mrtvá, tady je zvykem za chladných dní ohřívát kuřata místo kvočny okolo elektrického vaříče. Pan Kurka si musel taky zvyknout. Povídám, co to ta ženská před chvílí volala, co jí to umřelo, prokristapána, snad ne dítě? Ne, Bohoušku, řekl pan Kurka, vyřezala včera prasátko, ale nepomohla ani injekce, umřelo. Když umře dobytče, je ve stavení smutek. Když umře ale hospodář, Bohoušku, pláče i dobytek. Řekl pan Kurka, co jsem ti dlužen za tu knížku? Chodil sem a tam, očima se mne jen dotknul a už s ním do prachu dvora. Při drátěném plotě se vršily hnědé otýpky vrbového proutí, pan Kurka byl košíkář. To jsem zvědavý, jak z těchto suchých proutků bude plést košík, asi to napaří nebo dá do potoka, vzkřísí proutí. Tak já jdu, povídám. Pan Kurka, aby něco řekl a zakryl rozpaky, poznamenal, že tady nebyl Eda Křehňáčů, slíbil včera, že přijde. Paní Ampára pravila: Kterej to je váš kocour, ten kterej sedá u potůčku celý hodiny a dívá se nehnutě do vody? Povídám, to je Švarcvald, nejblbější kocour, který nic jiného nedovede než se dívat celý odpoledne z lavičky do vody a tak docílit, aby potůček, celá ta strouha, celej ten čas jím protékala beze zbytku. Pak ještě dovede, než dojdeme spolu k potůčku, tak od baráku jde přede mnou a každé tři metry se zastaví, otočí hlavičku nazpátek jako víko kufříčku, zvedne se a já ho musím vzít do náruče, zavře oči a já si ho přitisknu k tváři a tak minutu jsme spolu identičtí, vlastně jen on se mnou, cítím, jak do mne vtéká, pak oživne, procitne a jde přede mnou tři metry a zase se mu zasteskne,

a tak to opakujeme, to naše milování, to vtékání mne do kocoura až ke strouze. Jak říkám, to je nejbližší kocour z těch tří. Nic nedovede sám řešit, ač je nejsilnější, pořád se radí s ostatními, a co nedovede říct sám, vždycky to za něj musí udělat Renda nebo Mánička, taky Švarcvald díky své síle má druhé jméno Cassius.

\*\*\*

Když napadl sníh, kocouři měli utkvělou představu, jak odejdu z baráku, tak odejdu už navždycky, střídali se, aby mne hlídali, a tak do hospody mne doprovázeli hlubokým sněhem, tři skvrny, které poskakovaly za mnou a spokojeně čekaly, až zase vyjdu, a že půjdeme domů. Cestou domů jsem musel střídavě některého nést a zahřívát mu tlapky. Doma, když celou cestu nadávali, mi to odpustili a stočili jsme se do postele a spali. Bylo trápení, že jeden chtěl na záchod ve dvanáct a druhý v půl druhé, třetí ve tři, tak jsem vstával jako vrátný hodinového hotelu.

\*\*\*

Uvědomění si porážky je počátek vítězství. Ale! Svět není nic jiného než samé vítězství a lidé nedělají nic jiného, než že pořád vítězí, tak jako po srážkách aut na celém světě to vždycky zavínil ten druhý, ne já. Počínám vítězit, že se přiznávám k malérům, které se mi nestaly, беру na sebe havárie, které jsem nezavinil, tak všechny prohry jsou moje vítězství. Nejkrásnější nemoc na světě je zdraví. Většina lidí je tak nachcípáná, že opak je výjimkou. Musí člověk být hodně nemocen, aby pak mohl být zdrav.

\*\*\*

Život je trvalá obrana před tím, co přijít musí. Že je tak málo sebevražd, co?

\*\*\*

Nemohu se nikdy nasytit pohledu na hrající si kocoury a měsíc. Docela bezostyšně koketuji se srpečkem drápků nového měsíce. Kde je Austrálie? Ale holčičko, kousek za Mandršajdem, víš? Povídám, zastřel mi kocoura, kocour ležel na podušce, šest kilo, Němec povídá, já ho nebudu likvidovat v loži, já si ho zvednu, šššš, a jak kocour se vztyčil, prostřelil mi holinky v koutě a kocour letěl na plot a na plotě se stačil ještě podívat na Němce, povídám, tak mi zastřel kočku, počkej, povídá Němec, já na ni půjdu zblízka, ale něco mi řeklo, dej si to kolo pryč, ještě že jsem kolo odvedl, kočka se zvedla podle zdi a rána, a bejt tam bicykl, tak jsem z něj měl jen tu trubku, víte, co je to puška a broky, pokropějí všecko, ale kočka byla pryč, ještě že přijela sanitka, tak jsem ji tam naložil a pustili ji v Poříčanech, ale kocour přišel za tejdén, dal jsem mu napít mlíka, aby se z toho vzpamatoval, z té střelby vod pravodatného myslivce pana Němce.

\*\*\*

Příroda, příroda, pořád ten kolotoč, pořád ta melodická kružnice, kulová plocha, ukazující pořád se měnící výšeč, tmavá stodola, kam vyraženým sukem proudí šikmé světlo jak hmatající diagonála bílé slepčovy hole. Vidím pořád ty samé stromy a ptáky a květiny, vidím hydraulickou pumpou hnanou mízu do rozvětvujících se větví, pupence, listy, květy, plody, napřed nic, potom něco, pak zase nic a nanovo, z ničeho vajíčka, ptáčátka, ptáci, vajíčka, všechno, co vidím, je napřed v semeni, vajíčku, a předtím v ničem, pořád ten kolotoč, pořád ta rotující melodická kružnice vytvářející kulovou plochu, netřeba příliš fantazie a proběhnout svým životem nazpátek do kolébky a z kolébky pupeční šňůrou být vsrknut nazpátek do lůna matčina a lůnem matčiným nazpátek do vajíčka osprchovávaného důkladnou krůpějí, lijavcem semene, není třeba také příliš fantazie a proběhnout směrem dopředu k tajícímu polárkovému dortu, začít sám na sobě uhryzávání masa na kostlivce, a tekutinami býti spodní vodou odplaven a vsáknut do země, v zemi a zemi nazpátek k prvkům, ze kterých jsem zvolna byl utkán, kdykoliv ryji v zahrádce, ryji sám sebe, cítím na prsou, jak se mi do nich zakřipuje rýč, cítím, jak jsem obrácen naruby, abych lépe se dověděl, že všechno se humorem mění v humus. Nepotřebuji ani marihuanu, ani kyselinu lysergovou, ani LSD.

\*\*\*

Krásní jsou manželé oblečení ve staromódních šatech a kloboucích, kučírující starou lajdynu nebo starého populára nebo fordku, skoro zrovna tak starou jako jsou oni, kterou si koupili skoro s těma sakama a sukněma a kloboučkem se zelinářskou zahradou a třešní, krásní jsou starci se strašně starými bicykly, které naposled mazali před čtvrt stoletím, bicykly, které sloužejí dál a dál, dál stojí před hospodami, aby za noci se vracely bez světla, jen podle nebe, ale je nebo lesní cesty nad korunami, krásní jsou lidé, kteří růstali věrní stylu, který kdysi byl vrchol a odešel zadními vrátky, aniž by toho nositelé pozorovali, tak jsou současně směšní a důstojní, potrhli a zahojení, prostě krásní. Šel jsem listopadovým borovým Lesem v zadumání a najednou bác ho! Předě mne spadnul krásný zelený pták s rozevřeným zeleným peřím, podívám se lépe a on to trs překrásného jmelí. Podívám se, odkud spadl, a v koruně borovice seděl usmívající se mužíček, viděl jsem jen podrážky a kolena a z těch kolen se vyklánějící kousek hlavičky. Pak přitlačila stařenka bicykl a na nosiči bylo deset trsů překrásných ptáků s rozevřeným zeleným peřím. Jsme prosím česači jmelí, řekla stařenka a na karabinku připnula jak zastřeleného bažanta to další jmelí. a stařeček sestoupil ze stromu, na nohou měl obrovské ostruhy, takové, jako mají po telegrafních štanglích lezoucí elektrikáři, vrávoravým krokem šel za směrem prstu, kam stařenka určila, když asi našla další strom se jmelím. Stařeček se kolíbal, jako by měl podrážky opuchlé ještě jedněmi botami z bláta, jak sameček ozdobený vratiprsty v podobě zkurvených železných lyží s bruslemi na tyranskou kličku. Na kmen borovice však stoupal pyšně, ladně. Česači jmelí! Kdopak by se líbal pode jmelím v lese, když jmelí namočené ve zlaté stříbřence a zavěšené na lustříku je poetičtější k líbání. Viděl jsem v Erbu dva stromy, borovici a vedle ní smrk a ten smrk jednu větev vpálil do boku borovice, a ta větev prorostla na druhou stranu, musel to být koitus trvající jedním hybern deset let, masochistická rozkoš z tichého řvaní borovice, která to nemohla oplatit. Pak jsem u Hradištka viděl borovici, jak sváděla před lety zápas, kdo koho předhoni korunou, zvítězila borovice, roztáhla nad břízou pařáty a zpomalila, zakysla její vzrůst. teď vítězí, dělá protektorát nad břízou, avšak když hrom udeří, udeří do borovice a ne do břízy. Horší to má dub u lesa obtočený břečťanem, který se modlí, protože když půjde k zemi dub, půjde s ním i ten břečťan. Taky příroda, he?

\*\*\*

Děsně jsem zestárl, lžu, kudy chodím, pravdu nevidím, ani skrz bylinky, ani skrz laťový plot nepravd a polopravd, kterými jsem se oplotil. Ale lotr a podjet, který říká svoji lotrovskou a podlou skutečnost, blíží se víc pravdě než pokrytecký moralista.

Maminko, proč nejsou holky kluci?

\*\*\*

Modré italské nebe a horko, hic. Polovička května. Tmavozelené prsty smaragdových rukavic na každém konci protřzeny světlezelenými nehtíky. Ustříhat ty nehtíčky, dát do láhve a do té láhve líh. Výborný nápoj na prsa a astma.

\*\*\*

Pan Soldát přijel pozdě z cesty nákladákem. Vezl slona z Terstu do Prahy, slon měl cestou hlad a žízeň a stoupl si vždycky tak do rohu podlahy, že auto hrozilo převrácením. Tak musel shánět pití a trávu a chleba. přijel pozdě. A státní silnici běžel slon a najednou odbočil do polí, a najednou zmizel na poli, kde se říká Na palečku. A když přišli zřizenci z přezimovací stanice v Počernicích, slon se probořil do starého hrobu lidu popelnicových polí. a museli dát fošny a slona ven. a slon, aby nenastýdl, tak musel vypít kbelík čaje s rumem. a na silnici troubil a že ještě jeden kbelík s rumem, a zřizenci taky aby nenastýdli, tak taky jeden kbelík s rumem. a tak nakárované slon a zřizenci si to štrádovali státní silnici do Počernic. a slon troubil a zřizenci zpívali. a slon je držel chobotem a zřizenci slona za chobot a v každý vesničke si koupili kbelík čaje s pulitrem rumu a zbědovaný se vrátili do stájí v Horních Počernicích. a ještě navíc objevili hrob popelnicových polí.

\*\*\*

Dojala mne na věky noha řecké bohyně, ze které zbyla jen hlava a zápěstí, a ta noha, tak veliká jako almara, s tou bych chtěl spávat, s nohou tak velikou jako postel, noha ve zřásněném rouchu, krásná noha plně ženské, v muzeu v Nikósii, odkud jsou vidět ostatné dráty, které rozdělují město na dvě půlky.

\*\*\*

Jsem zasypaný zhrouteným regálem škatulí negace, vzpomínka na přátele sedící v hospodě mne z polohy horizontální vztýčuje do vertikály a zakopáváje o škatule NE, přikopávám je k prahu hostince, až posledním kopancem ji proměním v krabici ANO. S úsměvem vstupuji do lokálu a všichni si myslí, ta kurva jedna blbá asi vyhrál zase milión.

Smích bohů - třesk protikladů.

\*\*\*

Vznik a zánik je futrál, ve kterém je uloženo nikání. Vznikání a zanikání je přeříznutá houska namazaná čerstvým nikem. Nikání je to, co jsem já, který jsem ten, který jsem, nik, nikal, nikatel, nikáč, niklík, werden. Býti na vrcholku svých sil, je nikání.

\*\*\*

Třiletá slivovice je schopna konkretizovat švestkovou alej. Abstrakcí košíku švestek je štamprle destilátu. Lid má více schopností uvažovat v abstrakcích, než by se myslelo. Zlatá přezka pojící protiklady dělá nositelnou botičku. Posránek věčnosti rád chodí po rukách.

\*\*\*

Ozdoba mých šedin je zlodějna a bláznovství.

Příroda jako debilní dítě vystřihuje si nůžkami omalovánky, větvičky i živé koťátko.

Jsem tak zdravý, že se lekám, že jsem hrozně nemocný.

Co je to nespravedlnost? Šíp, který byl určen jen pro mne, mne právě minul.

Polárkový tající dort je symbol mé blízké budoucnosti.

\*\*\*

Mateřská řeč je hnojiště, pařeníště, humus, na kterém lze pěstovat květiny mudrosloví a fórů, přísloví a mikropovídek, materiál, ze kterého ve sklenicích literatury lze pěstovat všechny formy krásného písemnictví.

Rád jezdím na bicyklu bez držení, rád chodím místo po mostě po zábradlí, místo po chodníku po klandru.

Křečovitostí otevíráme devátou pečeť, šťavnatými nadávkami a necudnými příhodami pootevíráme neexistující nebesa.

Rád se dívám na zapnutý televizor zezadu.

\*\*\*

Miluji události, které si jdou vstříc po uhlopříčných dopisu, takže události se míjí, kříží a každá pak jde ve svůj opak. Zkřížené šavle míšeňského porcelánu jsou symbolem dobré prózy.

\*\*\*

Jsem polámaný orchestrion, stržený gramofon, porušená magnetofonová páska, chybný výkon plodí sémantický zmatek, avšak ukažte mi kteroukoliv lidskou organizaci, které se často nestává totéž, i ty nejchytřejší hlavy světa se v gruntu mýlily tak, že jejich celý život byl omyl, stroj, který plodil krásné zmetky, avšak ten chybný úhel jejich pohledu činil jejich život vznešeným, zůstávaly charaktery, i když těch pár vět, na kterých stála jejich morálka, byly bezcharakterní, avšak vzhledem k nekonečnosti a věčnosti jsou všechny systémy a všechny životy nulté, radostné tlachání má stejnou cenu jako univerzitní přednáška, cetkami ověněný opilec jdoucí z pouti není míň než řády a vyznamenání ověněný učenec, který má jedinou cenu, když vědecky zdůvodní pomíjivost a krátkost života a z toho vyplývající postulát, radovat se dokud je čas a zabláznit si dokud je milo.

\*\*\*

Myslím v jednom tahu na to, nač myslí normální lidé až na smrtelné posteli, každý den píšu poslední vůli, pořád si beru jen to krásné. Na to obludné mám času dost až v rakvi nebo v nemocnici. A přesto mám nohu zlomenou dřív, než jsem si ji zlomil, jsem nemocen, ještě když jsem zdravý, umírám denně, ač jsem na světě, trpím paralýzou, aniž jsem ji ještě měl. Cesta autem je tunelem vystlaným demolicí mého vozu, všechny stromy mají odřenou kůži, všechny patníky

jsou vyvráceny nárazem mého auta, do každého vozidla vjíždím, a každé protijedoucí vozidlo do mne jak činely a přesto jedu vesele dál, zanecháváje za sebou v duchu trosky poházené po obou stranách příkopu jako nějaká poražená prchající armáda. Jsem taky dřív ve vězení a ve vyšetřovací vazbě, než jsem byl zatčen, sám sebe odsuzuji ještě dřív, než byl nade mnou vynesena rozsudek, protože všeho jsem se mohl dopustit a tedy jsem se dopustil díky vztahovačnosti, která je mi vlastní. Sám sebe věším za dopravní přestupek, a taky, ač je hluboký mír, prožívám všechny fáze války, která každý den započala. To všechno mne naučila moje ustrašená povaha a velká světová literatura.

\*\*\*

Každá dívka, která kolem mne dneska prošla, během několika vteřin se proměnila ve stařenu, každým kýchnutím, které jsem jí prisoudil, odpadlo jí maso z tváří, nakonec si vysmrkala nos a vypadly jí oči, jediným lehkým pohybem jsem jí shrnul vlasy, jak skalp nebo šátek mi zůstal ten copánek v hrsti. Dneska jsem naopak z každé stařeny, kterou jsem potkal, trapoval nazpátek až k děvčeti a proměnil jsem ji tak, jak přesně vypadala před čtyřiceti lety.

\*\*\*

Omývám se léčivou strouhou, chrstám na obličej vodu., ale já dobře vím, aniž bych halucinoval, že se omývám destilovanými šťávami nebožtíků, do strouhy s kopců stekly ze hřbitovů šťávy, které každou další rakví jsou z vody tlačeny dál a dál a dál, i když to bude trvat deset a dvacet let, přece ty vody dojdou do mojí strouhy přesně tak, jako přitekly sem ty vody z nebožtíků, které stékaly dvacet let a víc, všechno, co zanechám tady, všechno půjde do země a všechno zemí a v zemi se rozsype mlsáno kyselinami a šťávami a po stranách spádu se zvolna uvede v pohyb, kterým odcházím od místa pohřbení, já vím, že všechny vrcholky stromů, všechny květiny, na každé větvi a listu, všude jsou vzkríšeny zbytky toho, co zemřelo, membra disiecta živí zemi, země do pěti metrů není nic jiného než bývalé mrtvolky lidí a stromů a květín a zvířat, kdopak by se s tím pochovával hloub? To jediné přírodní katastrofy jsou milosrdnější, avšak tady v kraji, když pochovávají na kopci, tak pochovávají do vody, v nížinách se pochovává do suché hlíny, jako by tragédie a dramatu bylo málo za života, jako by člověk málo se dělil o srdce a mozek, jako by málo lámal se vejplů, aby zachránil co? Avšak já se nechám pochovat, když mi prodají hrob na Velence nebo na Sadské, do země, tam napříč do hrobu, kterým prochází vrchol, musí to být krásné, když se rozlomí rakev a jak na hřbetě osla nebo mezka jednou půlí polárkového dortu bude stékat do povodí jedné říčky a druhou půlkou do povodí druhé strouhy, a moje nohy odplavou Vejrovkou a můj trup Velenskou strouhou dojde do Labe, ale o hodně později nebo dřív? Bylo by nejlíp být pochován na dně Čech, ale já jsem rád cestoval, tak nejlepší by bylo na hřbitově, z jehož vrcholku jedny vody tečou do Sázavy a druhé vody do Labe, abych se sám se sebou setkal u Mělníku Vltavou v Labi a nakonec tak jako všechno, skončil v moři, což je asi tak všechno, co je nejkrásnější na životě, v co doufám, věřím a co vím, že jediné jisté je, jistota jistot, že tak jako já se omýval dneska a denně ve strouze a chrstám si na obličej nebožtíka, tak bude někdo chrstat si zbytky destilovaného mne, krásnou voděnku s dostatkem třeptu a vůně, ve kterou se všechny zápachy mění. Nikdy si neotírám ručníkem tvář, vždycky se nechávám zaschnout. Tak pomazán maskou, teploulinkou vrstvou z bývalých nebožtíků, chodím zahradou, lesem, voním sám k sobě, dotýkám se sám sebe. Smrt vlastně neexistuje. Jsem nesmrtelný. Půjdu tedy klidně do Hájenky na pivo.

\*\*\*

Chtěl bych mít dceru, která by se narodila z pivní pěny, když by mne bohové zbavili mužství tak jako Krona, z jehož uříznutého přirození se zpěnilo moře u Kypru tak, že z jeho pivní pěny se narodila krásná Venuše. Ale nežijeme v mýtech, těch krásných legendách. kdybych ale měl mít dceru, tak bych ji aspoň pokřtil pivem a praní rok ji koupal jen v pivě. poslední pomazání si aspoň sám dám. poslední pomazání plzeňským pivem.

\*\*\*

Dal mlejn dohromady, tolik peněz stálo nové kolo, průtrž mračen strhala jez, nakácel volší a zatarasil mlejn, musel postavit znovu, hřidel se strhala a rozpadla, tu musel vyměnit taky, nemluví ani o podpěrných Ložiskách, mlýnská vřetena taky nová, na mlýnských kamenech musel obnovit křes a kypřici, vydrakslovat lucernu neboli buben, takzvanou klanici, koše na melivo, rozebrat a znovu sestavit bubnový třídící na přehánění krupiček a koziček. No a když to všecko za rok dal dohromady, bylo to krásné, když ten mlejn šel, ale nejkrásnější bylo, že aby to dalo nějaký užitek, tak nasypal každou sobotu deset deka kafe, a tam, jak je takzvané výtok krupiček smíšený s otrubami, tam nastrčil ten prázdný pytlík od té zrnkové kávy značky Santos, a ten mlejn mu to krásně pomlel, z široka daleka za režijní cenu mlel lidem kafe, byla to krása a ozdoba krajiny, ten vodní mlejn na kafe.

A letos dal dohromady koukolník neboli triér na čištění obilí, aby napřed vyčistil to zrnkové kafe, který předtím vysypal do dřevěný kádě, a z té kádě se to líp sypalo do násypky, neboli koše na melivo.

\*\*\*

Totíž abyste věděli, nad mamčiným oknem byly okna od záchodů v Karlových lázních, a když se tam koupali cestřáci a ožralkové, tak ty špinavý košile a ponožky a posraný podvlíkačky někdy vyhazovali oknem a obličli si nový a čistý, a my mamince to dávalo živobytí, bylo to někdy zlé, když maminka se dívala oknem a nic neletělo vzduchem, ale nejlepší to bývalo ve čtvrtek a pátek, to lidi dbali na čistotu, to každou chvíli něco letělo vzduchem kolem našeho okna a lehounce se zatmělo, takový pohyblivý zlověstný stín, jako by pokojem proletěl velicej pták s průhledným peřím, takovej pták ze skla, někdy jen cimrou přeběhl stín, ne větší než když zavíráte otevřené okno a tabulka skla, kterou prochází sluneční paprsky, tak ta tabulka položí na nábytek a stěnu naší cimry tekuté stín.

\*\*\*

U batolete první vzdor, u tříletého konfliktní situace, tak pootočením roste pláčem člověk ke smíchu, aby nakonec zase vzdorem vstoupil do poslední hodinky směrem do konfliktní situace, které se říká smrt.

\*\*\*

Na myšlenky se musí jít jako na lov se sokolem, počkat na inspiraci, sundat jí sokolí čepičku, aby pak sokol místo mne chytil do dravých drápů zajíce,

jindy zase důsledně, ale pomocí psů imaginace následovat tak dlouho divokou svini reportáže, až ji uhonit a složit novinářským oštěpem,

jindy zase se položit do lodky a nechat se nést nepatrným proudem potoka protékajícího rybníkem, a z ničeho nic střílet na nic netušící kachny a divoké kačery poezie,

jindy zase lovit říjícího jelena skutečnosti, jen nechat si jej vyjít na mýtinu na nástřel psacího stroje, jindy obráceně, hnát jelena tak dlouho psy fantazie, až zůstane schvácen stát a je možné jej beztravně zabít, jindy lze po pytlácku lovit tloučkou dravou zvěř, dvě klády srazí vaz nebo zpěráží hřbet a přidrží zakázané sousto skutečnosti,

jindy, když skutečnost se nám schovala do nory, lze se jí zmocnit fretkou, která nám kousek reality vyžene nebo zakousne, jindy lze přilákat příběh ze zálohy vábníčkou, narafořit, aby se chytila na magnetofonový pásek visacího oka, vyptávání použít jako návnady, zrovna tak jako výra, a přilákat jestřáby a sokoly a kulichy melancholie,

lze také na nevydávající jakékoliv známky existence narafořit železa na stezku a za pracku polapit zvěř mezních situací, natáhnout zpeřená zradidla a zradidla z mašlí, která ráno řeknou, kdo tudy prošel a kdo tudy půjde napříště ještě jednou. Všechny tyto nástrahy a pomůcky pro lovce jsou deriváty psychologie a psychoanalýzy i umění, a tedy i hospodských hovorů.

Jako scéna z Mlynáře a jeho dítě, hřbitovní scéna v hostinci, neměli uhlí, tak hosté postávali, dostali ubrus, hostinský v bílém ubrusu, manželka v ubrusu, pohybující se zakuklenci se svíčkami, nad kterými si ohřívali ruce, povídám, kdepak máte dítě? A dítě, šestiměsíční děcko bylo stočeno v břiše velkého kamenného hrnce na sádlo, nebo prádlo? Hrnec stál na stole, na dvou cihlách a pod ním se topilo papíry a hořícími nedopalky cigaret, aby se ohřálo. Krásná zima!

\*\*\*

Je to krásný hřbitov, aritmetický průměr zemřelých nečiní ani třicet pět let, divím se, že jsem ještě neumřel, žiju vlastně už na úvěr. Voňte růže z hrobů kolem, sladce zde spí nevěsta, v překvapení očekává na Ježíše, na Krista, Anna Nováková, Nanyňka, která umřela v dvaadvaceti letech. Šicí stroj, záclona polétává. vůně šefíku, konvalinek.

#### ----- Schizofrenické evangelium

Věnováno mé sedmdesátileté Múze, mému strýci Pepinovi  
léto 1951

Starý Žid připravuje mi kolekci kartáček zboží a kobasových zámků mi vyprávěl, aniž by přestal v práci, že v kterémsi obci se narodil Ježíš Kristus, aby znovu spasil tento svět. A každou větou se na mne díval skrz tlusté brýle, aby viděl v mých očích, zda se opravdu mohl narodit. Nuže.

Na předměstí žil člověk jménem Josef, který večer co večer, místo aby šel se slečnou do biografu, montoval staré nemoderní auto, které silou své fantazie měnil v přepychový vůz.

Když to dal dohromady, tak ne aby se radoval, že si s Marií vyjedou. To to. Už se zase těšil, že mašině něco bude a bude se zase montovat.

Tím pádem si představoval i nebe jako velkou louku, plnou vraků aut, kde každému mrtvému je dáno nářadí, aby pak dle své libůstky se věnoval věčnému montování.

Slečna Marie, která s ním měla poměr, tak ráda jezdila mezi lupení, ale když Josef jen a jen montoval auto a málokdy její tělo, nechala se z dlouhé chvíle necudně ohmatávat Svatým Duchem, takže potají veršovala.

Ale epileptičtí proroci a zákon stanovili jinak. V kalendáři, kam si zapisovala měsíční dny, jednoho dne nebyl učiněn křížek a tužka čekala ještě deset dní, protože Marie myslela, že nastydla v té proklaté kolně.

Dvanáctého dne otevřela slečna Marie dveře a viděla, že z Josefa jsou vidět jenom nohy, Ostatní bylo pod. autem.

Sedla srna disky a pravila: Běda, budete se mnou asi muset chodit na injekce. Jsem v tom a já si to nenechám. A Josef odpovídal: Hned, jenom co přitahnu brzdy.

A tak chodila panna na injekce a Duch Svatý; když viděl, co nabryndal, dívčinku opustil, aby se naplnila písmem.

Za devět měsíců se pak narodil Ježíšek, ač už zkraje byl vytrvale setřásán ze stromu života, protože Marie skákala ze žebříku a dělala kotrmelce, jen aby potratila

A byla smutná, protože praktický Josef si nedal vymluvit, že by Duch Svatý dovedl vmontovati do jeho dívky děťátko, aniž by se s ním alespoň jednou vyspala.

Když byl Ježíšek ještě malý, chodil v Libni do školy, nosil v brašně chleba s učením a myslel na voloviny. Jednou, když nevěděl z měřického tvaroznalství a silozpytu, co je Učení všech Učení a Umění všech Umění, postavil ho pan učitel čelem ke zdi a tloukl mu šňupáčkem o ni, volaje: Tak ty se nebudeš učit? Ty budeš dělat velkému Marx-Leninovi vodu?

A byl Ježíšek po prvé bit, protože teprve teď se národy učí dle učitele všech národů Jana Ámose Komenského, aby nikde nechyběla hůl.

Když pak přišel pan katecheta na náboženství, dal po zazpívání Internacionály otázku: Co je to, Ježíšku, Slezská Trojice?

Tu Ježíšek ještě tím prvním bitím zpitomělý řekl: Svatá Trojice byla sestra panenky Marie.

A byl bit zase kaučukovou trubkou na chodidla, dle učitele všech národů, kterého dnes obzvláště uctívají po celé východní Evropě, aby nikde nechyběla kaučuková trubka.

Dlouho ještě potom hřmál přeškolovaný pan kaplan nad plačícím Ježíškem: Ty zrůdo kapitalistická, to nemáš ze sebe, ty

máš jistě styky s Vatikánem.

Teprve odpoledne, až mu otrnulo, našel si Ježíšek polínko, sundal svatozář a udělal si z ní vobruč, hnal si to kolem Rokytky, kde se kluci cvičili ve křtěni a v rošti si honili čuráčci.

Když pak dospěl, všechny krásné ženy mu usedaly na ústa a všechny měly jediné přání, aby jinoch zemřel docela blizoučko jejich vnitřností, toliko zakryt krásnými tvary a vítězným úsměvem.

Ale Ježíšek ještě nechtěl chodit po čtyřech, protože četl spisek paně Batisty o pohlavní zdravotvědě, že hoši nemají strkatí pyjí ani do uch od seker, ani do skleněných cylindrů, poněvadž se tak přichází k moc špatným zkušenostem.

Nosil raději v zubech zmrzlou větvičku věčnosti, až mu šlehaly nosem zelené plamínky a nad slamáčkem mu péroval malý fialový jazýček. A samozřejmě si ověšoval křídla cihlami, aby ho nechytala fantas. Když si tak lehnul na trávník, nikdo mu nebránil, aby nebyl sroubením předchozích životů. Docela přesně se rozvzpomněl na to, že byl dusíkem, fosforem, železem i vodou a cítil, že zkraje nelze vymysleti nic jiného, než z čeho je sám. A přátelské očíhávání vládlo nade vším, tak jako v padoucnicích.

Avšak zatímco Ježíšek meditoval v trávě, generální sekretáři již dopředu mu lakovali opánku a kulmovali vlasy a strhávali na nejelegantnější šaty, jen aby se jednou zapojil.

Tu se Ježíšek vztyčil a uviděl strom; na jehož větvích seděli láčkovci, vačnatci, kytovci, savci, proroci a na vrcholku té pyramidy sedí Kdosi a koupe si nohy v srdci člověka.

Ten moment měl Ježíšek pocit, že všechno mu v mozku zamrzlo a nic jiného není než vesmírná láska a že on je poslán, aby z obruče vytvořil přijatelnou myšlenku.

Taky udělal v ten čas první zázrak. Když chtěli pít, proměnil jim víno ve vodu a svatebčané by ho byli málem ubili.

Po této příhodě mu dohodili jeho kamarádi řezníkovu ženu, aby ji vyléčil, protože pila a rozhazovala tak mužovo jmění.

Tak se Ježíšek tedy vydal na adresu a hle. Řeznice ležela na kanapi podroušená. Rekl: Paní, opilství je proti přikázání. Proč utrácíte peníze, které má váš muž na zvelebení obchodu?

A řeznice se utrhla: Na zvelebení? Čeho? Obchodu? Chacháá? Na holky. A na kořalku. A tak já taky. A znárodnějí nám to stejně.

A lehla si hlavou na stůl a překotila lahvičku s inkoustem. Ale Ježíšek trval: Kde máte ten nápoj, paní. A tak mu ukázala očima na almárku; kterou když otevřel, oněměl krásou tvarů a jmen i obsahů. Tak tohleto svinstvo tedy pijete. Fuj.

Avšak z ničeho nic se rozvzpomněl na citát písma: S plačícím plačte a s radujícím se radujte. Prohodil proto jen tak na oko: To ale musí být dobrota, přineste paní nějaký hrnek.

Tak dělala řeznice Ježíškovi průvodce svým výčepem, pili z řečeného hrníčku a on byl brzy opilý, protože v životě nepil.

Vzal ze stolu nůžky a řekl: Tak a teď si uděláme staročeskou slavnost postřížin. A ušmíknul jí konec rozpuštěných vlasů.

Po půlhodině zase na oplátku ostříhala řeznice Ježíška a hrozně se tomu smáli. Pak si lehla a usnula a zohavený Ježíšek vyšel ven, kde na něj čekal řezník: Tak co, obrátila se? Ale Ježíšek odpověděl z cesty: Obrátila, ale usnula. Nevím, vpravdě nevím, ale tenhle národ nejde cestou Masaryka a Beneše.

A blábolil si to ulicí, maje pocit, že do jeho kostí jsou vetkány mosazné drátky. U pomníku padlých upadnut do mrákot.

Pacholátka, která si tam hrála s vozejčkem, ho naložila, nařezala si metel a uspořádala s ním slavnostní vjezd. Všude zvonila na domovní zvonky a volala: Pojdte se podívat, vezeme Ježíška ožralého. Pojdte se podívat.

Když pak nesli Ježíška po schodech domu, smáli se tak, že upustili ho několikrát na cementové dlaždičky.

Pak chodil Ježíšek do kořalny u Halánků, skrz kamarády. Tam na rohu Liliové potkal malou židovskou dívku jménem Magdalena a zamiloval se do ní.

Chodíval s ní nakupovat chleba, doprovázel ji k holiči a cestou se bavili: Myslíte pane, že svět je postaven jen a jen na sexu, jak učí Freud?

A Ježíšek, aby vyrovnal dialektický svár, jí vyprávěl o svatozáři.

Její oči byly ten čas kosatcové ve dne a pomněnkové při měsíci, její ústa byla jahodová ve světle a fialková za noci, její líce maceškové v podvečeru a hvozdíkové na slunci, její prsy byly slézové v živůtku a pivoňkové v lázni. A její pohlaví? Na louce kvetoucí šafrán a v prostěradlech přezrálý rybíz, ač ji Ježíšek ještě ani nepolíbil.

Jednoho dne svíraje svatozář místo slamáčku, zeptal se židovičky: Milujete mne, Magdaleno? A ona odpověděla: Až přestanete být šílený. A myslela na automobil.

Ale Ježíšek naléhal: To nemáte, slečno, ani trochu té lásky, o které mluvil váš soukmenovec Kristus? A ona odpověděla: Ale ano, avšak proto jsme ho ukřižovali. Ale až už mne nebude nikdo chtít, tak se s vámi přijdu vyspat.

A Ježíšek spolknuv ten drát svíjel se dál: Ale jak budete chtít se mnou spát bez květin, bez poezie? Jestli mne trochu milujete, buďte mojí ženou. Ona však odpověděla: Až po smrti.

A odcházela vzhůru po schodech, kolem mrtvých lekninů a polomrtvého Ježíška, který, ač mohl dostati málo, přece chtěl všechno, a tedy nic.

Po tomu debaklu chodil raději do tančírny u Kuchynků. Netančil, jen seděl pod kaštiny a sestavoval účet pro Kohosi, v jehož jménu bylo povražďeno již více než sto milionů lidí.

Položil si hlavičku na mramorový stůl a drásl se, kterak zachránit lidi od sešrotování. A měl toho plnou hlavu, že

kamarádi si mezi sebou řekli: Holku by potřeboval, to je to.

Ale on myslel, jak ten meč zkraje duchovní se nakonec vždycky promění v ten meč skutečný a teče vždy červená krev.

A mramorový stoleček se proměnil v popravčí špalek čili oltář, a tak se mu zjevil Kdosi, ale ne v podobě pošťácké holubice, ale v podobě protězy, která se probořila mrakem. A byla ta protěza plná zaschlé krve a plná rzi, jako by ležela v třetíhrodních močálech. Hlas vonící neštěstím hovořil: Aj, to je můj syn, v kterém se mi zalíbilo.

Když se z toho omráčení Ježíšek probíral, viděl, že přátelé už netančí. Právil k nim: Já se z toho náboženství zblázním. A kamarádi mu odpovídali: To jo. A nebo se nechte potajmu zašít do kravské kůže a nechte se znovu od bejka přehoblovat.

Nazítí po těch hlasech a viděních sedl si Ježíšek na bicykl a sjel si do Kateřinek na poradu. Když tam přijel, pohleděl na strop a řekl: Tak už jsem tady. A vstoupil a dveře se za ním zaklaply a místo klik zbyla ouška a nebylo lze jít nazpět.

Dva muži tam právě vyvraceli ruce člověku a on řval: Nevěstko, nevěsto, kurvíš se mi, kurvíš.

Na zemi klečela žena v bílém a měla zarudlou tvář. Než ti dva vyrazili řvoucího pacienta, řekli: S vámi to, slečno doktor, stejně jednou špatně skončí. A ona jim pravila: To je toho, myslel, že hovoří se svojí ženou. Ale to. už dveře byly zase zavřené.

Ježíšek radostně zvolal: Tamhle jsou. A zdvihnuv brejle pokračoval: A se mnou zase, slečno doktor, hovoří Kdosi takovým způsobem, že myslím, že je to sám Bůh. Doktorka řekla: To s mými pacienty hovoří taky. Ale k čemu vás nabádá? A Ježíšek řekl: Abych spasil tenhle svět a že se mu ve mně zalíbilo. A rovnal si stuhu na slamáčku.

Slečna přimhouřila oči: Víte co, raději se ožeňte, nebo pěstujte housátka, protože když budete ty vaše hlasy následovat, tak .si pro vás přijedeme, nebo státní bezpečnost. A pouštěla nosem kouř.

Ježíšek zvolal: Ne, ne, ne. Já musím za nimi. Ale, slečno, já těch hlasů slyším víc, celé spletnice. Mohla byste mi analyzovat, který je ten pravý?

Ó, to kdybych uměla, hned bych šla koupit písánku a opsala bych si ten svůj hlas, protože i já mám hlasy a taky nevím, který je ten pravý. Rozesmála se slečna doktor: Heleďte, Vincent se taky neptal doktorů. To musí být asi tadyhle a tadyhle.

A řukala Ježíškovi na slamáček a na náprsní tašku a on si připadal maličkým. Pak otevřela zásuvku. vyňala fotografie a řekla: Hledte, tady je krásný student medicíny s vrkočemi. Taky ho navštěvovaly hlasy o rovnosti všech lidí. Ale za čas svěřací kazajka. A za půl roku? Všimněte si tady těch ohnutých zad, prodloužených rukou, skleslé sanice. Zcela viditelný přechod k šimpanzovi. A takhle vypadal nakonec, ale to vám už neukážu. Je to tak skličující vidět člověka lízt po čtyřech, obzvláště krasavce, který si myslel, že zřídí docela jednoduchý, svobodný svět, plný přátelství a lásky. Slibte mi, že se spolu raději setkáme na šibenici, než tady, kdy se všechno spíš vyvrací.

Ježíšek pravil: Tak já už půjdu. Sbohem. A krácel ke dveřím, ale slečna mu musela odemknout. Sbohem, pane.

Sbohem, sbohem, opakoval Ježíšek. Ve vratech se udeřil do čela: Kolo. A vrátil se do průjezdu, kde zapomněl bicykl.

Když sjížděl Štěpánskou, křičeli na něj kluci: Zastavte, zastavte. Když Ježíšek zabrzdil, pravil mu jeden z kluků: Pane, máte málo napumpované řetězy.

Pak jeli s parníčkem po Máchově jezeře na rekreaci a kamarádi hráli na gramofon samý šmačný fláky a bylo jim všechno hogo fogo.

Ale Ježíšek myslel na svedení z cesty pravé a proto řekl: Varujte se kvasu farizejského. Přátelé mu odpovídali: Že jsme nevzali chleba? Ale jo, a když nebude, tak si cestou koupíme. A Ježíšek zesmutněl, protože nebyli básníky a nevěděli, co je to metafora. Ale jelikož věřil, že nikdy není pozdě, zarecitoval: Vstípil hospodář vinici a najal lidi. ale ani nedořekl první verš, už i turisté utíkali, poněvadž vinice jsou znárodněné a Ježíšek je agent provokatér. I kamarádi se znepokojili: Mistře, mhněte se, mhněte se, ať neskončíme v lapáčku.

A on si lehnul v podpalubí na lavici a poslouchal, jak vroucně se otřásají hřidele, jako by jedině u nich dlel Duch Svátý. Z jízdenky si udělal holubičku míru a šupla. Hodil ji okénkem do modrého vzduchu.

Když přistáli a nadešel večer, vyšel si Ježíšek na kopec napsat si automatický text a udělat rozbor. Jak tak klečel, udělala se mu svatozář a málem by zapálil les.

Lidi z plachetek mysleli, že tam někdo vaří na petrolejovém vařiči, nebo že se rojejí svatojánské mušky. Ale on tam ležel v úzkostech v hlíně, že je tak lidem všechno šumafů.

A ani nesešel dolů na noc. Zůstal v blízké kapličky, kde sundal květiny a svíce a lehl si na studený oltář. Jak tak ležel, zdvihnul botičku a špičkou rozkýval věčné světýlko a proměnil kapličku v červené kyvadlové hodiny.

Byla tak maličká ta kaplička, že když se natáhnul, měl podrážky i vlasy od vápna. Tak ležel tiše a pořád myslel, komu připsati ten chór zkrvavených mrtvol? A nevěda komu a za co a proč, usnul, podoben obrazu svému.

Když se probudil, věčné světlo zklidnělo a oknem proudilo slunce. Tu se ozval křik a dvě venkovské ženy vyběhly z kapličky volající: Zázrak, zázrak. Avšak Ježíšek neměl dnes smysl pro reklamu, proto rychle dal nazpět květiny i svíce, urovnal dečku a seběhnul z kopce.

V noci, když leželi v hotelu, dva z přátel pravili: Když jsi Ježíšku takový pásek, zaříd' nám to, abychom po smrti byli hned vedle tebe, protože s tebou je legrace.

Ale Ježíšek řekl: Kdepak, to zařizuje tam ten. A dělal prstem nahoru. Tu všichni jeho kamarádi se na něj vrhli: To jsi jenom vrátný nebo listonoš v tom tvém podniku?

Ježíšek mlčel, protože tak to asi nějak bylo, i když trochu jinak. Raději se přikryl a usnul.

K půlnoci ho přátelé vzbudili: Mistře, poslouchejte, vedle v pokoji se děje jistě nějaká prostopášnost. A opravdu, bylo slyšet, jak vedle kdosi nařiká a sténá milostnou rozkoší. Mistře, jděte tam a zakročte, už to posloucháme hodinu.

A taky zakročím. Vyhoupnut se Ježíšek z postele a tak, jak byl, vyšel na chodbu a zaťukal na dveře a hned po druhé.

Když chtěl zatlouct po třetí, otevřely se dveře a v nich se zjevil vousatý kamnář, který rovnou udeřil Ježíška pěstí do obličeje. A Ježíšek, ač chtěl přednésti řeč, obrátil se a prchal nazpět do svého pokojíčku, avšak každým krokem dostával kopance tím černým kamnářským palcem.

Když se pověsil na kliku, zjistil, že jeho přátelé zamkli. A kopance a nadávky a plivance padaly na Ježíška a on jak Svátý Václav stále se držel kliky, volaje: Pane, je-li to možné, odvrát' ode mne kalich tento.

Teprve za chvíli cvaklo v zámku a polomrtvý Ježíšek se vhroutil mezi smíchem položivé kamarády, kteří jeden přes druhého švitořili: To je ale trnitá cesta, co? Kdepak, náš zástupce království, ten to ale s lidma umí.

A Ježíšek si vylezl na židli a v zrcadle nad umývadlem si prohlížel modřiny. Pravit: Kdyby si aspoň ten člověk stříhal nehty. Ale pravím, vpravdě pravím vám: Neházejte perly před svině.

A chladil si zadek v čerstvé vodě, zatímco jeho přátelé vymýšleli docela slušné metafory na jeho situaci.

Když se vrátili z toho slibného zájezdu domů, byla horka a chodili se koupat pod libeňský most, tam, jak jsou dvě lodi potopené napůl a dvě přivázané ke břehu. Přátelé se bavili tím, že mlátili na ten drát holí a radovali se, když z kulatého okénka vyletěla ženská hlava: Pacholci, co brnkáte na ten drát? Celou lodí to bručí.

Celou lodí to bručí? No to jsme právě chtěli. Vyprskli koupáči a skákali do vody, kde plavaly chciplé krysy, lepení a tak.

Koupili šňůru na prádlo, svázali ji a vždy jeden si odplaval nazpět, drže tu šňůru. Ti zbylí vzali druhý konec a běželi po rybářských sádkách, zatímco hlava koupajícího se zarývala do hladiny a tvořila vějíř. Tak se střídali a i Ježíšek okusil, co je to mít kapuci vody před očima. Když se smrákalo, přišli k řece i dělníci. Tu si Ježíšek řekl: Pronesu k nim řeč.

Stoupnul si vedle hausbótu, do jehož komínu chodili kluci na velkou stranu, a pravil: Tak jako moderností Indů bylo najít životem cestu k nirváně, tak moderností naší doby je práce jako prostředek k proměně tohoto světa ve svět, v němž by člověk nebyl vykořisťován člověkem, kromě třídním bojem a naukou o Herrenvolku. Ale řekněte přátelé, co si s sebou vezmete, až půjdete do hutních kombinátů a do dolů a nahoru? Lásku, lásku, lásku a pokoru, se kterou se lehčeji překonávají normy i trápení. Vpravdě pravím vám: v budoucnu budou ty nejpodřadnější práce konati lidé s vysokoškolským vzděláním, což bude to nejvyšší, neboť jen tak lze umenšit zlo a špínu světa. Tak skončíme tam, kde jsme začali. Žebráctvím starých Indů, nadlepšeným pokorou a láskou. Tak člověk prací a v práci dospěje k identitě se sebou i s ostatním světem.

A Ježíšek domluvil a udělal takhle rukou k mračnům. Ale dělníci už byli dávno ve vodě a křičeli na něj: Jdi s tím na velkou stranu. Jak slyšíme o práci, tak nás hned bolí v kříži jako v biografu, člověk toho má dost za celý den až až.

A brnkali na drát, až chundelatá hlava vyletěla z okénka a hrozila pěstí: Co, pacholci, brnkáte na ten drát? Celou lodí to bručí.

Celou lodí že to bručí? No to jsme právě chtěli. A skákali s klukama do vody. Jen Ježíšek se už nekoupal. Byl smuten až k smrti, protože ho studily mokré trenýrky.

Hleděl, jak ze staré rybárny vyvlékly dvě ženy starého muže a marně mu roztáčeji zadřené klouby. Hleděl, jak stařec bříňká nohama i hlavou, podoben mrtvému ptáku, kterého už nelze donutit vzlétnout. Pak ho posadily do proutěné židle, daly před něj stoleček, na ten stoleček knížku a co chvíli přišly mu obrátit stránku, protože starci se chtělo více žít, než když byl mlád.

Ježíšek mu chtěl něco pěkného říci, ale ty ženštiny na něj mávaly, aby šel pryč a zobaly si prstem do čela, že to je stejně zbytečné.

Jednoho odpůldne se zastesklo Ježíškovi po slečně z blázince a když ji přišel navštívit, tak tam nebyla.

Sešel do parku a sednut si na lavičku, kde stál muž s aktovkou a knírem a vykládal ženám: Kdyby lidi přišli jenom poodhrnutým cípečkem na pravou tvář pravdy, všichni by se zbláznili. Tak je pravda silná. Tu se Ježíšek ale dolekal. Jedna žena se vymrštila a křičela: Jaká pravda potom že vítězí? Jaké to potměšilé nápisy na Husově pomníku? I já jsem řekla ve straně pravdu a nebýt blázince, tak by mne zavřeli. Ho, ho, ho, ho, pravda vítězí.

A běžela nešťastná po pěšině, bila se v blůzičku a stále volala: Pravda vítězí, pravda vítězí. Ale pacienti kývali, že nevítezí.

Jediná žena mlčela. Byla už připravena k odjezdu, s tváří truchlivou a zmatenou, s kabátem a kufrem, aniž by věděla kam a jak a kdy. Jakási zbytečnost a únava z ní pramenila a Ježíšek usoudil, že tady ti lidé mají něčeho buď moc, anebo zase málo.

Když vstal, minul krásnou dámu v modrém plášti, jako by si šla zdřímnout do jiného snění. Jat její krásou, ji oslovil: Kam, slečno, jdete?

A ona mu odpověděla: Vidíte tamhle ten vysoký strom? Na tom se mi oběsil můj miláček, který mi napsal celý kufr: miluji Tě, miluji Tě, milionkrát miluji Tě a stomilionkrát. Ale já jsem tenkrát neslyšela a tak se mi oběsil, když napřed vedle sebe přivázel na dlouhý provaz ten kufr básni, takže to celou větrnou noc tlouklo o kmen, jako ta sekyra v české pohádce.

A zahrnula do stromořadí sloužití zádušní mši a Ježíšek šel za ní. Když minul nehybného zasmušilého muže, tu se ten člověk otočil, vyrval strašlivou silou do stromu přišroubovaný stolek a zezadu udeřil Ježíška do hlavy, pronášeje důstojně: A toto ti posílá archanděl Gabriel.

Když Ježíška pustili z nemocnice, nadešla Veliká noc a odebral se proto do svého městečka k prověrce. Když na něho přišla řada, zeptala se ho rada farizeů a zákoníků: Řekni nám, Ježíši, co bys dělal, kdyby k tobě někdo přišel a ponoukal tě, aby jsi roztrhal členskou legitimaci ÚRO?

Ježíšek odpověděl: Kdyby to řekl funkcionář nebo sám sekretář, učinil bych tak, abych neporušil odborářskou

disciplínu. Ale pravá víra, ta je v srdci a i přes hranice přenáší.

Podivili se všichni a dali druhou otázku: Kdybychom ti dali pušku a poslali tě do lesa na stráž, šel bys tam?

Ježíšek řekl: Kdyby tam nikdo nebyl, proč bych tam nešel? Ale kdyby tam ležel nepřítel s automatickým, šli byste tam se mnou? Neboť běda tomu, skrze koho pohoršení přichází.

A farizeové a zákoníci se divili moudrosti jeho a dali mu třetí otázku: Kdyby někdo k tobě přišel a řekl ti, že je převrat, střílel bys proti nám?

Ježíšek odpověděl: Koupil bych si stranický tisk a když by tam nebyly pokyny, šel bych se zeptat na sekretariát, protože člověk je důležitější než oběti.

A všichni vůkol se divili věrnosti jeho a dali mu proto jednu otázku navíc: Dávej dobře, Ježíšku, pozor: Kdo to byl Kristus?

Tu Ježíšek, aby se ujistil, jaký je úpadek, odpověděl: Kristus byl ten, který kdyby dneska žil, jistě by vstoupil do strany nám blízké.

Ale to se již rada i lid neudrželi a povstali a tleskali a tleskal si i Ježíšek, protože jeho ústy promluvalo Učení všech Učení a Umění všech Umění, krom Ježíškova srdce.

Onoho večera, sklíčen a unaven, po dlouhé době byl na noc u matky. Avšak v noci, když se mu to rozleželo v hlavě, se chtěl několikrát věšet, takže s ním musela matka i na záchod.

Za jitra si vyšel podle labské vody a pozoroval rybáře, jak navlékají rybičku pod páteř, aby se návnadou dlouho mučila.

Chromá minulost ležela za ním a nikde ani stopa, kam by shodně mohl položit svoji podešev. Byl sám. A nikomu nemohl pomoci, ač by tak rád, a nikomu nemohl nic sdělit, ač by tak rád. Jako by jen a jen jedinec si hrabal cestu k sobě a tím i k Někomu a Něčemu a Ničemu. Těsnou branou, se svými kohortami, naproti andělům, s kterými se pak železní muži políbí ve skutečnost. Ale kdo bude chtít na sebe dobrovolně hledět a zít, kterak se postava rozpadá?

Kdo snese pohled na vyleštěná zlatá telata, jako by staří už dávno neřekli: Poznej sebe sama, To jsi Ty, Bohové jste Vy a do Království vcházejí násilní?

A jak tak šel, volal jeho hlas nahlas: Vy všichni, kteří si myslíte, že všichni velcí, kdyby dnes s vámi žili, že by s vámi chodili v tričku a pod vašimi standartami, jděte na malou stranu. Papeži, generální sekretáři, ať vám ořezávátkem na tužky krouhají všechny prsty, protože sami nevcházíte, jen brousíte nože na zdánlivé šílence, smyšlené zločince a novorozeňata, která vám unikají v neviditelných košilích. To Ježíšek volal a padnuv obličejem do hlíny, dostal záchvat, v jehož osvětlení viděl, že svět, tak jak je, je odsouzen ke zkáze, protože Bůh bylo to, co dělal on a co dělali jiní.

Za čas, když potkal jednoho ze svých přátel, se kterými se rozešel, pravil mu: Buďte u pokoji a neplašte se. Ode dneška, budete-li chtít býtí mými přáteli, nic se vám nemůže stát, krom smrti zastřelením.

Tu si udělal kamarád jišku do trenýrek a kohouti kokrhali, protože se jmenoval náhodou Petr a náhodou také navždy odešel.

Proto taky nebožtík papež, za svobodna jménem Pacci, vydržel do dvaadevadesátí, lezl s lanama po Alpách a kamarádil se s cisařem v Išlu, kde jim tyroláčci jódlovali na citory.

Když tento svatý Otec umíral, dal mu na radu anglického lékaře sedmnáctiletou holku do postele, ale on stejně umřel, protože už po něm neleželi mravenci, ač se mu nemohlo nic stát, krom života věčného, kterého se tak bál.

Tenhle nynější papež, ten má zase zálibu v dolarech a kamarádí se raději s kapitalistama a komunisty nemůže ani cítit. Prochází se proto Vatikánem v hedvábí, jak baletka.

Den před svou smrtí, která je v nekonečnu, vymyslel, a tedy měl, Ježíšek tento sen; jako odměnu sobě, lidstvu a hlavně přátelům:

S dvanácti vypili u holešovických jatek jedenkaždý naráz dva litry hovězí krve a rychle vstoupili do plně obsazené elektriky, kde najednou všech těch třináct počalo zvracet tu ošlemovanou krev do klínů, obličejů lidských i sobě navzájem. Tu Ježíšek poprvé ve svém životě se rozkřičel: Toto je požehnání a odměna moje. A lidé skákali z holešovického nábreží krásnými křivkami rovnou do řeky, jiní v balistikách a kotoulech padali do prachu a tramvaj ujížděla a dávila se a aspoň jednou v životě zatoužila se formálně očistit.

Když nazitří zřizenci elektrických podniků čistili až po kolena dozvracený vůz, muselitam zavéstí rameno Vltavy, aby proudem byl stržen ten chlív, jak na to vyzrál řecký krasavec Herakles.

A tak byli ti zřizenci zmámeni tím krásným viděním, že držíce se za šíje zvraceli své ubohé závodní obědy do čepic volající: Na to aby byl Salvator Dali.

Kdosi ve výšinách říčel smíchem a šplouchal si nohy v Ježíškově srdci, jež mělo navenek zsinatou tvář přestárlého, hluchoněmého dítěte.

---

Taky divadlo

Poslední diváci večerního představení odcházejí, herci již se odličují, otvorem v oponě jsou vidět poslední záda diváka, opona se vytahuje, ve druhé řadě sedí stařenka; venkovská ženská v šátku a pozorně se dívá na jeviště, kulísáci zaplavují scénu, aby odstrojili Othella a připravili komedii na zítřejší dopolední představení pro důchodce. Vchází na jeviště režisér, hlavičku žalem na stranu, a říká: Je to bolestný, ale zkazili jste mi představení. To křeslo mělo

bejt o dvacet centimetrů zpátky. Inspicient se dívá vítězně na jevištního mistra, který zvedá ruku. Počkat! Na to jsem pojištěnej! Udělal jsem si na koberci značky o premiěře! A tak to musí bejt při každý repríze! Inspicient stařecky huláká: Má bejt! Ukaž mi tu značku, ukaž! Jevištní mistr pokleká na veliký černý koberec, lejstra září v jeho prstech, vedle něj pokleká těžce režisér, vítězný inspicient. Kulísáci odnášejí kulisy a nábytek, rekvizitář odnáší do temnot zákulisí dýky a rapíry. Jevištní mistr leze po čtyřech, za ním režisér a inspicient. Jevištní mistr. Tak tahle zelená, to je značka pro nábytek a oponky Simple se žení, žlutá značka je pro Cida, fialová je Zlý jelen, bílá je ještě z Pohledu z mostu a tady; modrá, to je Othello. Jevištní mistr ukazuje na ty barevné šifry, avšak celý koberec je směrem ke středu posetý tolika barevnými, překrývajícími se značkami, kroužky, křížky, háčky tak, že celý ten koberec působí jako veliký abstraktní obraz, který by jistě rád podepsal Juan Miró nebo Max Ernst. Avšak teď po něm po čtyřech lezou. tři muži, aby se dopátrali modrých značek křesla, jehož posunutí ohrozilo představení. Inspicient vřiská vítězně. Ukaž mi tu značku! Kde je? Kde! Jevištní mistr ztrácí jistotu, nahlíží do svých výkresů, pak znovu na koberec, avšak modrá se stává zelenou a zelená barva je vyšlapáním změněna na modrou, nebo zmizela nadobro. Kulísák Mansfeld přinesl římsu z krbu na forbínu a zazpíval. Pasol Jano tri voli, u hája. A stařenka zatleskala ve druhé řadě, kulísák si to zamířil s těžkým břemenem rovnou na skupinu klečících mužů, šlápl mistrovi na lejstra, tak tak že ten stáhl prsty. Jevištní mistr. Avšak přesto tvrdím, že to křeslo bylo správně! Ale režisér i inspicient zapanáčkovali na zadních a současně volají. Dokaž to! A odhrnula se oponka a vyšel zástupce jevištního mistra, malíček Nohava, brýlatý, zasněný, ale důležitý, a zvýšeným hlasem. Když dovolíte, tak to řeknu. O premiěře bylo křeslo takhle! Vedeme-li vzdušnou čáru od pravého rohu nápořádovky budky na levý sloup a přímkou od levého rohu nápořádovky budky na stožární žebřík, tak v průsečíku je přesně místo, kde má stát střed křesla. Opěradlo toho křesla má potom jít rovnoběžně s kaširovanou mramorovou deskou krbu, kterou právě odnesl Mansfeld. Jak se dívám, tak to křeslo bylo dneska opravdu posunuto dvacet centimetrů doprava! A odvalila se překvapivě budka osvětlovačů, pak jako z ponorky se objevil do půl těla osvětlovací mistr a pravil. Ano, proto taky Othello byl mimo světlo! A zase zmizel, jeho prudce osvětlené prsty zaklaply budku. Režisér těžce poklekl na koleno, kulísáci teatrálně přiskočili a za lokty a podpaždí mu pomohli na nohy. Oprašuje si kolena režisér odcházel, zdrcený a teskný. Zkazili jste mi představení. Je to bolestný. Inspicient skřehotal vítězně, kulhal do sufit a jásal, poražený jevištní mistr dál stál na čtyřech, odlesk jeho bitých lejster jej osvětloval zespoda, pak dál se po čtyřech procházel tím gigantickým černým plátnem Juana Miró. Čalouník odtrhl kraje koberce, z druhé strany to samé udělal kulísák Paša, dva mladí kulísáci, kteří se zaškolovali, vzali proti rohy koberce a na dané znamení klusali a přehrnuli ten ohromný koberec do středu a docela pohřbili svého jevištního mistra, který se ve tmě tkaniny a prachu pytlouval, kýchal a volal. Já jsem tady, podejte mi baterku! Ale všichni kulísáci se seběhli a jeden přes druhého volal. Neměli bysme ten koberec vypráskat? Kam nám zmizel náš mistr? Mistře! Kde jste! Kulísák Mansfeld se postavil na forbínu a začlonil si ústa obrovskými dlaněmi. Mistře, ozvěte se! A venkovská stařenka tleskala a svíjela se smíchem. A zpod černého koberce po čtyřech se vyhrabal jevištní mistr a pořád na čtyřech volal. Kdo mne sem zahrabal? Kulísáci ale už každý byl u své práce a v pohybu volali. Kdo? Váš zástupce, Nohava! Mistr se vztyčil a na usmířenou prohlásil. To vás zachránilo, ale víte co, já vám píchnu! A zase všichni kulísáci odložili to, co měli v rukou, seběhli se, poklekli teatrálně kolem svého mistra a sepjatými rukama prosili. Všechno, jenom to ne! My chceme dneska bejt dřív hotoví. Nám stačí, že nás zdržuje Nohava! Kulísák Mansfeld přistoupil na sám okraj forbíny, začlonil si mocnou dlaní ústa a svěřoval hledišti svůj vnitřní monolog. Když pracujeme sami, tak postavíme komedii za tři hodiny, ale když nám pomáhá mistr, tak za hodinu pět. A ještě nám navrhuje zlepšovák, abysme vypráskali všechny nožky a všechny! sufity a vyluxovali koberec. A zástupce mistra Nohava. s rukama v pase volal. Dva kulísáci k tahům a spusťte mi tah číslo tři a devět! A dva záškoláci zmizeli u tahů a od stropu z černých nebes se snáší sufit, jak černá sametová emailová barva se velebně na sebe vrší samet nožek. Nohava, který má radost sám ze sebe, volá. A převěsíme sufity z trojky na devítku a nožky z devítky na trojku! Kulísák Mansfeld nese hravě těžký sloup a sám pro sebe si jakoby říká. Jestlipak ten Nohava něco dělá? Kde zase vězí? Jevištní mistr stojí u hasičského žebříku, hlavu opřenou o železný špryc, osvětlovač sestupuje po tom žebří, teď lehce šlápl jevištnímu mistrovi na hlavu. Ale otevírá se mocnou ranou víko na podlaze, otvorem do skladu nábytku kulísáci z ruky do ruky si podávají nábytek z Othella, který mizí ve sklepení. Pak nahoru opačným postupem vytahují všechno to, co je potřebí na Cida. Pak se staví šikma, ze dvora a průvanu se nosí těžké překlady, přes které se přehrnuje ten slavný černý koberec. Kulísák Mansfeld, plná ústa cveklíčků, kladívkem přibíjí vytažený a stále napínaný koberec, cveklíček za cveklíčkem, zase hrábne do těch hřebíčků v bedýnce, plná ústa hřebíčků, cveklíčků, drmolí do prázdného jeviště. Ten zástupce jevištního mistra, Nohava, je vzornej kulísák, když leží doma v posteli, od stropu mu dál visí celý naše provaziště a z pilnosti si opakuje, co na kterém tahu visí. Kdepák, já nemůžu bejt nikdy vzornej kulísák, protože mně doma od stropu visejí jen samý nahatý sexbomby. Ale! Vyplivuje všechny cveklíčky z úst a volá. Tady se hrozně krade. Už měsíc pohřešuju stoleček ze šatny! Zástupce Nohava přistupuje na forbínu, brýle se mu třpytí, je zasněný, ale vědoucí. Volá tak, aby to všichni slyšeli. Můj milej, ty myslíš ten stoleček, co hrál v Marjánce? Kulísák Mansfeld. Právě ten! Stařenka ve druhé řadě si stáhla šátek a naslouchá s nadšením. Nohava hlasitě deklamuje, aby to bylo slyšet i venku, poselství celé Libni. Tak můj milej, ten stoleček není ani v hasičárně, ani v kostelíčku, ale pánové, ten stoleček je u ředitele a jsou na něm kytky! Vychutnav to, co nikdo nevěděl, Nohava kráčí do středu jeviště, hlavičku nakloněnou, vzhlíží vzhůru, zvedá ruce a oči do černého nebe provaziště a volá. Vy dva záškoláci, stáhněte mi tah číslo dvanáct a čtyřku, pardon, čtyřku ne, tam jsou světla, jenom dvanáctku! A prstíkem mrká na sjíždějící tah a láká jej něžně. Tak pojď, malej, pojď, neboj se, pojď! A kulísáci dál vytahují na obvodu ten velký koberec, cveklíčky jej přibíjejí, je slyšet krásný nepravidelný zvuk kladívek, pak vnášejí zlaté tenké lišty a přibíjejí je na hrany šikmy, zlaté lišty, které rysují královský palác. Zástupce Nohava sestupuje do hlediště, usedá ve třetí řadě, přehazuje si nohu přes koleno, zakládá ruce do podpaždí a volá. Bude se vykrývat! Někdo k tahům. Spustit devatenáctku, ještě, ještě! Už je to moc, zpátky, tak. Kulísák Paša, ten, který byl tak nadšený Othellem, že kamkoliv přišel, domů, do hospody, na poštu, všude říkal tu samou větu, tu, kterou teď s velkým smíchem pravil,

když došel na forbinu. Rodrigo? A z Benátek? Nohava ve třetí řadě dál dával příkaz. Ted' vykryjeme světla! Pust'te trojku, ještě kapánek, ještě mrk, dost! A to, co říkal, dirigoval volnou dlaní. A tu byl slyšet ve dvoraně šaten hluk a hlasy, rozletěly se dveře, ve světle od šaten se ve veřejích rýsovaly postavy, rozhlížely se a pak s velkým hlukem a křikem k forbině přiběhli rozezlení lidé, třásli a křičeli a t'ukali na náramkové hodinky. Babičko Zouplnova! Kde jste? Už vás hledáme půldruhý hodiny po všech hospodách! Autobus čeká! Sakra! Vždyť vstáváme ve čtyři, musíme krmit! A stařenka ve druhé řadě pravila. Ale vždyť se ještě hraje. Kde jste? Tohle jednání bylo nejhezčí. Avšak venkovský zájezd už vedl babičku Zouplnovu hledištěm, vedli ji pevně za paže a sukně, vyvedli ji a naložili do autobusu, houpací dveře se za nimi pohybovaly, slábly v průvanu jak černá křídla zavržených andělů. Na jeviště vešel Zdeněk Kutil, tvář pořád od tělky, která se nedala stáhnout vazelínou. Kdo zejtra nese to královský křeslo? Povídám. Já. Zdeněk Kutil, král, mi položil ruku na rameno. Tak hele, já hovno vidím, je to cesta do ouplný tmy, ty tam neseš to křeslo, tak já se tě radši chytím. Kulísáci zívali, bledí, zsinálí odcházeli do šaten. Král Kutil zvedl obě ruce, jako by se vzdával, vycouval do vykryvacích nožek. Zástupce mistra Nohava se ted' posadil ve třetí řadě uprostřed a pozorně se díval na scénu, nic mu neušlo, všechno bylo vykryté nahoře a z boků, spokojeně po několika minutách si přikývnul. Pak odbočkou přeskočil na forbinu, zmizel v zákulisí, pak nejdřív se do černi vynořily dva žluté žebříky, nakonec ale to byly štafle, pak ještě Nohava přinesl kbelík s vodou, kartáč, který namáčel ve vodě, odstříkoval, vylezl na ty žluté štafle a pohybem odshora dolů stahoval z černých sametů prach, aby černá komedie o Cidovi byla neposkvrněná, zatímco já jsem ve sprše se děsil toho, jak zítra dopoledne o představení pro důchodce nejen že ponesu za tmy veliké křeslo, které musím postavit doprostředka scény, ale ještě mne, kulísáka, bude za pas držet král Kutil, který do té tmy bude packat za mnou.